

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1952



ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαβητοῦ) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33-897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1092

Διευθυνσις Περιοδικού: Κα ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Λ. Σγουρού 2

Διευθυνσις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α. Ε. Ίερά Όδος 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.500 — Έτησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 12.000, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολλάρια

Συνδρομαί και αντίτιμον περιοδικού να στέλλωνται με ταχυδρομική ή τραπεζιτική έπιταγή άπρ ο σ ώ π ω ς «Έλληνικόν Έρυθρόν Σταυρόν Νεότητος», όδός Μακένζυ Κίγκ 3, Αθήνας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

Η φιλανθρωπία των τριών Ίεραρχών, υπό Ε. Π. Φωτιάδου	1	The three hierarchs by E. P. Photiades	1
Για την υγεία μας, υπό Στ. Σπεράντσα. β) Το ξερό φύλλο, ποίημα, υπό Στ. Σπεράντσα	2	a) Our health b) the dry leaf by St. Sperantza	2
Τα χρυσά έπη του Πυθαγόρα, υπό Γ. Κουρμούλη	3	Pythagoras by G. Courmoulis	3
Η φίλια, υπό Α. Α.	4	Friendship by A. A.	4
Δημ. Βερναρδάκης, υπό Μ. Νικολαΐδη. β) Μπρός στο Μπιζάνι, υπό Α. Σημιριώτη	5	D. Vernardakis by M. Nicolaidis	5
Έρυθρός Σταυρός σε λευκό φόντο, υπό Κ. Jepp	6	Against a background of white by K. Jepp	6
Διατροφή και δόντια, υπό Στ. Σπεράντσα. β) Ή μητέρα μου, υπό Γρ. Ξενοπούλου	7	Nutrition and teeth by St. Sperantza b) My mother by Gr. Xenopoulos	7
Ίωσήφ Ζακάρ, υπό Ν. Γ. Δημητροκάλλη	8	Joseph Zaccard by N. Demetrocalis	8
Ο άσωτος υιός, υπό Κ. Παπαπαναγιώτου	9	The prodigal son by N. Papapanagioutou	9
Όταν αντικρύζουμε με θάρρος τις πράξεις μας, υπό Β. Οικονομίδη	10	When we face our actions with courage by B. Oeconomides	10
Σχολική άλληλογραφία. β) Προσοχή και στο παιχνίδι, υπό ΑΝ. ΒΩ.	11	Instructions on school correspondence	11
Φωτογραφίαί δράσεως	12-13	b) Advices by AN. VO.	12-13
Λίγα λόγια για τη διατροφή μας. β) Τα στοιχεία των σπιτιών, υπό Α. Μεταξά	14	Activity in pictures	12-13
Πουρνάρι και γίδι, υπό Π. Γρίσπου. β) Τα λειβάδια μας, υπό Κ. Ζευγά	15	a) Vitamin D. b) The house dragon by A. Metaxas	14
Ο Φεβρουάριος, υπό Π. Καλονάρου. β) Αθλητική ζωή, υπό Σπ. Αύλωνίτη	16	The holly tree and the goat by P. Grispos	14
Πώς θα κατασκευάσετε πρόχειρο ραδιόφωνο, υπό Ι. Ρουσσοπούλου	17	b) our medeaws by K. Zevgas	15
Πώς έμάθαιναν γράμματα οι πρόγονοί μας, υπό Π. Κ.	18	February by P. Calonaros	15
Κυνηγετικές Ιστορίες, μετάφρ. και διασκευή υπό Νικ. Δήμου	19-20	b) Athletic life by Sp. Avlonitis	16
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	21-22	• A handy radio by J. Roussopoulos	17
Μαθητική συνεργασία	23-25	Education in ancient times by P.K.	18
Όπισθόφυλλο Ίλιάς, υπό ΑΝ. ΒΩ		Hunting tales by N. Demou	19-20
		G. J. R. C. movement	21-22
		Pupils' contribution	22-25
		Inside frontcover Mamys voice poem by A. Konti	
		Back cover Ilias by AN. VO.	

Σημείωσις: Η εικόνα του έξωφύλλου παριστάνει Έλληνίδα της Ήπειρου ύφαινουσαν.

Α. ΚΟΝΤΗ

Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΜΑΝΟΥΛΑΣ

Η φωνή σου μανούλα, κι όταν είσαι μακριά μας διαλεχτή στην καρδιά μας θέσι πάντα κρατεί.

Η φωνή σου, λουλουδι που δέν τώρριξε ή μπόρα του Μαγιου τ' ανθοφόρα κι αν μαδήσαν κλαδιά.

Πόσες ημέρωσε πίκρες της φωνούλας σου ή γλύκα! Στις όρμηγνιες της βρήκα τη σοφία της ζωής:

«Ν' αγαπάς, να υπομένης, να πιστεύης, να ελπίζης» τη χαρά να χαρίζης αν ποθής να την βρής».

Κι άντηχεί πάντα Αγάπη από το σήμαντρο τούτο βαρυμέταλλου πλούτο που μάς στέλνει ή καρδιά!



Η φιλανθρωπία των Τριών Ίεραρχών

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

Η προτελευταία ημέρα του παρελθόντος μηνός είναι από των Βυζαντινών ακόμη αιώνων αφιερωμένη εις τους Τρεις Ίεράρχας: τόν Βασίλειον τόν Μέγαν, τόν Γρηγόριον τόν Ναζιανζηνόν, τόν επικαλούμενον Θεολόγον, τόν Ίωάννην τόν Χρυσόστομον. Καίτοι δε καθείς τούτων έχει ιδιαιτέραν ημέραν έορτής, όμως την 30ην Ίανουαρίου έορτάζονται από κοινού, διότι οι τρεις εκείνοι συνετέλεσαν όσον ίσως μόνον ο Αθανάσιος ο Μέγας εις την έμπέδωσιν της Πίστεως, συνετέλεσαν δε έξ άλλου όσον ουδείς εις τόν συγκερασμόν και την έναρμόνισιν της μεγάλης Έλληνικής πνευματικής κληρονομίας με την μεγάλην επανάστασιν των ψυχών — τόν Χριστιανισμόν — και τόν θείον διδαγμα της αγάπης.

Διά τούτο και ή κοινή προς τιμήν των έορτή καθιερώθη εύθύς έξ αρχής ως έορτή της Παιδείας, ως έορτή των σπουδαστών, μικρών και μεγάλων, ως έορτή έπίσης των διδασκάλων. Η έορτή των μεγάλων τούτων ιεραρχών είναι ή έορτή των Έλληνικών και Χριστιανικών γραμμάτων, ή έορτή του Έλληνοχριστιανικού ιδεώδους, του όποιου πιστοί είναι όλοι όσοι πιστεύουν εις άνώτερον άνθρωπινον βίον.

Μεγάλοι θεολόγοι οι Τρεις Ίεράρχαι και κήρυκες του ευαγγελικού λόγου, μεγάλοι φιλόσοφοι, μεγάλοι έν γενεί λόγοι, μεγάλοι — ακόμη — ιατροί, δέν υπήρξαν μόνον θεωρητικοί άνδρες. Υπήρξαν και μεγάλοι άνθρωποι της πρακτικής δράσεως, πολυσχιδείς και ακούραστοι. Υπήρξαν ό,τι οι άρχαιοι Έλληνες έθεώρουν πλήρη προσαπικότητα. Έπομένως έξηγουμέν ευκόλως διατί οι άνδρες αυτοί κατώρθωσαν όσα κατώρθωσαν μεγάλα και θαυμαστά, άφοβοι εις ρήξιν με τους ισχυρούς της ημέρας και έξηλθον από τόν άγωνα πάντοτε νικηταί, ανέπτυξαν οργανωμένην φιλανθρωπικήν δράσιν τοιαύτην, ώστε να γίνουν, αυτοί κυρίως, οι ήγέτορες της μεγάλης κοινωνικής πολιτικής του Βυζαντίου, όμοιαν της όποιας, όπως ειπεν Ευρωπαίος ιστορικός, δέν έν γνώρισε μέχρι τούδε ο κόσμος. Και διά να μη νομισθί το τελευταίον τούτο υπερβολή, αρκεί να υπενθυμίσωμεν, ότι εις την μεγάλην Μεσαιωνικήν μας Αυτοκρατορίαν όλα τα όρφανα εύρισκον θέσιν εις τα ύποδειγματικώς οργανωμένα όρφανοτροφεία, αί χήραι έτύγχανον ιδιαιτέρας περιθάλψεως εις ειδικά ιδρύματα, αί πτωχαί έπίτοκοι γυναίκες εισηγόnton εις μαιευτήρια, τα έγκαταλειμμένα βρέφη είχον άσυλον τα βρεφοκομεία, οι πένητες γέροντες εύρισκον ήρεμον τέμα εις τα γηροκομεία, οι φυλακισμένοι παντοιοτρόπως έπροστατεύοντο εις τάς φυλακάς. Αρκεί ακόμη να ένθυμηθώμεν, ότι οι απόμαχοι (οι «παλαιοί πολεμισταί» όπως λέγομεν σήμερα) και οι άνάπηροι των πολέμων έτύγχανον — αυτοί και αί οικογένειαι των — συνεχούς προστασίας και σποργής, ότι υπήρχε ταμείον προς έξαγοράν των αΐχμαλώτων, πλείστα έπίσης νοσοκομεία λοιμωδών νόσων (ως λ. χ. λεπροκομεία), ό,τι..... — τί πρώτον και τί δεύτερον να σημειώση κανείς από την κοινωνικήν πρόνοιαν εις το Βυζάντιον;

Αλλά ως επανέλθωμεν εις τους Τρεις Ίεράρχας. Άνθρωποι τοιαύτης θεωρητικής και πρακτικής δράσεως ήτο φυσικόν όχι άπλως να θέλουν αλλά έμβριθώς να ασχοληθούν περί τα μεγάλα ήθικά ζητήματα της εποχής των. Προκειμένου π. χ. περί της ιδιοκτησίας, διακηρύττουν από συμφώνου και οι τρεις, ότι, όσάκις αὐ-

τη δέν προέρχεται από άρπαγην ή άμαρτίαν, όταν δηλαδή ή προέλευσις της είναι καθαρά, τότε και μόνον είναι ήθικώς και θρησκευτικώς δεκτή, πρέπει δε να την θεωρούμεν άπλως δώρον του Θεου, περιουσίαν του Θεου, επί της όποιας ήμείς έχομεν δικαίωμα χρήσεως, είμεθα άπλοί διαχειρισταί και τίποτε άλλο, διότι «πάσα δόσις αγαθή και πάν δώρημα τέλειον άνωθέν έστι καταβαίον έκ του πατρός των φώτων». Κακόν άρα κατά τους Τρεις Ίεράρχας δέν είναι αυτή ή ιδιοκτησία, αλλά ή κακή προέλευσις ή ή κακή διαχείρισις αὐτής. Διά τούτο και αναγνωρίζεται από τους Πατέρας τούτους εις την Εκκλησίαν τό δικαίωμα του να έχη ιδικήν της περιουσίαν, ή όποια — πολύ μεγάλη κατά τους χρόνους εκείνους — διετίθετο εις την περίθαλψιν των πτωχών και των πασχόντων, όθεν και «περιουσία των πτωχών» έχαρακτηρίζετο. Αλλά αν καταφέρωνται έναντίον των κακών πλουσίων οι Τρεις Ίεράρχαι, τούτο δέν σημαίνει ότι είναι συμπαράσταται οϊουδήποτε πτωχού. «Δέν είναι πτωχός — λέγει ο Χρυσόστομος — εκείνος που δέν έχει τίποτε. Πτωχός είναι όποιος έπιθυμεί πολλά. Δέν είναι πλούσιος εκείνος που έχει πολλά, άλλ' εκείνος ο όποιος τίποτε δέν έχει ανάγκην». Δριμύτατα δε όμιλούν και οι τρεις κατά παντός κέρδους μη συμβιβάζομένου προς τόν ήθικόν νόμον: «Όταν από κακήν πράξιν κερδίσης, να είσαι βέβαιος ότι έχεις άρραβωνισθί την δυστυχίαν», — λέγει ο Βασίλειος.

Ός το άριστον και κυρίως θεμιτόν μέσον προς έξέυρεσιν των απαιτουμένων προς τόν ζήν και προς άπόκτησιν περιουσίας θεωρούν οι Τρεις Ίεράρχαι την εργασίαν. Όχι δέ μόνον διά τους λόγους τούτους, αλλά και αυτήν καθ' έαυτήν την εργασίαν θεωρούν πράξιν καλήν. Κηρύττουν αυτήν λαμπρόν μέσον προς άσκήσιν, προς διαπαιδαγώγησιν εις τό καλόν, προς ίσορροπίαν του νευρικού συστήματος, προς την ύγιαν γενικώς. Και καταφέρονται συνεχώς έναντίον της άργίας ως μητρος πάσης κακίας: «Κατεσκεύασεν ο Θεός την ψυχην διά να εργάζεται», — λέγει ο Χρυσόστομος. Και συμπληρώνει: «Η εργασία είναι σύμφωνος προς την φύσιν της ψυχής, ή άργία είναι παρά την φύσιν αὐτής». Ός ειδη δέ εργασίας συνιστούν οι μεγάλοι εκείνοι Πατέρες τά διάφορα κυρίως χειροτεχνικά επαγγέλματα, — την ύφαντουργίαν, την έπεξεργασίαν των έκ χαλκού αντικειμένων, την οικοδομικήν, κατ' έξοχήν δέ την γεωργίαν. Αλλά και οτιδήποτε άλλο, αρκεί να μη δημιουργή ήθικόν κίνδυνον, όπως λ. χ. τό έπάγγελμα του τοκογλύφου ή του μοναχού. Τόσον δέ περισσότερον είναι οι Τρεις Ίεράρχαι θιασώται της σωματικής εργασίας, όσον διότι πρέπει να καταρρίψουν την έξ ώριμένων λογών πρόληψιν της Αρχαιοτήτος έναντίον της τοιαύτης φύσεως εργασίας: «Και τόν κατασκευαστήν σφηνών να θεωρής αδελφόν», — λέγει ο Χρυσόστομος. Και όταν τόν βλέπης να κόπη τα έύλα, να κτυπή με τό σφυρί, να είναι μουντζουρωμένος, όχι μόνον να μη τόν περιφρονής, αλλά να τόν θαυμάζης».

Ο άριστος δέ τρόπος της χρήσεως των έπιγεγών αγαθών είναι κατά τους Τρεις Ίεράρχας, άξιους μαθητάς της Έλληνικής παιδείας και μάλιστα του Σωτήρος, ή άγαθοεργία, ή σπάταλος, ή άνευ φειδούς άγαθοεργία. «Τα χρήματα είναι καλά, εάν με αυτά πωπής την πενίαν του πλησόν σου», — λέγει ο Χρυσόστομος. Συνιστώντες όμως την άπερίοιστον άγαθοεργίαν και σπληνιτεύοντες με τά μελανώτερα χρώματα την πολυτέλειαν, δέν ζητούν από τόν έχοντα να έγκαταλείψη έαυτόν: «Όχι να ζής όπως ο Διογένης ο Κυνικός, που έφορούσε ράκη και κατοικούσε εις πύθον, και, ενώ εξέ-

(Συνέχεια στή σελ. 20)

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΩΡΕΑ Ι. Τζορτζ
ΗΜΕΡΟΜ. 18.8.85
ΑΡΙΘ. 36199



ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΜΑΣ

ΣΤΕΛ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ
Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Δεν υπάρχει μεγαλύτερο καλό στον άνθρωπο από την υγεία. Η υγεία είναι ένα δώρο του Θεού ανεκτίμητο. Χωρίς αυτή τίποτε δε μας ευχαριστεί στον κόσμο και μας είναι βάρος ή ζωή. Οι αρχαίοι μας πρόγονοι θεωρούσαν την υγεία ανώτερη κι από τα πλούτη, ανώτερη ακόμα κι από ένα ηγεμονικό θησαυρό. Κι αλήθεια. Ένας γερός άνθρωπος, και φτωχός αν είναι, μπορεί να είναι ευτυχισμένος. Μά δεν μπορεί να είναι ευτυχισμένος εκείνος, που δεν έχει την υγεία του κι έχει μόνο θησαυρούς. Μάλιστα ποιος ξαίρει να μην κατέστρεψε και την υγεία του αυτός με τα ίδια του τα πλούτη, ξεδεύοντας χωρίς φρόνησι.

Είναι πολλά πράγματα γύρω μας, που προσπαθούν να βλάψουν την υγεία μας. Εμείς όμως όλα αυτά πρέπει να τα ξαίρωμε, να τα πολεμούμε και να τα κάνωμε να μας ωφελούν, ή τουλάχιστο να μη μας βλάψουν. Άλλα πράγματα πάλι έρχονται από μας τους ίδιους και ξανατλούν κάθε μας δύναμη. Κι αυτά πρέπει να τα ξαίρωμε.

Τα αίτια, που φέρνουν τις αρρώστιες, πρέπει καλά να τα γνωρίζωμε και όλοι μαζί κι ο καθένας χωριστά. Από την υγεία του ενός εξαρτάται και του άλλου η υγεία. Κι αν ο γειτόνας μας δεν προσέχη ή δεν ξαίρη να προφυλάξη την υγεία του, εμείς έχομε χρέος να τον προσέχωμε και να τον συμβουλεύωμε με καλωσύνη. Αυτό λέγεται αγαθοεργία και αδελφσύνη και αυτό είναι και το συμφέρον όλων μας.

Προτιμότερο να προλαβαίνωμε την αρρώστεια παρά να την θεραπεύωμε. Με μιά μικρή φροντίδα και με λίγες γνώσεις θα μπορούσαν να προληφθούν πολλά πράγματα, που φέρνουν τη δυστυχία στη ζωή μας. Γιατί προτιμότερο είναι να μην πιάση φωτιά το σπίτι μας παρά να προσπαθούμε να τη σβήσωμε.

Είμαστε όλοι υποχρεωμένοι να εφαρμόζωμε από μικρή ηλικία τους κανόνες της Υγιεινής, που δεν είναι παρά απλή και αδιάκοπη προσπάθεια να διατηρήσωμε την υγεία μας, είναι η Έπιστήμη της Υγείας. Κι αν έτυχε μερικά παιδιά να γεννηθούν ασθενικά, ως μη χάνουν ποτέ το θάρρος των. Με τη θέλησή των θ' αποκαταστήσουν σιγά - σιγά την υγεία των κι αυτά και θα καλύτερέψουν τη ζωή των.

Από την υγεία όλων μας εξαρτάται και η ετυχία της οικογενείας μας και η ακμή και ο πλούτος της πατρίδας μας.

Όσο πιο γεροί είμαστε, τόσο η πατρίδα έχει περισσότερα χρήσιμα και εργατικά χέρια.

Ας μη λημονούμε ακόμη, ότι μέσα στο σώμα μας είναι η ψυχή μας, που είναι ένα μέρος από το πνεύμα του Θεού.

Όποιος εργάζεται με τη φύσι και υπακούει στους νόμους της με όλη του την καρδιά και μ' όλο το νοῦ του, θα εύρη όλα τα πράγματα να εργάζονται για το καλό του.

Είναι πλάνη να νομίζωμε, ότι με φάρμακα θα κρατήσωμε μακριά τις αρρώστιες. Αν συνηθίσωμε να ζούμε με δίαιτα και φρόνησι, πολύ λίγο θα χρειασθούμε τη γιατρική κι ακόμη λιγώτερο θα ξεδεύωμε για φάρμακα.

Η χώρα μας, που έπροικίσθηκε από τη φύσι με τόσα χαρίσματα, με τα ήμερα βουνά της, με τα πλούσια της δαντελλωτά ακρογιάλια, με τον καθάριον οὐρανὸν και με τὸν ὀλόχρυσον ἥλιο της, αποτελεί ένα τέτοιο περιβάλλον, που η υγεία μπορεί να βασιλεύη παντοτεινά σ' αυτή. Φθάνει εμείς να θέλωμε να εκμεταλλευθούμε τα χαρίσματά της, που κάνουν το ἥθος ἀνδρείο και την κράσι θαύμα ἀντοχής, για να μπορούν οι Έλληνες ν' ἀντέχουν και να εὐδοκίμουν και σὲ κάθε ἄλλο κλίμα. Ἐνθυμηθῆτε, ότι σ' αυτή την ίδια χώρα, που κατοικοῦ-

με, ἐδημιουργήθηκαν ἄλλοτε και ἐνῶθηκάν ἀρμονικά τὰ ὠραία σώματα και οἱ μεγάλες ιδέες, που φώτισαν τὴν ἀνθρωπότητα.

Τὰ παραγγέλματα τῆς Υγιεινῆς ὅς γίνονται νόμοι στὴ ζωὴ μας. Ἱεροὺς νόμους και ἐντολὰς ἀποτελοῦσαν και στὴ ζωὴ ὅλων τῶν ἐθνῶν ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια. Ἀς ἐκλαϊκεύσωμε ὅλα τὰ παραγγέλματα, που μαθαίνωμε, ἐξηγώντας τα πρὸ πάντων σ' ἐκεῖνους, που δὲν ἔμαθαν πολλὰ γράμματα, για νὰ καλυτερέψωμε τὴν υγεία τῆς κοινωνίας. Καὶ ὅσα κι ἂν ξεδεύωμε γι' αὐτὴ, τὰ κέρδη, που θὰ προκύψουν κατόπι, θὰ εἶναι πολὺ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔξοδα.

Ας ἀκολουθήσουν τὰ παιδιά ὅσα παραγγέλλει ἡ Υγιεινὴ, για νὰ γίνουν παιδιά γερά, ὠραία, ἔξυπνα και καλά. Στὰ γερά σώματα κατοικοῦν δυνατές ψυχές. Κι ὅταν ἀργότερα θὰ εἶναι μεγάλα και θὰ ζοῦν με τὸν ἴδιο τρόπο, θὰ μείνουν και τότε πάλι γεροὶ και ρωμαλέοι, για νὰ ἔχουν και στὸ τέλος καλά γεράματα. Περίστοιχισμένοι τότε ἀπὸ γερὴ οἰκογένεια, θὰ αἰσθάνονται τὸν ἑαυτὸ των τέλεια ικανοποιημένον, ὅτι για τὴν ἀξιοπρέπεια των και για τὸ χρέος των ἀπέναντι στὴν υγεία και τὴν ετυχία τὴν ἰδικήν των και τῆς οἰκογενείας των, ἀντιστάθηκαν με θέλησι και με δύναμι σ' ὅλους τοὺς πειρασμοὺς τῆς σάρκας.

ΤΟ ΞΕΡΟ ΦΥΛΛΟ

Ξερόφυλλο, ξερόφυλλο,
θλιμμένο ἀπομεινάρι τοῦ φθινόπωρου
συρμένο ὡς ἐδῶ χάμου.
Τὸ πόδι μου ὡς σὲ συντρίβε,
φριχτὰ ἔτριξε κι ὁ πόνος σου πῶς πέρασε
ρομαφαί γεμάτη φλόγες στὴν καρδιά μου.

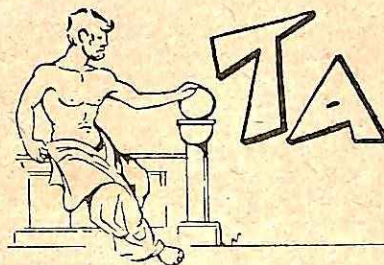
Ἄ, δίχως ἄλλο, ξένοιαστα θὰ χάρηκες
τὴν ἀνοιξὶ και τ' ὦριο καλοκαίρι.
Σὰν βρέφος θὰ σὲ λίκνιζε τ' ἀγέρι,
ὅταν γεμάτο νάζι παιγνιδίζοντας
ἐσὺ με μύριους τρόπους,
τὴ γαλανάδα τοῦ οὐρανοῦ
σὰν νέκταρ ἔπινες,
πὶὸ πάνω πάντα ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους.

Θὰ πλήθαινε ἡ χαρὰ σου, δίχως ἄλλο,
με τὰ ὄνειρα, που θάβλεπες,
ἡ νύχτα ὅσο βαστούσε ἡ ἀστρομάτα.
Ὡσπου ἔφτανεν ἡ αὐγὴ ροδογελοῦσα,
τὴ σκέπη της φορώντας τὴν ἀνάρια,
καὶ σ' εὗρισκε νὰ σκύβης, ἀπ' τὴν ἄκρη σου
σταλαζώντας στὴ γῆ μαργαριτάρια.

Μιά κάμπη, ποῖός τὸ ξέρει, ἂν δὲν ἀπλώθηκεν
ἀπάνω σου, ξεκούραση νὰ βρῇ,
που ἀργότερα γλυστρώντας
στοῦ κλωνarioῦ σου ἀνάλαφρα τὴ φλούδα,
θὰ χάθηκε, ξανά για νὰ γυρίση
μεταξωτὴ κάτασπρη πεταλούδα,
τ' ὀλόχρυσό της χνούδι νὰ σ' ἀφήση;

Μὰ μιάν αὐγὴ και σὺ ἔπεσες στὴ γῆ,
γιατί — πῶς νὰ σ' τὸ πῶ; —
εἶχες τελειώσει τῆς ζωῆς σου τὸ σκοπὸ.
Κι ἡ χεμωνιάτικη πνοή,
που μέρες σὲ στροβίλιζε,
ξερὸ τώρα σὲ τίναξε ἐδῶ χάμου
νὰ συντριβῆς κάτω ἀπ' τὸ πόδι μου,
ν' ἀγγίξῃ τέτοιος πόνος τὴν καρδιά μου.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ



ΤΑ ΧΡΥΣΑ ΕΡΗ ΤΟΥ ΠΥΘΑΓΟΡΑ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητού του Πανεπιστημίου 'Αθηνών

Ο Πυθαγόρας μέγας σοφός της αρχαιότητας και ιδρυτής της λεγομένης Ἱταλικῆς ἢ Πυθαγορείου Σχολῆς ἐγεννήθη εἰς τὴν Σάμον τὸ 572 π. Χ. Νέος ἀκόμη ἐταξίδευσεν εἰς Αἴγυπτον, ὅπου ἐπεσκέφθη τὰς ἀνθούσας πόλεις Θήβας και Μέμφιδα και ἔμαθε τὴν Αἰγυπτιακὴν γλῶσσαν, ἐμύθηθη δὲ τὴν σοφίαν και τὰ ἥθη τῶν Αἰγυπτίων. Μετὰ τὴν Αἴγυπτον ἐπεσκέφθη τὴν Κρήτην ὅπου συνεδέθη μετὰ τοῦ φιλοσόφου Ἐπιμενίδου, ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐμαθήτευσεν πλησίον τῶν φιλοσόφων Φερικίδου εἰς Λέσβον και Ἀναξίμανδρου εἰς τὴν Μίλητον. Φαίνεται ὅτι εἰς τὴν ἰδιαιτέραν του πατρίδα Σάμον δὲν κατώρθωσε νὰ εὐδοκίμησῃ, διὸ και ἠναγκάσθη νὰ ἐκπατρισθῇ.

Ἐπεσκέφθη διαφόρους πόλεις τῆς Σικελίας και τῆς Κάτω Ἱταλίας, τέλος δὲ κατέληξεν εἰς τὸν Κρότωνα ὅπου και ἐγκατεστάθη, νυμφευθεὶς τὴν θυγατέρα τοῦ διασήμε ἀθλητοῦ Μίλωνος τοῦ Κροτωνιάτου, Θεανῶ. Ἐκεῖ ἔζησε τιμώμενος και εὐδοκίμων ἐν φιλοσοφίᾳ και ἐπιστήμῃ μέχρι τοῦ 504 π. Χ. ὅτε και ἐξεδιώχθη ὑπὸ ἀντιπάλων, μετέβη δὲ εἰς Μεγαπόντιον ὅπου και ἀπέθανε μετ' ὀλίγον, τὸ 502 π. Χ.

Ο Πυθαγόρας ὑπῆρξε μέγας πολυσύνθετος νοῦς. Μέγας φιλόσοφος, μαθηματικὸς και γεωμέτρης. «Αὐτὸς ἔφα» ἔλεγον περὶ αὐτοῦ οἱ μαθηταὶ και ὁπαδοὶ του, αὐτὸ δὲ ἦτο ἀρκετὸν διὰ νὰ ἀπαγορεύσῃ πᾶσαν περαιτέρω συζήτησιν και ἔλεγχον τοῦ Πυθαγορείου διδάγματος.

Τὰ «χρυσὰ ἔπη» περὶ τῶν ὁποίων θὰ σὰς διηλήσω σήμερον εἶναι τὸ συμπύκνωμα τῆς διδασκαλίας τοῦ μεγάλου φιλοσόφου. Εἰς τὴν πραγματικότητα τὰ «ἔπη» αὐτὰ διευτυπώθησαν ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων, δηλαδὴ τῶν ὁπαδῶν τοῦ Πυθαγόρα, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν διαδρομὴν τῶν μακρῶν αἰώνων τῆς ἀρχαιότητος ἐσυνέχισαν τὴν διδασκαλίαν του και ἐπανελάμβανον με θρησκευτικὴν εὐλάβειαν και ἀσκητικὴν κατάνυξιν τὰ ἠθικά του παραγγέλματα. Βεβαίως τὸ ἀπλετον φῶς τοῦ ὁποῖον ἐσκόρπισεν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὁ Χριστιανισμὸς ἦτο πεπωμένον νὰ καλύψῃ διὰ τῆς ἐκτυφωτικῆς του ἀκτινοβολίας και σιγὰ σιγὰ νὰ παραδῶσῃ εἰς τὴν λήθην τὸν φωτεινὸν πυρσὸν τῆς ἠθικῆς λάμπρας, ἡ ὁποία ἐξεπέμφθη ἀπὸ τὸν μέγαν νοῦν τοῦ Σαμίου σοφοῦ. Ἦτο φυσικὸν νὰ συμβῇ αὐτό, διότι ὁ Χριστιανισμὸς ἀνταπεκρίθη πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς κατὰ τρόπον, τὸν ὁποῖον οὐτε νὰ νειρευθῇ ἦτο δυνατόν ἢ Πυθαγόρειος φιλοσοφία. Ἄν θελήσωμεν ὅμως νὰ ἐμβαθύνωμεν ὀλίγον θὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ Πυ-

θαγόρεια παραγγέλματα εἶδον εὐπρόσδεκτον θέσιν μέσα εἰς τὴν νέαν θρησκείαν, διότι ἀληθῶς οὐδὲν Πυθαγόρειον παράγγελμα ἀντιτάσσεται εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ναζωραίου. Αὐτὸς δὲ ὑπῆρξε και ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Πυθαγορισμὸς ἐπέζησε και διτηρήθη διὰ μέσου τῶν αἰώνων, παραλλήλως πρὸς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, εἰς τὴν συνείδησιν ἐπιλέκτων πνευματικῶν ἀνθρώπων, ὥστε νὰ εὐρίσκωμεν τὴν μορφήν τοῦ Πυθαγόρου ζωγραφισμένην, δίκην ἀγίου, εἰς Χριστιανικὰς ἐκκλησίας τῆς Δύσεως. Δὲν θὰ ἔπρεπε μάλιστα νὰ παρανευθώμεν καθόλου ἂν ἐληροφορούμεθα ὅτι και σήμερον ἀκόμη ὑπάρχουν ἴσως πιστοὶ ὁπαδοὶ τῶν Πυθαγορείων, διότι ἡ ὑπαρξις αὐτῶν δὲν θὰ ἀντεστρατεύτο εἰς τὴν ἀσκήσιν τῆς χριστιανικῆς ἀρετῆς. Τὰ ἠθικά παραγγέλματα τῆς Πυθαγορείου φιλοσοφίας ἀφοροῦν εἰς τὰς θεμελιώδεις ἀνάγκας και ἀρχὰς τῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου και ἔχουν ἀκλόνητον αἰώνιον κύρος. Προσέξετέ τα:

Πρὶν ἀπὸ κάθε ἄλλο πρέπει νὰ τιμᾷς τοὺς ἀθανάτους θεοὺς και νὰ σέβῃσαι τὸ ὄρκον σου πρὸς αὐτούς, ἔπειτα δὲ τοὺς ἡμιθέους ἥρωας και διὰ τῆς νομίμου συμπεριφορᾶς σου νὰ ἐξευμενίσῃς τὰ ἀγαθὰ πνεύματα.

Νὰ τιμᾷς τοὺς γονεῖς σου και τοὺς πλησιεστέρους σου συγγενεῖς, ἀπὸ δὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους νὰ συνδέσαι διὰ φίλων με ἐκεῖνους οἱ ὁποῖοι διαπρέπουσι κατὰ τὴν ἀρετὴν. Νὰ ἐκτιμᾷς τοὺς πράκτους λόγους και τὰ ὀφείλιμα ἔργα, νὰ συγχωρῇς δὲ τὰ μικρὰ σφάλματα τῶν φίλων σου.

Φρόντισε νὰ εἶσαι ἐγκρατὴς εἰς τὰ ζητήματα τῆς τροφῆς, τοῦ ὕπνου, τῆς λαγνείας τοῦ θυμοῦ. Μὴ πράξης ποτέ τίποτε τὸ αἰσχρὸν οὔτε μαζὺ με ἄλλον οὔτε μόνος. Νὰ ἐντρέπῃσαι πρῶτα ἀπ' ὅλα τὸν ἑαυτὸν σου. Νὰ ἀσκήσῃς τὴν δικαιοσύνην ἔργῳ και λόγῳ, μὴν ἀφίνεις δὲ τὸν ἑαυτὸν σου νὰ γίνῃαι δούλος τῶν συνηθειῶν. Γνώριζε ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι πεπωμένον νὰ ἀποθάνουν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν πλοῦτον πρέπει νὰ περιμένῃς ὅτι εἶναι πάντοτε δυνατόν τὸσον νὰ τὸν ἀποκτήσης ὅσον και νὰ τὸν ἀπολέσῃς. Ὅτι και ἂν σοῦ τύχῃ ἀπὸ τὰ βάσανα, που δίδουν οἱ θεοὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους νὰ τὸ υπομείνῃς χωρίς νὰ ἀγανακτήσῃς.

Πρόσεξε νὰ μὴ σὲ παρασύρῃ ποτέ κανεὶς εἴτε διὰ λόγων εἴτε δι' ἔργων νὰ πράξης ἢ νὰ εἴπῃς κατὰ τὸ ὅποιον κατὰ τὴν γνώμην σου δὲν εἶναι πρέπον. Πρὶν νὰ πράξης κατὰ σκέψου πολὺ ἂν αὐτὸ εἶναι ὀρθόν. Μόνον ἀσθεῖς τὸν χαρακτήρα ἄνθρωποι πράττουν και λέγουν ἀνόητα ἐσὺ νὰ πράττης μόνον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον δὲν

εἶναι δυνατόν νὰ σὲ λυπήσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων. Πράττε ὅσα γνωρίζεις καλῶς, διδάσκου ὅ,τι δὲν γνωρίζεις και ἔτσι θὰ ζήσης εὐχάριστον ζωὴν.

Δὲν πρέπει νὰ ἀμελήῃς τὴν υγείαν τοῦ σώματος· νὰ εἶσαι μέτριος εἰς τὸ ποτόν, τὴν τροφήν και τὴν γυμναστικὴν· μέτριον δὲ εἶναι αὐτὸ που δὲ εἶναι ἱκανὸν νὰ σὲ βλάψῃ.

Συνήθισε εἰς ἕνα τρόπον ζωῆς ἀγνὸν και ὀχι κουραστικόν, πρόσζε δὲ νὰ ἀποφεύγῃς ἐκεῖνα που εἶναι δυνατόν νὰ προκαλέσουν τὸν φθόνον τῶν ἄλλων. Μὴ κλείσῃς τὸ βράδυ τὰ μάτια σου πρὶν κάμῃς ἀπολογισμὸν τῶν ἔργων τῆς ἡμέρας: τί δὲν ἔκαμα σωστό; τί ἐπέτυχα; τί δὲν ἔκαμα τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ κάμω; ἔτσι ἀφοῦ τὰ ἐξετάσῃς ὅλα, διὰ μὲν τὰς κακὰς σου πράξεις νὰ ἐπιπλήτῃς ἑαυτόν, διὰ δὲ τὰς ἀγαθὰς νὰ εὐφραίνεσαι. Ἡ ἀγάπη πρὸς αὐτὰς τὰς πράξεις και αὐτοὺς τοὺς διαλογισμοὺς θὰ σὲ φέρῃ ἐπὶ τὰ ἴχνη τῆς θείας ἀρετῆς, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ἀενάου φύσεως. Παρακάλεῖ τοὺς θεοὺς νὰ σὲ βοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον τὸ ὅποιον ἀναλαμβάνεις. Ἄν κατακτήσῃς αὐτὰ τὰ πράγματα, θὰ μάθῃς ποῖα εἶναι ἡ δύναμις τῶν ἀθανάτων θεῶν και ποῖα ἡ τῶν ἀνθρώπων, θὰ μάθῃς νὰ μὴν ἐλπίζῃς ἀκατόρθωτα πράγματα και νὰ μὴ σοῦ διαφεύγουν τὰ δυνατόν νὰ γίνων. Θὰ μάθῃς ὅτι οἱ ἄνθρωποι παθαίνουν πράγματα τὰ ὁποῖα μόνον τῶν ἐπικράτεσαν, οἱ ἀτυχεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἴδουν και νὰ ἀκούσουν τὰ ἀγαθὰ που εἶναι πλησίον των, διότι ὀλίγοι γνωρίζουν νὰ ἀπαλλαγῶν ἀπὸ τὸ κακόν.

Ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων παραβάλλει τὸν νοῦν των και τὸς κάνει νὰ κυλῖνται ὡς κύλινδροι ἄλλοτε ἐδῶ και ἄλλοτε ἐκεῖ, ὑποφέροντες ἀτελείωτα βάσανα. Διότι ἔχουν θλιβεράν συνοπαδὸν τὴν ἐριδα, ἡ ὁποία τοὺς βλάπτει χωρίς νὰ τὴν καταλαβαίνουν.



Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Πέτρας - Ζαγορίου - Μετσόβου κορυφὸν τοὺς συμμαθητάς των.

(Ένα κάθε μήνα, γραμμένο από ένα καλό φίλο των Έρυθροσταυριτών).

3.

Έπειτα απ' αυτά, που είπαμε για τη φίλια, θα εξετάσουμε ένα ένα, μερικά σημεία, που θα μας διαφωτίσουν δλως διόλου γι' αυτήν. Αυτά, αν τα προσέξουμε καλά, μπορούμε να γίνουμε για μας ένας καλός οδηγός στο σπουδαίο αυτό κεφάλαιο της ζωής μας, που λέγεται φίλια.

Αυτά λοιπόν τα σημεία, που θα μας απασχολήσουν απ' εδώ και πέρα είναι τα εξής:

1ον. Τι είναι φίλια. Θα προσπαθήσουμε δηλ. να καταλάβουμε πού θετικά και καθαρά τι είναι αυτό το μεγάλο αγαθό της ζωής, που το λέμε φίλια, για να γνωρίζουμε περί τίνος πρόκειται.

2ον. Πώς αποκτάται ή φίλια και ποιους ανθρώπους θα αναζητήσουμε για να τους κάμουμε φίλους μας. Θα σκεφθούμε δηλ. μαζύ πώς μπορούμε να αποκτήσουμε ένα φίλο, ο οποίος να είναι καλός και όχι κακός φίλος και ο οποίος αν είναι καλός θα μας συνοδεύει ευεργετικά σ' όλη μας τη ζωή, αν είναι κακός μπορεί να μας καταστρέψει.

3ον. Πώς καλλιεργείται ή φίλια. Όπως όλα τα πράγματα έτσι και ή φίλια είναι ένα πράγμα, που για να διατηρηθεί θέλει έντατική και συνεχή προσοχή και καλλιέργεια. Και θα ιδούμε ποια προσπαθεία πρέπει να καταβάλουμε για να διατηρήσουμε τη φίλια μας ζωντανή και αποδοτική σε καλούς καρπούς για μας και για το φίλο, που αποκτήσαμε.

4ον. Τι κάνει τη φίλια να προοδεύει. Η φίλια, έτσι μεγάλο αγαθόν που είναι, δεν πρέπει να μένει στάσιμη και άχρησιμοποίητη, ούτε χωρίς πραγματικό περιεχόμενο για τους δύο φίλους. Κάποτε μία στάσιμη φίλια μας παρουσιάζει την εικόνα δύο ανθρώπων, που συναντώνται σ' ένα σταυροδρόμι και από κακή συνενόηση και κακές κινήσεις ο ένας εμποδίζει τον άλλο να προχωρήσει. Μά εκείνος, που θέλει να ιδεί τη φίλια να προοδεύει, θα κάνει το κάθε τι για να γίνει ή φίλια δλο και πιδ μεγάλη δλο και πιδ χρήσιμη και αποδοτική και έδω λοιπόν θα σκεφθούμε ποια είναι τα πράγματα, που κάνουν τέτοια τη φίλια μας, που να αξίζει να διατηρηθεί.

5ον. Τι καταστρέφει τη φίλια. Όπως όλα τα πράγματα έτσι και ή φίλια καταστρέφεται και εξαφανίζεται. Και φαντάζεστε τι κακό πράγμα είναι να καταστρέψει κανείς αυτό το υπέροχο αγαθό τη φίλια, που άμα καταστραφεί δύσκολο είναι να ξαναγίνει. Και είναι πολλά τα πράγματα, που από υπαιτιότητα ιδική μας καταστρέφουν μία καλή φίλια. Πρέπει να τα ξέρουμε αυτά για να μπορούμε να τα αποφύγουμε και έτσι να διατηρήσουμε τη φίλια μας άκεραη.

6ον. Η εκλειψις της φίλιας. Η παραμέλησις της φίλιας είτε διότι αδιαφορούμε γι' αυτήν, είτε διότι δεν κάνουμε τίποτε για να την βοηθήσουμε να προοδεύει, είτε ακόμη χειρότερο, διότι κάνουμε πολλά για να την καταστρέψουμε, συντελεί εις το να λιγοστεύει ή φίλια. Μιά φίλια που λιγοστεύει μοιάζει με την εκλειψι του ήλιου. Όπως αυτός, που είναι το πιδ λαμπρό πιδάγμα, σιγά σιγά σκοτεινιάζει ή τελικά, στην δλική του εκλειψι, χάνει το φως του έτσι και αυτή ή φωτεινή γραμμή της ζωής μας, που λέγεται φίλια, πολλές φορές αρχίζει να σκοτεινιάζει και τελικά χάνει δλόκληρο το φως της και έτσι όχι μόνον δεν είναι δφέλιμη μά γίνεται και βλαβερή.

7ον. Το ναυάγιο της φίλιας. Πόσες φορές για μία μικρή απροσεξία με το φίλο μας δεν ναυαγεί και δεν χάνεται μέσα στα κύματα της κακίας μία δώρα φίλια! Τι κρίμα να βλέπουμε κανείς ένα δώρα φίλο καλοτάξιδο και στη γαλήνη και στη φουρτούνα να γεμίζει το πέλαγος με τα συντρίμια του και αυτό πολλές φορές από μία άσχημη στραβοτιμονιά! Και ή φίλια είναι ένα δώρα καράβι, που περνάμε τη θά-

λασσα της ζωής με ασφάλεια και ευχαρίστησι. Τι κρίμα και τι φοβερό να το μεταβάλουμε σε συντρίμια από μια κακία μας ή και από μία απροσεξία μας!

8ον) Τα όρια της φίλιας. Όπως κάθε πράγμα έτσι και ή φίλια έχει δρισμένα όρια, που πέρα απ' αυτά, δεν ήμπορεί κανείς να προχωρήσει. Κάθε παραβίασις των δρίων αυτών σημαίνει θάνατο και καταστροφή της φίλιας. Πρέπει λοιπόν να τα γνωρίζουμε αυτά τα όρια καλά μη τυχόν και υπερβαίνοντάς τα πάλι από απροσεξία ή από κακία προξενήσουμε ανεπανόρθωτο κακό στη φίλια μας.

9ον) Η κατεστραμμένη φίλια ανανεώνεται; Καμιά φορά ναί! Καμιά φορά όχι! Πότε ναί, και πότε όχι. Αν ναί, ήμπορεί να γίνει πιδ δυνατή από πιδά και να δώσει δπέραντη εδτυχία στους δύο φίλους, που χωρίστηκαν προσωρινά για να ένωθούν γρήγορα για πάντα. Αν όχι, ή πρώην φίλια μεταβάλλεται σε πρόστυχη έχθρα, που όσο και αν δεν είναι δμοιβαία, άμα έμφωλεύσει στην ψυχή και του έδνος μόνον εκ των πρώην φίλων γίνεται το χειρότερο δηλητήριο της ζωής και πολύ περισσότερο όταν ή έχθρα των πρώην φίλων είναι δμοιβαία!

10ον) Παραδείγματα μερικδων καλδων φίλων. Αξίζει τον κόπο να ιδούμε μπροστά μας μερικές προσωπικότητες της φίλιας, που έμειναν ιστορικά εις τη ζωή των ανθρώπων. Έτσι θα ιδούμε πώς τα πρόσωπα αυτά παρουσιάζουν την δραιότητα της φίλιας εις τη ζωή.

11ον) Παραδείγματα κακδων φίλων. Και αυτές τις κακές προσωπικότητες, που άφηκαν βαθεία έντύπωσι με την κακία τους εις την ιστορία είναι ανάγκη να τις γνωρίσουμε, διότι έτσι θα αντιληφθούμε πώς ένα τόσο δψηλό αγαθό όπως είναι ή φίλια ήμπορεί από κακία ή μοχθηρία και κατωτερότητα να μεταστραφεί στο εδδεχθέστερο των πραγμάτων, που λέγεται έχθρα, που μοιάζει μία δηλητηριασμένη πηγή, που σκορπίζει θάνατο ένω πιδά πριν δηλητηριασθεί ξεδιψούσε τους ανθρώπους και δημιουργούσε ζωή.

12ον) Ποια είναι ή ύψιστη φίλια. Για τελευταίο θα σκεφθούμε ποια είναι ή πιδ καλύτερη και ή πιδ ιδανική φίλια. Διότι άφου ή φίλια καλλιεργείται και προοδεύει, πρέπει να φθάσει σε ένα ύψιστο σημείο, που παρουσιάζει την πιδ καλή δψη της. Όταν ή φίλια φθάσει πραγματικά σ' αυτό το ύψος είναι, κάτι υπέροχο στη ζωή και χαρά σε εκείνους που κατορθώνουν να δείξουν μία τέτοια φίλια, που να αποτελέσει το πιδ δθάνατο μνημείο σ' αυτή τη ζωή, που είναι ή θυσία για τους φίλους και ή προσφορά και αυτής της ζωής για τους άλλους ανθρώπους.

(Συνεχίζεται)

A. A.



Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Άραχώβης Λεβαδείας, καθαρίζουν το προαύλιον του σχολείου.
Juniors of the Elem. School Arachova cleaning their playground.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ



Δ. ΒΕΡΝΑΡΔΑΚΗΣ

Είναι πάντοτε ενδιαφέρον ν' ανατρέξει κανείς σε περασμένα χρόνια και να συναντά άξιες μά ξεχασμένες σχεδόν μορφές. Κάθε τέτοια συνάντησι δεν είναι μόνο μία χρήσιμη γνωριμία, αλλά είναι και μία πράξι δικαιοσύνης. Διότι μάς δίνει την εδκαιρία ν' αποκαταστήσουμε στην ταιριαστή θέσι και ν' αποδώσουμε την πρέπουσα αναγνώρισι σε προσωπικότητες, που ιδιαιτερές συνθήκες τις έχουν δδικά παραμερίσει.

Μιά τέτοια, άδικα παραγκωνισμένη, πνευματική φυσιογνωμία είναι και ο Δημήτριος Βερναρδάκης. Ήταν, χωρίς άμφισβήτησι, ένας εξαιρετικός φιλόλογος, ένας σπουδαίος ιστορικός και ένας δυνατός λογοτέχνης. Και ήταν άπολύτως δίκαια ή μεγάλη φήμη, που είχε αποκτήσει στην έποχή του.

Άλλά είχε και μία μεγάλη άτυχία: Να γράψει το έργο του σε μιάν άκρατη υπερχαλαρέυουσα, που τότε, με το σχολαστικό πνεύμα που επικρατούσε, ήταν ίσως μοιραία και άναπόφευκτη, αλλά δεν είχε μέσα της στοιχεία ζωής και διαρκείας. Γι' αυτό δεν μπόρεσε ν' άνθξει στο πέρασμα του χρόνου και υπέκυψε στην δρημητική έξέλιξι της ζωντανής γλώσσας του λαού.

Η αντίθεσις αυτή του γλωσσικού δργάνου του Βερναρδάκη πιδός το εξέλιγμένο γλωσσικό αίσθημα του λαού ύπηρεσε, όπως ήταν φυσικό, θανάσιμο πλήγμα για το έργο του. Διότι έσπασε την έπαφή του με τον σύγχρονο άναγνώστη και το άποξένωσε από τη λαϊκή ψυχή.

Και έτσι το έργο, που προκαλούσε άλλοτε βαθεία συγκίνηση και ένθουσιασμό, δεν ήμπορεί τώρα να κινήσει ούτε το ενδιαφέρον και έπεσε σιγά σιγά στην άφάνεια.

✱

Και όμως το έργο του Βερναρδάκη, γεμάτο από φιλολογική σοφία, από ιστορική γνώσι και από ποιητική έξαρσι, είναι πραγματικά εξαιρετικό και αξίζει να έχη πολύ καλύτερη τύχη και πολύ άνώτερη θέσι στη νεοελληνική γραμματολογία.

Εξέδωκε με σδδλία τις τραγωδίες του Εδριπίδου και έγραψε την κριτική μελέτη «Ψευδαττικισμού έλεγχο» (με την δποίαν, κατά τραγικήν άντινομία, υπερέσπιζε, θεωρητικά βέβαια, τη... δημοτική γλώσσα, ένω ο ίδιος έγραψε σε μιάν άκαμπτη και κρύα καθαρεύουσα). Άλλά το κυριώτερο και σημαντικώτερο έργο του είναι οι τραγωδίες του.

Εμπνευσμένες από την ελληνική μυθολογία και ιστορία, αποτελούν οι τραγωδίες του τα καλύτερα και άριστώτερα θεατρικά έρνα της έποχής και καθιερώνουν τον Βερναρδάκη ως τον κορυφαίον «Έλληνα θεατρικό συγγραφέα του περασμένου αιδώνος».

Έγραψε έπτά τραγωδίες: τη «Μαρία Δοξοπατρή», τους «Κυψελίδας»,

τη «Μερόπη», την «Εδφροσύνη», τη «Φαύστα», τον «Νικηφόρο Φωκά» και την «Αντιόπη», από τις όποιες οι καλύτερες είναι ή «Μερόπη» και ή «Φαύστα».

Η «Μερόπη» είναι ή έξαρσι της μητρικής φιλοστοργίας. Η δμώνυμη ήρωίδα, για να συμφιλίωση τους Δωριείς και τους Μεσσηνίους, που αντιμάχονταν για τον φόνο του Πολυφόντη, θυσιάζει τον έαυτό της με την ψεύτικη βεβαίωσι ότι αυτή τον είχε σκοτώσει και κατορθώνει έτσι να εξασφαλίση τον θρόνο για το γυιό της Αίσωπο.

Η Φαύστα, αντίθετα από τη Μερόπη, είναι ή γυναίκα του άμαρτωλού πάθους, που, τυφλωμένη από αυτό, παρασύρεται σε άπαίσιες σκέψεις και πράξεις. Και όταν στο τέλος, μετανιωμένη, προσπαθεί να προλάβη την καταστροφή, δεν τδ κατορθώνει και τιμωρείται σκληρά.

Η «Φαύστα», που είχε παιχθεί για πρώτη φορά στην Άθήνα τδ 1893 από δύο συγχρόνως θιάσους, είχε σημειώσει καταπληκτικήν έπιτυχία. Κάνενα θεατρικό έργο της έποχής δεν είχε συγκινήσει τόσο πολύ τους Άθηναίους όσο αυτό. Και ο Βερναρδάκης είχε κυριολεκτικά άποθεωθί. Σε κάθε παράστασι του έργου το κοινό, έξαλλο από ένθουσιασμό, καλούσε τον συγγραφέα στη σκηνή και τον έπευφημούσε και τον χειροκροτούσε. Άλλά και κάτω από τη σκηνή, μόλις έμφανιζόταν στο θέατρο, ο κόσμος τον δεχόταν με θερμότερες έκδηλώσεις.

Δίκαιες τιμές. Διότι ή «Φαύστα» είναι πραγματικά ένα δυνατό θεατρικό

έργο, με άψογη ποιητική έκφρασι και τεχνικώτατη θεατρική μορφή, με σφοδρότατες δραματικές συγκρούσεις, με έθνική και Χριστιανική πνοή. Και να φαντασθεί κανείς ότι το εξαιρετικό αυτό έργο δεν ήμπορεί πιά να παιχθεί στην ελληνική σκηνή, έπειδή ή γλώσσα του είναι νεκρή. Τι κρίμα!

✱

Η ζωή του Δημητρίου Βερναρδάκη ύπηρεσε δμαλή και ήσυχη. Γενήθηκε στη Μυτιλήνη τδ 1831 και σπούδασε φιλολογία στην Άθήνα και έπειτα στη Γερμανία.

Όταν γύρισε στην Έλλάδα διορίσθηκε καθηγητής στο Έθνικό Πανεπιστήμιο, όπου και διέπρεψε για τη σοφή και φωτεινή διδασκαλία του. Ταυτοχρόνως εργάσθηκε και ως Έφορος της Έθνικής Βιβλιοθήκης.

Γρήγορα όμως παραιτήθηκε από το Πανεπιστήμιο και άποσύρθηκε στην ιδιαιτερή πατρίδα του Μυτιλήνη. Εκεί έζησε άποτραηγμένος από τη ζωή, σε σημείο, που να τον δνομάσουν «ο έρημίτης της Μυτιλήνης». Εκεί έγραψε και τα έργα του, εκεί και πέθανε τδ 1907.

ΜΗΡΟΣ ΣΤΟ ΜΗΖΑΝΙ

Α. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗ

Μπροστά στο κάστρο το τρανό, που φράζει του το δρόμο,
Και σπέρνει έμπρός το χαλασμό και γύρω του τον τρόμο,

Ό γυιός του Ρήγα πολεμά να το ξεθεμελιώσει,
Να μη στά μαύρα Γιάννενα, πνοή ζωής να δώσει,
Στης λίμνης την κοιμούμενη Κυρά τη μαγεμένη.
Μά είναι το κάστρο Δράκοντας και οι τοίχοι στοιχειω-
(μένει...)

Εάφνου το βασιλόπουλο σέρνει φωνή στο κάστρο:
— Κάστρο, κι αν είσαι Δράκοντας, είμαι της μέρας
(τ' άστρο,

Του Ρήγα ο γυιός, της Μοίρας γυιός...
Πάει ή ψυχή του Άλη Πασά, του Άλη τδ μίσος πάει.
Και να στης λίμνης τδ βυθό ή δρία Κυρά ξυπνάει.
«Του Ρήγα γυιέ, της Μοίρας γυιέ, χρυσέ σαν καλωσύνη,
Δικά σου είναι τα Γιάννενα με την Κυρά Φροσύνη»...

Από τα πολύ παλιά χρόνια, ο άνθρωπος, θέλοντας να προφυλαχθεί από το κρύο, προσπάθησε να βρη διάφορα μέσα να σκεπάσει το γυμνό σώμα. Πρώτα - πρώτα βέβαια χρησιμοποίησε ότι του πρόσφερε έπιμοιο ή φύση: φύλλα δέντρων στην άρχή, δέρματα ζώων αργότερα.

Όσο όμως περνούσαν τα χρόνια, ο άνθρωπος είδε ότι τα μέσα δεν ήταν πάντοτε έπαρκή, για να τον προφυλάξουν από τη βροχή, τα χιόνια και την παγωνιά. Καί τότε σκέφθηκε να χρησιμοποιήσει τις διάφορες κλωστές, που μπορούσε να προμηθευθεί από διάφορα φυτά, όπως το λινάρι. Διασταυρώνοντας, ύφαινοντας δηλ., τις κλωστές αυτές μεταξύ των, μπορούσε να κατασκευάζει κάτι σαν ύφασμα, κατάλληλο να τον σκεπάσει και να τον ζεσταίνει κάπως.

Πολύ αργότερα ο άνθρωπος έδημιούργησε την τέχνη της κλωστικής και άρχισε να κατασκευάζει νήματα από τις ίνες διαφόρων φυτών, οι οποίες είναι μικρές και δεν μπορούν να ύφανθούν όπως είναι, ή από τις τρίχες διαφόρων ζώων. Οι προσπάθειες αυτές τον ώδηγησαν σιγά-σιγά στην εφεύρεση της ύφαντικής τέχνης και του ύφαντουργικού Ιστού, του άργαλειού, με τον οποίο κάθε οικογένεια, αφού κατασκευάζει το απαιτούμενο νήμα, ύφαινε κατόπιν τα ύφασματα, που της έχρειάζοντο.

Καί σήμερα ακόμη πολλές οικογένειες, ιδίως στα χωριά, έχουν κάθε μία το δικό της άργαλειό, με τον οποίο κατασκευάζει χράμια, κουβέρτες, τραπεζομάντηλα κλπ. Όσο όμως προώδευαν οι άνθρωποι, και ιδίως από την έποχή, που άρχισαν να σχηματίζονται οι μεγάλες πόλεις και να αναπτύσσονται οι διάφορες βιομηχανίες, ο τρόπος αυτός της κατασκευής των ύφασμάτων δεν μπορούσε να έπαρκεση στις ανάγκες του ανθρώπου. Έτσι έδημιουργήθηκε σιγά-σιγά ή ύφαντουργία, δηλ. ή βιομηχανία της κατασκευής ύφασμάτων, και ιδρύθηκαν τα πρώτα ύφαντουργικά έργοστάσια.

Απ' όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, πρώτες ή Αγγλία και ή Γαλλία ανέπτυξαν τη βιομηχανία αυτή. Οι άργαλειοί όμως, που χρησιμοποιούσαν στα πρώτα εκείνα έργοστάσια, ήταν άτελείς και ή κατασκευή των ύφασμάτων δύσκολη και κουραστική. Όταν μάλιστα το ύφασμα έπρεπε να έχει και διάφορα σχέδια, ή ύφανση ήταν ακόμη δυσκολότερη.

Σε κάθε άργαλειό έχρειάζοντο τουλάχιστο τρεις εργάτες: Μία γυναίκα που είχε μπροστά της, επάνω σε χαρτί, χαραγμένο το σχέδιο του ύφασματος. Ένα παιδί, που, σύμφωνα με τις οδηγίες της γυναίκας, που έδιδάξε το σχέδιο, ανασήκωνε ή χαμήλωνε τις κλωστές του στημονιού για να γίνουν τα διάφορα σχέδια επάνω στο πανί (π. χ. λουλούδια). Καί ο ύφαντής, συνήθως άντρας, που έπερνούσε τη σαίτα με το ύφάδι ανάμεσα από τις κλωστές του στημονιού.

Η σημαντικότερη ύφαντουργική βιομηχανία της Γαλλίας βρισκόταν στην πόλι Λυών, ή οποία και σήμερα ακόμη είναι όνομαστή για τη βιομηχανία της αυτή. Στα έργοστάσια της έδούλευαν χιλιάδες παιδιών, με πρόσωπα χλωμά και άδύνατα, με τα μάτια βαθυλωμένα και με τα χέρια άσαρκα, λόγω των άθυγιεινών όρων της εργασίας στα έργοστάσια και της πολύωρης δουλειάς από το πρωί ως το βράδυ.

Ένα από τα παιδιά, που έδούλευαν σε κάποιο μεταξουργείο της Λυώνος ήταν και ο Ιωσήφ Μαρία Ζακάρ, που γεννήθηκε στην ίδια πόλι το 1752. Ο πατέρας του ήταν ύφαντής, ή μητέρα του οδηγός του σχεδίου και, όπως ήταν φυσικό, ο ίδιος μετακινήτης του στημονιού.

Σε ηλικία 20 χρονών ο Ζακάρ έχασε τόν πατέρα του. Την έποχή της Γαλλικής Έπαναστάσεως έπολέμησε μαζί με το γιό του, υπερασπίζοντας την πατρίδα των εναγνίων των έχθρων της. Είχε την άτυχία να χάσει το παιδί του στον πόλεμο εκείνο, λίγο αργότερα τη γυναίκα του και να μείνει όλομόναχος στον κόσμο. Όμως δεν έχασε το θάρρος του: Την ήμέρα εργαζόταν ως ύφαντής για να ζήσει και τη νύχτα καταγινόταν στο να τελειοποιήσει τον άργαλειό της έποχής του, με μόνο σκοπό να βρη τρόπο να απλλάξει τα παιδιά από τους κόπους και την άθυγμεινή εργασία στα ύφαντουργεία. Η ψυχή του μάτωνε από τόν πόνο, όσο συλλογιζόταν πώς χιλιάδες παιδιών βασανίζονταν μέσα στα έργοστάσια και έστερούντο τη χαρά του παιχνιδιού και την απόλαυση του φωτός, που τόσο είναι αναγκαία για την ηλικία των.

Οι προσπάθειες του Ζακάρ δεν έμειναν άκαρπες. Ύστερα από κόπους και αγρύπνιες, ύστερα από άποτυχίες και έπιμονή, ύστερα από άπογοητεύσεις και έλπίδες, κατόρθωσε να εφεύρη ένα τελειοποιημένο άργαλειό, γνωστό ως ύφαντουργικό Ιστό Ζακάρ, με τόν οποίο μπορούσαν να ύφαινονται τα ύφασματα γρηγορότερα και καλύτερα, με ωραιότερα και πολυπλοκότερα σχέδια. Καί τó σπουδαιότερο ήταν ότι, όπως τό είχε

Ν. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

όνειρευθεί και ο ίδιος, στόν νέο αυτό άργαλειό ή μετακίνησι του στημονιού γινόταν με ειδικά μηχανοκίνητα άγκιστρα, ώστε τα παιδιά δεν θα έχρειάζονταν πιά για να κάνουν αυτή τη δουλειά...

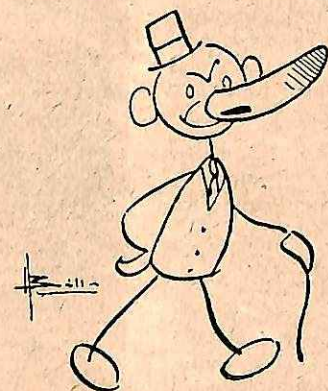
Δέν είναι βέβαια εύκολο να πούμε έδω πώς είναι και πώς λειτουργεί ο ύφαντουργικός Ιστός Ζακάρ. Θα πρέπη όμως να ξέρουμε πώς όλοι σχεδόν οι συμπατριώτες του, και ιδίως οι εργάτες και γενικά όλοι εκείνοι, των οποίων τα παιδιά έδούλευαν στα ύφαντουργεία, υποδέχθηκαν με ζωνρή έχθρότητα την εφεύρεσι του Ζακάρ, γιατί έτσι θα έχαναν τα χρήματα, που εισέπρατταν από τα ήμερομίσθια των παιδιών των. Ένώ ακριβώς από άγάπη και συμπόνια για τα παιδιά ο Ζακάρ έδημιούργησε την εφεύρεσί του, για να τα απλλάξει από τους κόπους και να προφυλάξει την υγεία τους.

Παρά την άχαριστία, που του έδειξαν, ο μεγάλος εφευρέτης και μεγάλος φίλος των παιδιών δεν άπογοητεύθηκε. Καί όταν βιομήχανοι ξένων χωρών του προσέφεραν μεγάλα ποσά για να αγοράσουν την εφεύρεσί του, εκείνος άρνήθηκε με έπιμονή, αν και ήταν πάμπτωχος. Ήθελε ή εφεύρεσί του να μείνη κτήμα και όφελος της πατρίδας του και των παιδιών της.

Ο Αύτοκράτορας Ναπολέον ο Α' έκάλεσε τόν Ζακάρ στο Παρίσι και τόν έπαρασημοφόρησε. Του προσέφερε δε ως δώρον και 30.000 χρυσά φράγκα, ποσό αρκετά σημαντικό για την έποχή εκείνη.

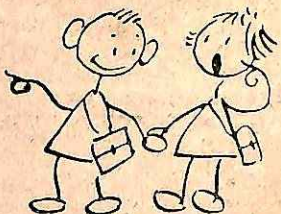
Οι άργαλειοί Ζακάρ άρχισαν να διαδίδονται σιγά - σιγά. Καί όσο μεγάλωνε ο αριθμός των μέσα στα ύφαντουργικά έργοστάσια, τόσο ο αριθμός των παιδιών, που δούλευαν μέσα στην άθυγμεινή άτμόσφαιρα των ύφαντουργείων, όλιγόστευε.

Ο Ζακάρ απέθανε το 1834 σε ηλικία 82 ετών. Τό όνομά του όμως έχει μείνει άθάνατο στη μνήμη των συμπατριωτών του, γιατί υπήρξε ένας μεγάλος πατριώτης, ένας μεγάλος εφευρέτης και ένας μεγάλος φίλος των παιδιών.



— Φαντάσου Νίτσα πόσα μαντήλια θα χαλά ήμα συναχόνεται... (Υπό ΑΝ. ΒΩ.)

ΑΠΟΚΡΗΑΤΙΚΟ



Ο ΑΣΩΤΟΣ ΥΙΟΣ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

τούς περισσεύει. Κι εγώ τό πλουσιόπαιδο πεθαίνω από την πείνα, την καταφρόνια και τη δυστυχία. Φώτισέ με, Θεέ μου, τί να κάμω;

Και όπως αναστενάζοντας είπεν αυτό τό λόγο με συντριβή, σαν μία φλογερή δέση, με τα μάτια ύψωμένα στον ούρανό, μία άχτίδα φωτός έλαμψε στο σκοτεινισμένο του μυαλό. Η σκέψι του καθάρισε. Τα δάκρυά του πύρινη βροχή έτρεξαν στα άδύνατα μάγουλά του. Τό ζαρωμένο μέτωπό του με μιάς λούσθηκε από την άστραπή της θείας ευσπλαχνίας. Εύρηκα, Θεέ μου, τί να κάμω έφώνασε: Νά! Θα σηκωθώ και θα ξαναγυρίσω στον πατέρα μου.

Μόλις έκαμε αυτή τη σκέψι, την ίδια στιγμή σηκώθηκε και πήρε τό δρόμο της έπιστροφής προς τόν πατέρα του. Ύστερα από ένα κουραστικό και ακραυνό ταξίδι έφθασε έξω από τό μέγαρό του. Εκεί κοντοστάθηκε. Έτρεμε από πείνα και κούρασι. Πινυόταν από συγκίνησι. Δεν μπορούσε να προχωρήσει πιά ούτε ένα βήμα. Καθώς ήταν έτοιμος να σωριασθή κάτω, τόν είδε από μακριά ο πατέρας του. Τό μάτι ενός πατέρα γνωρίζει τό σπλάχνο του, όσο και να είναι άλλαγμένο. Είναι μάτι του Θεού εκείνη τη στιγμή. Τόν αναγνώρισε, έτρεξε κοντά του, τώλιξε τα χέρια του στο λαϊμό του και άρχισε να τόν φιλή. Ο άσωτος υίός ντροπιασμένος κοίταξε κάτω. Ός τόσο μπόρεσε να ψιθυρίση. «Πατέρα μου άμάρτησα στον ούρανό και ένώνιόν σου. Δεν είμαι άξιός να λέγωμαι υίός σου». Ο Μεγαλόκαρδος πατέρας είπε στους δούλους του: Γρήγορα φορέστε του μία λαμπρή στολή καινούργια, δαχτυλίδι στο χέρι και παπούτσια στα πόδια. Φέρετε τό παχύ μοσχάρι και σφάξετέ τό να φάμε και να διασκεδάσουμε. Γιατί αυτός ο υιός μου ήταν νεκρός και αναστήθηκε, χαμένος και ξαναβρέθηκε.

Και αφού έγιναν όλα αυτά, άρχισαν να διασκεδάζουν. Ο μεγαλύτερος υιός ήταν στα χωράφια. Όταν γύριζε και πλησίαζε στο άρχοντόπιτό τους, είδε φωτοχυσία και άκουσε μουσικά όργανα. Έμεινε έκπληκτος. Έκάλεσεν έναν υπηρέτη και τόν ρώτησε. Έκείνος του έξηγήσε καταλεπτώς τι είχε συμβή. Ο μεγάλος υιός έθύμωσε πολύ και δεν ήθελε να μπη στο σπίτι. Ο πατέρας είδοποιήθηκε, έβγηκεν έξω και τόν παρακαλούσε να περάση. Ο πεισιμώμενος όμως πρωτότοκος του είπε με παράπονο: Έγώ τόσα χρόνια σε υπηρετώ υπάκοα και πιστά και ποτέ δεν μου έδωσες ούτε ένα κατσικάκι για να γλεντήσω με τούς φίλους μου. Καί τώρα που ήρθεν αυτός ο άμωαλος υιός σου, που σου έφαγε την περιουσία σε κάθε είδους άσώτειες και άκολασίες, διάταξες να θυσιάσουν τό εκλεκτό μοσχάρι, τό θρεφτάρι μας, του είπε: «Παιδί μου είπε ο πατέρας σου πάντα ήσουν μαζί μου και όλα τα αγαθά μου είναι δικά σου. Νά χαρής και να διασκεδάσης και συ έπρεπε, γιατί ο άδελφός σου, που ήταν ψυχικά νεκρός, συνήλθε και χαμένος, ξαναβρέθηκε».

Τόν έστειλε να βόσκη τούς χοίρους στα χωράφια...



Ο Κύριος ήμών Ίησους Χριστός έγύριζε με τούς 12 μαθητές του τις πόλεις και τις κώμες της Ίουδαίας και της Γαλιλαίας διδάσκων τό θέλημα του Θεού. Με τα άπλά και γλυκά λόγια Του, μάγευε τούς άκροατές του. Ποτέ ανάμεσα στον Ίσραήλ δεν είχε μιλήσει άνθρωπος έτσι. Ο ήχος της φωνής Του έμοιαζε με κελάδημα πουλιών, με θρόισμα άσημένιων φύλλων στο φύσημα του ζεφύρου, με κελάρυσμα ρυακιού σε χλοερό λιβάδι. Η διδασκαλία Του ήταν γάργαρα πηγής ζωής. Γι αυτό έτρεξαν πίσω Του όχλοι πολλοί. Τόν πολιορκούσαν καθημερινώς πτωχοί και άνάπηροι, τυφλοί και χωλοί, λεπροί και δαιμονιζόμενοι. Τόν πλησίαζαν όλοι οι τελώνες και οι άμαρτωλοί για να Τόν ακούσουν. Έθελγε τα πλήθη και εκείνα Τόν λάτρευαν. Γι αυτό οι Γραμματείς και οι Φαρισαίοι έγόγγυζαν εναντίον Του. Τόν κατέκριναν ότι δέχεται κοντά Του τούς άμαρτωλούς και καταδέχεται να τούς συντροφεύη και να τρώγη μαζί τους. Καί ο Χριστός, είπε τότε την παρακάτω παραβολή:

Ένας πατέρας είχε δυο παιδιά. Η χαρά και ή εύτυχία βασιλεύαν στο άρχοντικό του' πολλά αγαθά, πολλοί υπηρέτες, άπέραντα κτήματα, άγέλες από όλα τα ζώα, άνέσεις και λογικές διασκεδάσεις. Μά ο Σατανάς, που ζήλεψε την ειρηνική αυτή εύτυχία έθόλωσε τό μυαλό του μικρότερου άδελφού σε τέτοιο σμμείο, που τόν ξεσήκωσε σε άπροσδόκητη έπαναστάσι. Παρουσιάσθηκε μία ήμέρα στον πατέρα του και του είπεν άσυλλόγιστα: «Πατέρα μου, δός μου τό ανάλογο μερίδιό μου' αποφάσισα να φύγω από κοντά σου». Ο αγαθός πατέρας λυπήθηκε βαθειά για την απόφασι αυτή του υιού του. Δεν θέλησε ώστόσο να τόν έμποδίση, για να μνη νομίση ότι του στερεί την έλευθερία του και λυπάται να του παραχωρήσει τό μερίδιό του. Τούδωκε μάλιστα πολύ παρά πάνω από ό,τι έδικαιοότο. Αντί να του δώση τό 1/3 της περιουσίας, τη μοίρασε στη μέση και του έδωκε τη μισή. Ο νεώτερος υιός χαρούμενος άρχισε να την πουλά και να την κάνει χρυσάφι. Όταν ξεπουλήσε, πλούσιος πιά πολύ, ταξίδεψε σε χώρα μακρινή. Νέος, ώραιος, γεμάτος από δύναμι και υγεία άρχισε να κάνει μία ζωή τρελή, άσωτη, παραστρατημένη. Φαγοπότι, γλέντι, ξενύχτι, έλαφρές παρέες, ξεφάντωμα και κάθε είδους άκολασία και διαφθορά. Μά ο καιρός περνάει γρηγορά και τό χρήμα, όσο και νάναι, φεύγει γρηγορότερα. Μία ή-έρα ανακάλυψε πώς τη μεγάλη αυτή περιουσία την είχε ξεδοθεί με την τελευταία δραχμή. Καί την ίδια έποχή έγινε λιμός μεγάλος — έπεσε πείνα φοβερή — στη χώρα εκείνη. Ο ώραιος και πλούσιος εκείνος νεός, ο άσωτος υίός, έμεινε στους πέντε δρόμους. Άστεγος, νηστικός, κουρασμένος, κουρελιασμένος σωματικά και ψυχικά, σωστό έρείπιο από τις καταχρήσεις, ναύαγιο της άσωσης ζωής και της έλαφρομυαλιάς του, βρέθηκε σε άπελπιστική κατάσταση. Η πείνα τόν θέριζε. Έγινεν υπηρέτης σ' έναν πολίτη της χώρας εκείνης. Καί τό άφεντικό του τόν έστειλε να βόσκη τούς χοίρους του στα χωράφια του. Εκεί στην έρημιά μοιραζόταν τα ξυλοκέρατα με τούς χοίρους. Μά και αυτά ήταν τόσο λίγα... Ούτε από αυτά δεν μπορούσε να γεμίση την κοιλία του. Η άθλιότης του ήταν μεγάλη. Τι να κάνει; Νά αυτοκτονή; Νά πεθάνη της πείνας; Η περφόρησις των συνανθρώπων του και του άφεντικού του τόν συνέτριβε. Έφούσκωνε ή καρδιά του από τόν πόνο του.

Μία μέρα κάθησε επάνω σε μία πέτρα και άρχισε να συνέρχεται. Άκούμπησε τό φλογισμένο κεφάλι του στην παλάμη του και έπεσε σε βαθειά συλλογή: Τι ήμουν, στοχαζόταν, και πού κατάντησα! Ήμουν ένα βασιλόπουλο ντυμένο στα χρυσά, μέσα στα χάδια και τα αγαθά, γεμάτος υγεία και δύναμι, χαρά και εύτυχία. Καί τώρα; Ένας υπηρέτης, ένας χοιροβοσκός, ένα πειναλέο ζώο, που ούτε να φτύση κανείς επάνω μου δεν καταδέχεται. Στο σπιτικό του τιμημένου πατέρα μου πλήθος από υπηρέτες χορταίνουν τό ψωμί τους και

ΟΤΑΝ ΑΝΤΙΚΡΥΖΩΜΕ ΜΕ ΘΑΡΡΟΣ ΤΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΜΑΣ

Β. Γ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Εκείνη τη χρονιά ο χειμώνας ήταν βαρύς. Πρό πάντων το Φλεβάρη ούτε μιά μέρα δεν είδε ο κόσμος της προκοπής. Χιόνια, και μόνο χιόνια. Τα κρύσταλλα σαν ξεγυμνωμένα σπαθιά κρέμονταν από τις στέγες και τις στολίζαν.

— Κρίμα στα δεντράκια μας θα ξεπαγιάσουν! Έλεγε η γιαγιά, η κυρά Μελένια, σαν έβλεπε τις άμυγδαλιές, τις λεμονιές και πορτοκαλλιές, να σκύβουν τα κλωνάρια τους καταφορτωμένες από το πολύ χιόνι.

Τα πουλάκια τσιτσίριζαν καταλυπημένα γιατί τα καμμένα δεν έβρισκαν χώμα πουθενά να σκαλίσουν για να βρουν τροφή.

Εκεί ψηλά, σε κάποιο δάπεδο σπíti, δυο αδέρφια, ο Λάμπης και η Ροδούλα, άκουμπισμένοι στο παράθυρο κοίταζαν. Έκατομμύρια μικρές άσπρες πεταλούδιτσες, οι υφάδες, κατέβαιναν από τον ουρανό στροβιλίζοντας για να απλωθούν επάνω στις στέγες, στους φράχτες, στα δέντρα, στους δρόμους. Άλλες κάθονταν επάνω στους διαβάτες, που περνούσαν βιαστικά με τους γιακάδες άνασκημένους και με τα χέρια στις τσέπες τους βήγοντας γκούχου! γκούχου!

— Κοίτα, Λάμπη, κοίτα! Έλεγε η Ροδούλα και έδειχνε στον αδερφό της κάτι ωραία σχήματα, που σαν άτιμπα κεντρίδια είχε φτιάσει το χιόνι στα κλωνάρια μιάς μικρής λεμονιάς, που ήταν αντίκρυ τους.

— Δεν πάμε, Ροδούλα, να τα δούμε καλύτερα έξω από το μπαλκόνι; είπε ο Λάμπης.

Πήγαν και αφού στάθηκαν λίγο, έπειτα κατέβηκαν τη σκάλα, έφτασαν στην αυλή και από κει δίχως να το καταλάβουν τράβηξαν στο προαύλιο της εκκλησίας, όπου ήταν μαζωμένα και άλλα παιδιά της γειτονιάς. Μ' όλον τον τρελοθορία, που φυσούσε και το τρομερό κρύο, που έκανε, τα παιδιά είχαν εκεί σωστό πανηγύρι. Το προαύλιο βούιζε από άστεια και από φωνές. Μάζευαν το χιόνι σωρό, έφτιαναν μπάλες, σχεδίαζαν χιονάνθρωπους, τους έβαζαν στο στόμα πίπα, στο χέρι μπαστούνι και διασκέ-

δάζαν χορεύοντας και τραγουδώντας γύρω τους. Και σαν κουράστηκαν να πηδούν και να χορεύουν, άρχισαν να χτυπιούνται και να κυνηγιούνται με χιονιές.

— Ένα παιδί χοντρό, άκακο, κάπως δυσκίνητο, ο Πασπάλης, ντυμένος μ' ένα μακρύ πανωφόρι γερό, αυτός έτρωγε τις περισσότερες χιονιές.

— Τόν Πασπάλη, παιδιά! τόν Πασπάλη βάραι! Και δός του κυνηγήματα και δός του γλυστρήματα και πεσίματα κάτω στο χιόνι. Μά ως έδω τα πράματα πήγαιναν καλά. Γέλοια, άστεια, χαρές παιδιάτικες. Σε λίγο όμως πήραν τροπή άλλη, άσχημη. Έκεί κοντά στο μέρος, που έπαιζαν τα παιδιά, καθόταν σ' ένα μικρό φτωχόπιτο μιά γερόντισσα, η Μαρούλα. Ήταν σαν τις γριούλες εκείνες του παραμυθιού, που δεν έχουν κανέναν άνθρωπο να τις προστατεύει. Ήταν η καμμένη και άρρωστη.

Η ταλαίπωρη είχε κουβαλήσει από το καλοκαίρι αρκετά ξύλα από το λόγγο στη ράχη της, μά με τη φοβερή βαρυχειμωνιά δεν της άπομεινε ούτε ξυλαράκι. Όλα τα έκαψε. Και τώρα άρρωστη, τρεμούλιαζε από το κρύο. Για να μην ξεπαγιάση σκέφτηκε να χαλάση ένα μικρό σανιδένιο μπασουλάκι, που είχε, για να μπορέση να βρή μιά μικρή ζεστασιά.

Μά τη στιγμή, που σηκώθηκε τρέμοντας κι έσκυψε να το αδειάση από τα λίγα ρουχαλάκια, που είχε, το τζάμι της έγινε θρύψαλα και ο παγωμένος αέρας, που μπήκε στο δωμάτιο το άνασάτωσε και πάγωσε άκόμενη πιο πολύ το παγωμένο κορμί της. Καλά καλά η άμοιρη δεν κατάλαβε τί έγινε. Νόμιζε πως ο δυνατός αέρας της το έσπασε και όπως ήταν σκυμμένη έμεινε εκεί και δεν είχε τη δύναμη ούτε να φωνάξη, ούτε να κινηθί. Δεν είχε πάρει είδησι πως το τζάμι της το έσπασαν τα παιδιά με τις χιονιές. Έκείνα σαν κατάλαβαν τη ζημιά ήταν έτοιμα να φύγουν. Μάλιστα δυο τρία και έφυγαν.

— Άς φύγουμε είπαν, να μη μās ιδούν. Άν τύχη και μās ρωτήσουν, άς πούμε πως το έσπασαν άλλα παιδιά. Έμεις άς άρνηθούμε. Σύμφωνοι;

Την ίδια όμως στιγμή μπήκε στή μέση ο Λάμπης και η Ροδούλα.

— Εμείς, είπε ο Λάμπης, δε συμφωνούμε μ' αυτό που θέλετε να κάμετε. Δε θα φύγουμε. Και αν μās ρωτήσουν, θα πούμε πως έσπασε το τζάμι. Δεν είναι σωστό κάτι που κάμαμε εμείς, να το ρίξουμε σε άλλους.

— Καλά ήταν να προσέχαμε να μην το σπάσαμε, πρόσθεσε και η Ροδούλα. Μά μιά που έγινε το κακό, άς φροντίσουμε να το διορθώσουμε. Άς μπούμε στο σπιτάκι να δούμε τί έγινε.

Απ' τα λόγια τούτα τα παιδιά φι-

λοτιμήθηκαν και δεν έφυγαν. Και τα πιο μεγάλα πήγαν στο δωμάτιο της γριούλας και σαν την είδαν σωριασμένη τη σήκωσαν, ενώ άλλα έβαλαν ένα σεντόνι και βούλωσαν το παράθυρο για να μη μπαίνει μέσα ο αέρας. Έπειτα της ζήτησαν συγγνώμη για ό,τι της έκαναν κι ένα από αυτά έτρεξε και ειδοποίησε τόν πατέρα του, που ήταν τεχνίτης και πέρασε καινούργιο τζάμι.

— Θα σου το πληρώσω όλοι από τους κουμπάρδες μας είπαν τα παιδιά, μά ο πατέρας δε δέχτηκε.

Έπειτα έκαναν μιά πρόχειρη σύσκεψη και πετάχτηκαν στα σπíti τους και κουβάλησαν ξύλα. Έτσι στην αυλή της γριούλας έγινε μιά αρκετά μεγάλη στίβα από δέντρινα ξύλα και προσανάμματα. Η Ροδούλα είχε τρέξει και αυτή στο σπίτι και έφερε τσάι και φαγι και άναψε φωτιά για να ζεσταθί η γερόντισσα.

Με τα δάκρυα στα μάτια η καμμένη γριούλα κοίταζε τα παιδιά συγκινημένη και δεν έβρισκε λόγια να τα ευχαριστήση. Τους έλεγε ευχές και κάπου κάπου έκανε το σταυρό της. Μά και τα παιδιά είχαν συγκινηθί. Τώρα καταλάβαιναν πόσο μεγάλο κακό θα έκαναν, αν έφευγαν και δεν άκουγαν το λάμπη και τη Ροδούλα. Τώρα κατάλαβαν πως καλύτερα είναι να λές με φρόντιση αυτό, που έκαμες παρά να φροντίζης με ψέμματα να το ρίχνης σε άλλους.

Την άλλη μέρα η Ροδούλα συνεννοήθηκε και με άλλα κορίτσια και πήγαιναν με τη σειρά στο σπίτι της γερόντισσας. Της πήγαν και γιατρό και πρόσφεραν τις υπηρεσίες τους όσπου πέρασε η βαρυχειμωνιά. Και τότε η γριά Μαρούλα έγινε καλά.

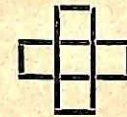


Και σαν την είδαν σωριασμένη τη σήκωσαν...

ΣΧΟΛΙΚΗ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

III.

Πολλές φορές βλέπουμε στα λευκώματα ακανόνιστο το σήμα του Έρυθρου Σταυρού. Ο κανονικός Έρυθρος Σταυρός σχηματίζεται από πέντε ίσα τετράγωνα (βλ. σχήμα).



Στην έτοιμασία του λευκώματος παίρνουν μέρος όλοι οι μαθηταί του Σχολείου, αλλά επικολλάται εις αυτό η καλύτερη εργασία, κάτω από την οποία απαραίτητο να γράφεται το όνομα, η τάξις και η ηλικία του μαθητού, του οποίου η εργασία κρίθηκε κατάλληλη για το λεύκωμα.

Όταν έτοιμάσετε ένα λεύκωμα πρέπει να μη λησμονήτε, πως το λεύκωμα δεν είναι μιά απλή συλλογή σχολικής εργασίας. Σκοπός της αποστολής των λευκωμάτων είναι η δημιουργία στενών φιλικών δεσμών με τα παιδιά των άλλων χωρών.

Για να επιτύχη λοιπόν ο σκοπός αυτός πρέπει να εργάζεσθε με τη σκέψι, πως το λεύκωμα θα το πάρουν συνάδελφοι, που το περιμένουν όχι ως άμυχο υλικό, αλλά σαν κάτι, που θα τους μεταδώση μέρος από το δικό σας ψυχικό κόσμο και από τη σκέψι σας.

Μιά ζωντανή φιλική επιστολή και όσο το δυνατόν σωστή απεικόνισι της σχολικής ζωής σας, του τόπου, των εθίμων και παραδόσεων, των παιχνιδιών σας θα κάνουν το λεύκωμα ενδιαφέρον, έρωθήσεις δε για την πατρίδα τους και τη ζωή τους θα προκαλέσουν τη συνέχισι της ανταλλαγής λευκωμάτων, που όπως καταλαβαίνετε είναι έπωφελής και για σας τους ίδιους και για την Πατρίδα μας.

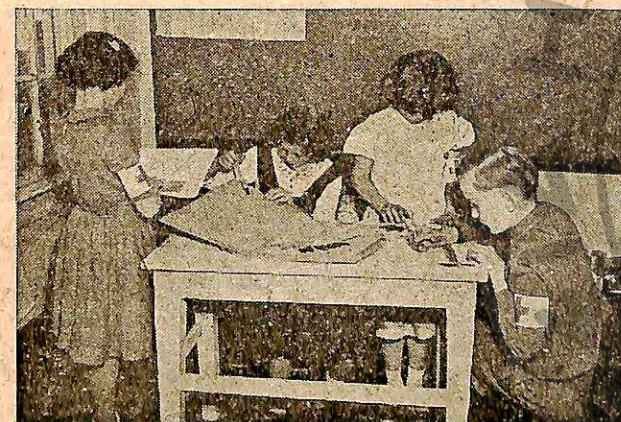
Έτσι θα έλθω το αποτέλεσμα, που επιδιώκει η σχολική αλληλογραφία, η σύμφιξις δηλ. των δεσμών, η στενότερη έπαφή μεταξύ των μελών του Έρυθρου Σταυρού Νεότητος των διαφόρων χωρών, που θα ευκολύνη τη καλύτερη κατανόησι και τη δημιουργία φιλικών σχέσεων.

ΤΕΛΟΣ

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ

Νά την ή άνοιξη! Έρχεται, έρχεται
Και δε λαλούν σαν πρώτα τα πουλιά
Τη βραδυή την ώρα,
Την ώρα που γυρίζουν στη φωλιά,
Και δεν τὰ σκιάζει ή κρύα νύχτα τώρα
Κι ούτε με πόνο κλαίνει την παλιά
Καλοκαιριά και την αγύριστη.

Το μήνυμα το φέρνει γλυκομύριστι
Μηνύτρα ή μυγδαλιά:
Νά την ή άνοιξη! Έρχεται, έρχεται.

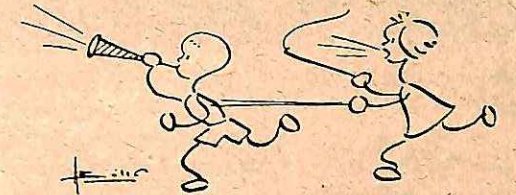


Καναδοί Έρυθροσταυρίται έτοιμάζουν λεύκωμα σχολ. αλληλογραφίας. Juniors at Bearsaw School, Alberta, Canada busily working on their international correspondence album.

ΠΡΟΣΟΧΗ ΚΑΙ ΣΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Τη φετεινή Πρωτοχρονιά ή Λέλα κι ο Ριρής πήρανε δώρα κάμποσα, μικρούλια και μεγάλα, κουζίνα, κούκλα, φασουλή, τρουμπέτες δυο - τρεις, δυο τόπια, γκέμια, καμιτοί κ' ίσως ακόμα κι άλλα.

Κι άφότου τὰ έπήρανε τὰ δυο καλά αδελφάκια, ευτυχισμένα άνάμεσα στα τόσα παιχνιδάκια, ούτε στιγμή δεν παύουνε να παίζουν όλη μέρα κι άπ' τις φωνές τους άντηχεί το σπίτι πέρα ως πέρα.



Άς είν' καλά κι άς τὰ χαρούν κ' άς παίζουν κι άς γελάνε,

άλλά με μέτρο πάντοτε και κάποια φρονιμάδα. Όμως ή Λέλα κι ο Ριρής όποια και ώρα νάναι φωνάζουν, λογοφέρουνε και θορυβούν άράδα.

Κάθε άπομεσήμερο κ' οι δυο τους λησμονάνε πως ο μπαμπάς έπλάγιασε, κι άρχίζουν να χαλάνε τόν κόσμο από το θόρυβο. Κι αν τους ξεφωνήση «έ πιά, σωπάτε», το κακό δε λείει να σταματήση.

Γιατί δεν είναι μοναχά τὰ γέλια, τὰ τρεχάματα, μά τους τυχαίνουν άτυχώς συχνά και κάτι δράματα. Τη μιά μέρα ο Ριρής την κούκλα ξεχειριάζει κ' ή Λέλα βλέποντάς τηνε από το κλάμα σκάζει. Την άλλη μέρα άνάστατο κάνει ο Ριρής το σπίτι, γιατί ή Λελίτσα έσπασε του φασουλή τη μύτη.



Κι άπάνω πιά στην τόμπολα ποτέ τους δε μονιάζουνε. Τὰ σκεπασμένα νούμερα ποτέ σωστά δε βρίσκονται, «με γέλασες», «έγώ ποτέ» κάθε στιγμή φωνάζουνε κι άπ' τις φωνές τους τὰ λαϊμά και των δυνονών τους (πρήσκονται).

Άσε πιά που κάποια μέρα ενώ παίζανε το τόπι, το πετάξαν κατά λάθος σε παράθυρο άνοιχτό του γειτονικού σπιτιού τους και τρομάξαν οι άνθρωποι...
«Ω, παιδιά μου, τί φριχτό...»

Γιτί τρώγαν στο τραπέζι, και το τόπι ξαφνικά μπαίνει από το παραθύρι, πέφτει μέσα στην πιατέλα, πλάτσ στη σάλτσα μέσα κάνει, πιτσιλά τ' άφεντικά και... κοντέψαν να τις φάνε κι ο Ριρής και ή Λέλα...



«Α, Ριρίκο μου και Λέλα, πρέπει νάσαστε ευγενείς. Παίξτε. Μά την τόσο τρέλλα δεν τη συγχωρεί κανείς.

ΑΝ. ΒΩ.



Έρυθροσταυρίται Γυμν. Σητείας φυτεύουν δένδρα. Juniors of the High School Siteia - Crete planting trees.



Ἐρυθροσταυρίται Λυκείου Κατρανίδου - Κυριαζοπούλου Πειραιῶς ἐπισκέφθησαν τὸ 430 Στρ. Νοσοκομεῖον, διένειμαν δῶρα καὶ ἐψυχαγώγησαν τοὺς τραυματίας.
Juniors of the Private School Katranidou - Kyriazopoulou Piraeus, visited the 430 Mil. Hospital, offered various gifts and recreated the wounded.

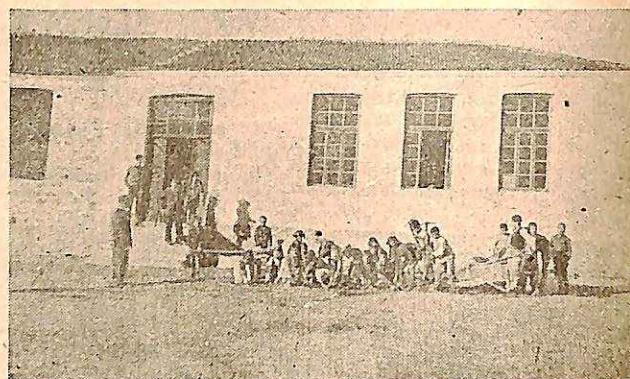


Ὅρφανὰ «Μελίσσης» εἰς τὰ ὅποια διένειμαν δῶρα οἱ Ἐρυθροσταυρίται τοῦ 18ου Δημ. Σχολ. Ἀ΄ Περ. Θεσσαλονίκης.
The orphans of «Melissa» to whom the juniors of the 18th Elem. School Salonica, distributed various gifts.

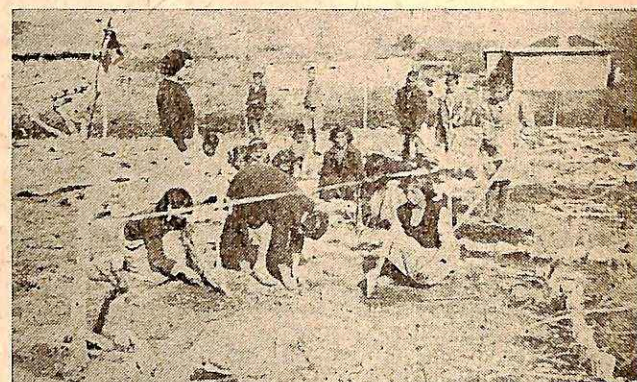
Ἐρυθροσταυρίται ΣΤ΄ Τάξεως Β΄ Δημ. Σχολ. Βύρωνος, με δῶρα διὰ τοὺς ἀπόρους συμμαθητάς των.
Juniors of the 2nd Elem. School Byron. with gifts for their poor school mates



ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε. Ε. Σ. Ν.



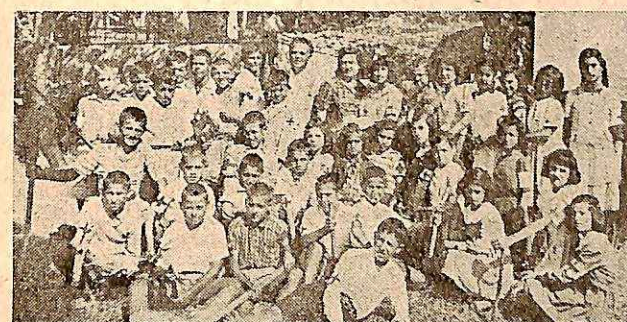
Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Μεταλλικοῦ - Κιλκίς ἰσοπεδώνουν τὸ προαύλιον τοῦ σχολείου.
Juniors of the Elem. School Metallikon - Kilkis, levelling their playground.



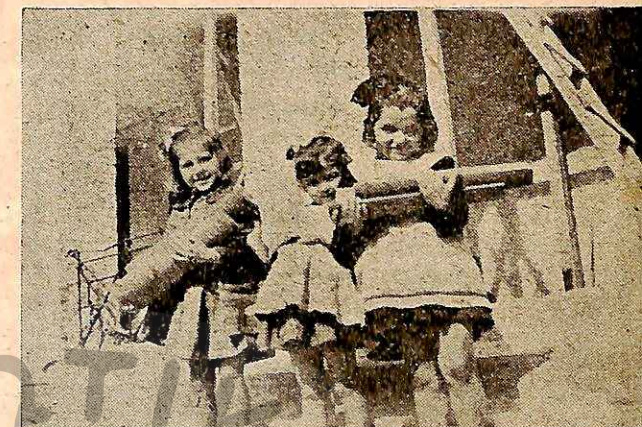
Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Νέας Ἀμισοῦ, εἰς τὸν σχολ. κήπον.
Juniors of the Elem. School Nea Amisos at their school garden.



Ἐρυθροσταυρίται Ε΄ Δημ. Σχολ. Καισαριανῆς, μοιράζον δῶρα στὰ ἄπορα παιδιὰ τοῦ σχολείου.
Juniors of the 5th Elem. School Kaisariani, offered gifts to their poor school mates.

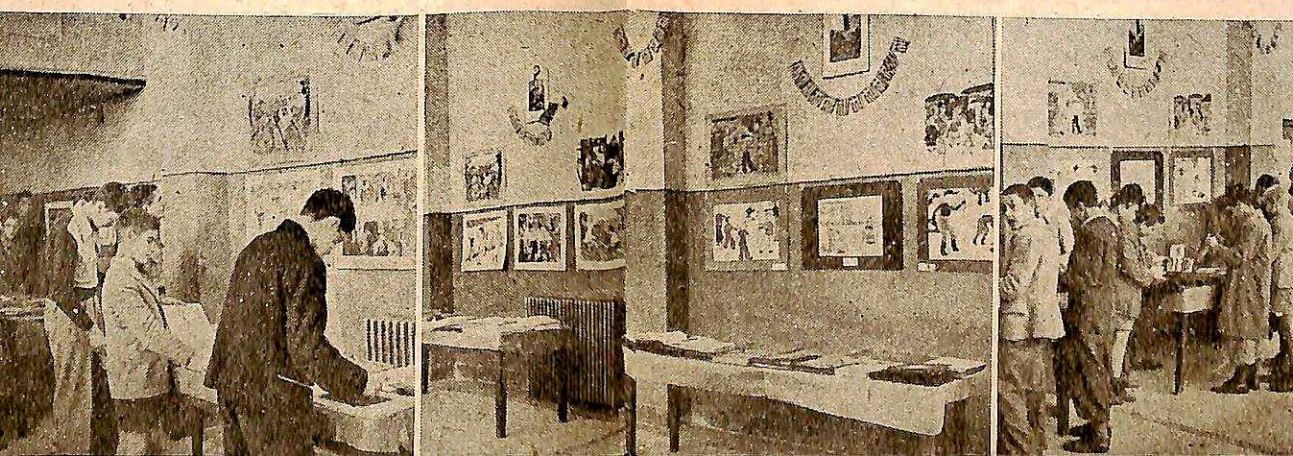


Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Ἀγ. Κηρύκου Ἰκαρίας εἰς τὸν σχολ. κήπον.
Juniors of the Elem. School St. Kyrkos, Ikaria at their school garden.



Ἐρυθροσταυρίτισσαι Δημ. Σχολ. Νέας Ἀγχιάλου - Βόλου, βοηθοῦν εἰς τὴν ἀνοικοδομησιν.
Girl Juniors of the Elem. School Nea Anghialos - Volos, helping at the reconstruction.

Ἐρυθροσταυρίται 9ου Δημ. Σχολ. Καλλιθέας με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ν. Σάντας, τὸ ὅποιον υἱοθέτησαν.
Juniors of the 9th Elem. School Kallithea - Athens, with parcels for the Elem. School N. Santa which they have adopted.



Ἐρυθροσταυρίται μαθηταὶ σχολείων Θεσσαλονίκης εἰς τὴν ὁργανωθεῖσαν ὑπὸ τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς Ε.Ε.Σ.Ν. Θεσσαλονίκης ἑκθεσὶν λευκωμάτων σχολ. ἀλληλογραφίας. Εἰς ταύτην ἐξετέθησαν καὶ πίνακες ζωγραφικῆς τῶν Ἀμερικανῶν Ἐρυθροσταυριτῶν.
Juniors of Salonica schools at the school correspondence exhibition organized by the local J.R.C. Committee in Salonica, in which pictures of school art made by the American Juniors were also exhibited.

ΛΙΠΑ ΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΑΣ

ΒΙΤΑΜΙΝΗ Δ'

«Η βιταμίνη Δ' λέγεται και αντιρραχτική βιταμίνη γιατί προλαμβάνει την αρρώστεια, που ονομάζουμε ραχιτισμό.

Όταν λείπει η βιταμίνη Δ', τα κόκκαλα μένουν μαλακά και το παιδί άργεί να βγάλει τα δόντια του.

Τη βιταμίνη Δ' την παίρνουμε κυρίως από τον ήλιο. Οι ήλικακές ακτίνες όταν πέφτουν απ' ευθείας στο γυμνό δέρμα — όχι μέσα από τζάμι — τότε αναπτύσσονται στο λίπος, που υπάρχει κάτω από το δέρμα, ουσίες, που περιέχουν τη βιταμίνη Δ'. Στις τροφές τη βρίσκουμε περισσότερο στο μωροβούτυρο και λίγο στον κρόκο του αυγού στο φρέσκο βούτυρο, το τριφύλλι το μαρούλι και το ελαιόλαδο.

Τα παιδιά, που θέλουν να έχουν κόκκινα μάγουλα και να γίνουν ψηλά και δυνατά να μη ξεχνούν να παίρνουν κάθε μέρα μωροβούτυρο είτε υγρό είτε σε καψούλες ιδίως το φθινόπωρο και το χειμώνα, που δε μας βλέπει αρκετά ο ήλιος και τα ρούχα σκεπάζουν ολόκληρο το σώμα μας.

ΤΑ ΦΛΟΥΔΙΑ ΤΩΝ ΑΥΓΩΝ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΝ ΑΣΒΕΣΤΙΟ ΣΤΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΣΩΜΑ

Στην ανάπτυξη των δοντιών και γενικά του σκελετού των παιδιών είναι πολύ χρήσιμο και το φλούδι των αυγών, γιατί περιέχει αρκετό ασβέστιο. Γι αυτό η Αμερικανική Ένωση Μπάρτον του Πανεπιστημίου της Οκλαχόμα συμβουλεύει να προσθέτουν στο άλειψι του ψωμιού και των ζυμαρικών φλούδια αυγών καμωμένα σκόνη.

(Από το δελτίο της Αμερικ. υπηρεσίας πληροφοριών).

ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΣΠΙΤΙΩΝ

ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑ

Και σήμερα ακόμα, σε πολλά χωριά της Ελλάδος, πιστεύουν στα στοιχειά. Κάθε σπίτι — λέει — έχει το στοιχειό του. Και το πηγάδι, και η βρύση, και το χαράφι...

Όπως, πιστεύουν, οι γεροντότεροι ιδίως, το στοιχειό αυτό είναι το αγαθοποιό πνεύμα για τον άνθρωπο: ο φύλακας άγγελος των σπιτιών και των χωραφιών μας...

Το στοιχειό, στη λαϊκή φαντασία, έχει πάρει τη μορφή φιδιού. Για το λόγο όταν βρούν φίδι μέσα στο σπίτι δεν το σκοτώνουν. Πιστεύουν πως με το σκότωμα του φιδιού, κόβει κανείς και την τύχη του.

Έτσι γύρω από το ζήτημα αυτό έχουν πλασθή χίλιοι δυο θρύλοι και παραδόσεις... Θα σας διηγηθώ σήμερα μια από την Ζάκυνθο, το Φόρε του Λεβάντε.

Σ' ένα λιοστάσι, εκεί κοντά στη Ζάκυνθο, ζούσε ένα φίδι, σωστό στοιχειό, μεγάλο και χοντρό!... Κάποιο μεσημέρι έπαζαν στο λιοστάσι, δυο παιδιά, μιας οικογενείας, που το σπίτι της ήταν κτισμένο ανάμεσα στις έ-

— Πάρε, του είπε, και δώσε στον μπάρμπα να φάει και να γλυκάνει το στόμα του.

Το αγόρι, που στο μεταξύ μέρωσε, ξαναζύγωσε στο φίδι. Έφαγε το φίδι ένα κομμάτι ψωμί, έφαγε κι αρκετή σταφίδα. Έφαγαν και τα παιδιά. Και σε λίγο το έρπετο έφυγε.

Το ίδιο βράδυ το φίδι ήρθε πάλι κοντά στο σπίτι, που ζούσε η οικογένεια των δυο παιδιών. Πρέπει να πούμε εδώ πως η οικογένεια αυτή ήταν φτωχή. Πολύ φτωχή!

Το φίδι σύρθηκε ως το πηγάδι, έφτασε στο στόμιό του και το μισό μπήκε μέσα.

Φοβήθηκαν τα παιδιά.

— Θα πνιγί, ο Μπάρμπας! φώναξαν.

Μα ο Μπάρμπας — το φίδι — δεν πνιγίκε. Βγήκε από το πηγάδι, πλησίασε τα παιδιά, τα κύτταξε μ' αγάπη κι έφυγε. Ξαναγύρισε στην τρύπα του.

Όταν το βράδυ η μάνα πήγε να πάρει νερό, ο κουβάς της δεν τραβιόταν. Λές και κάποιος τον κράτησε



λιές. Σε μια στιγμή φάνηκε το στοιχειό.

Το ένα από τα παιδιά φοβήθηκε. Έτρεξε κλαίνοντας προς το σπίτι του. Μα το άλλο, το κορίτσι, έμεινε εκεί κι έπαιζε με το πελώριο φίδι... Η Μάνα στις φωνές του παιδιού πρόβαλε στην πόρτα του σπιτιού της... Είδε το φοβισμένο αγόρι της, και τ' άλλο, το άφοβο που έπαιζε με το φίδι. Δεν τ' άρασε.

— Μην κλαίς, είπε στο παιδί της. Δεν είναι τίποτα. Είναι ο μπάρμπας και σ' αγαπάει!

Και τούδωσε ψωμί και σταφίδα.

με δύναμη μέσα στο πηγάδι.

Τότε η μάνα αφήνει τον κουβά και λέει στα παιδιά της.

— Τραβάτε, παιδιά μου, να σ'αγαπώ για να πιη ο καλός ο μπάρμπας σας, που σ'αγαπάει, νεράκι φρέσκο!

Τράβηξαν τότε τα παιδιά τον κουβά και τί να δούν; Ήταν γεμάτος χρυσά φλωριά!

Και τότε δώσει το στοιχειό — το καλό πνεύμα του σπιτιού τους.

ΠΟΥΡΝΑΡΙ ΚΑΙ ΓΙΔΙ

Τί τραβούσε το φτωχό Πουρνάρι από το γίδι, δεν μπορώ να σας το διηγηθώ. Όλο το χρόνο το γίδι βρισκόταν πάνω στο Πουρνάρι, μέρα νύχτα. Τα δοντάκια του δεν άφιναν κανένα μέρος του δένδρου, που να μη το πετοκόψουν. Μασούσαν τα πριονωτά φυλλαράκια, ροκανούσαν τα βαλάνια, κορφολογούσαν τα βλαστάρια, έλεθαν τα αποξηλωμένα κλωνάρια, ξεφλούδουσαν τον κορμό. Μα την πιο μεγάλη ζημιά το γίδι την έκανε την Άνοιξη. Τότε, που ξεπεταγόταν το τρυφερό βλαστάρι, η έλπιδα του Πουρνάρου, η ανανέωση του Κλαριού. Το γίδι τότε είχε σωστό γλέντι. Σπουδαίος μεζές για τα δοντάκια του. Μα και τί ζημιά για το φτωχό δέντρο!

Άδικα το Πουρνάρι, παρακαλούσε το γίδι.

— Γίδι, φάγε τα φυλλαράκια μου, φάγε τα βαλάνια μου, φάγε τα βλαστάρια μου. Όμως λυπήσου το ροδάμι μου! Είναι και για δικό σου καλό. Τρώγοντας το ροδάμι μου με θανατώνεις. Και θανατώνοντάς με ζημιώνεις τον εαυτό σου. Τι θα βρίσκεις να τρώς πάνω στις άγρονες άσβεστές, όταν λείψω εγώ;

Μα που ν' άκούση το άμυαλο γίδι. Σηκώνονταν στα πσινά του ποδάκια κι έφτανε τα πιο χαμηλά άκροκλώναρα. Πηδούσε πάνω στην καμπούρα του κορμού του Πουρνάρου, και τότε τέντανε το λαιμό του ως τα πιο ψηλά κλωνάρια του δένδρου. Κι όταν πιά έρχόταν η Άνοιξη κι έπρόβαλε το ξανθό ροδάμι, τα καινούργια βλασταράκια, το καινούργιο φύλλωμα, τότε ήταν που το γίδι δεν είχε χορτασμό. Κι έτσι το Πουρνάρι, από ψηλόκορμο και φουντωτό κλαρί, όλο και γινόταν ένα ταπεινό και άσημο χαμόκλαρο, που στο τέλος δεν ξεχώριζε από τ' άλλα χαμόκλαρα και φρύγανα, που φύτρωναν γύρω του. Στο τέλος το Πουρνάρι είδε κι έκα-

Πηδούσε πάνω στην καμπούρα του Πουρνάρου.



τάλαζε πως τα παρακάλια δεν είχαν καμιά πέρασι. Πώς το γίδι δεν έπαυε από λογική.

— Καλά! Είπε στο γίδι, θάρρη κι ή σειρά μου! Θα σε συγυρίσω εγώ! Μα το γίδι έσκασε στα γέλια.

1) Ροδάμι: ο τρυφερός ξανθός βλαστός που βγαίνει την άνοιξη.

— «Και σάν τί μπορείς να μου κάμης έσύ;» Αποκρίθηκε στο Πουρνάρι. «Έσύ κάθσαι αιώνια καρφωμένο στο χῶμα και καρτεράς ν' άρθω εγώ να σε κορφολογήσω. Τίποτα δεν μπορείς να κάνης εναντίον μου. Γιατί εγώ έχω τα ποδαράκια μου και φεύγω άμα μυριστώ κίνδυνο». Και έξακολούθησε να μασάη τα πριονωτά σπαρα.

Δεν πέρασε πολύς καιρός κι ήρθαν στον Πουρνάρολογο υλοτόμοι με τα τσεκούρια τους και με τάξιναρια τους.

Έκοψαν το Πουρνάρι, έβγαλαν τη ρίζα του και κουβάλησαν τα ξύλα στο χωριό. Έκει ξεφλούδισαν την πουρνάρόρριζα, άπλωσαν τη φλούδα στον ήλιο να ξεραθί καλά, ύστερα την έκοψαν κομματάκια και την άλεσαν στο μύλο. Η πουρνάρόρριζα έγινε άλευρι. Ήρθαν ύστερα οι βυρσοδέψαι και έπηραν το πουρνάράλευρο και το έφεραν στο βυρσοδεψείο σε μια σκάφη, συναπαντήθηκαν

Π. ΓΡΙΣΠΟΥ

το πουρνάράλευρο και το γιδοτόμαρο. Αναγνωρίστηκαν.

— Εί! είπε το γιδοτόμαρο στο πουρνάράλευρο, έμεις είμαστε πραγματοί φίλοι. Πιστεύω να περάσουμε καλά.

— Έξαρτάται, άπάντησε το πουρνάράλευρο. Αν είσαι μαλακό τομάρι δε θ' άργήσω να σ' άργάσω. Αν όμως είσαι σκληρό τομάρι, δε θα καλοπεράσης.

Και το άργασμα άρχισε. Και βάσταζε μήνες.

Να σας ίστορήσω τί τράβηξε το γιδοτόμαρο από το πουρνάράλευρο μέσα στο βυρσοδεψείο, θα χρειάζομαι πολλές σελίδες. Μετά πολλά, το άργασμα τέλειωσε και το γιδοτόμαρο είχε μεταμορφωθί σ' ένα ωραίο μαλακό δέρμα το γνωστό σεβρώ.

Τόβλεπαν οι άνθρωποι το ωραίο γιδίνο δέρμα και το καμάρωναν. Κάποιος τότε είπε.

«Ο,τι κάνει η γίδα στο Πουρνάρι θα τόβρη στο τομάρι.



ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

Πολύ λίγοι θα ξέρετε ότι το γάλα και το κρέας, που παράγεται στον τόπο μας, δεν μας φτάνει και ότι αναγκάζομαστε να φέρνωμε από το έξωτερικό μεγάλα ποσά. Από την Αμερική, την Ολλανδία, την Έλβετία, τη Δανία, φέρνομε γάλα σε κουτιά, τυριά και βούτυρα, από την Τουρκία και την Αφρική, βόδια και άρνιά για σφαγή, από την Νότιο Αμερική παγωμένα κρέατα (κατεψυγμένα) και σε κουτιά (κονσέρβες). Πέρνει π.χ. φέραμε από το έξωτερικό 35 εκατομμύρια οκάδες γάλα, 5 εκατομμύρια οκάδες τυρί και βούτυρο και 35 εκατομμύρια οκάδες κρέας. Τα χρήματα, που δώσαμε στο έξωτερικό για όλα αυτά τα είδη, ήταν περισσότερο από 200 δισεκατομμύρια δρχ. Όλα αυτά τα χρήματα θα μπορούσαν να τα πάρουν οι κτηνοτρόφοι μας, αν έδιναν περισσότερη σημασία και προσοχή στα λειβάδια μας, αν δηλαδή ακολουθούσαν τις συμβουλές των γεωπόνων μας.

Για όσους ζούν στο ύπαιθρο και έχουν σχέση με τη γεωργία και την κτηνοτροφία, και ακόμη για όσους ζούν στις πόλεις και ενδιαφέρονται γι' αυτήν, θα προσπαθήσω σε το στο μου το γράμμα να δώσω μια ιδέα του τί είναι έλληνικό λειβάδι και τί μπορεί να κάνει κανείς για να το πλουτίσει ώστε να δίνει πολύ περισσότερη τροφή στα ζώα του απ' ό,τι δίνει σήμερα και επομένως να έχη περισσότερο γάλα και περισσότερο κρέας.

Όταν λέμε λειβάδια έννοούμε με μια λέξη κυρίως τους άνοιχτους τό-

πους, που βόσκουν ζώα. Υπάρχουν όμως μεγάλες παραλλαγές στην έκφραση αυτή.

Στον τόπο μας τα λειβάδια χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες. Τα καλλιεργημένα και τα φυσικά λειβάδια.

1. Τα καλλιεργημένα λειβάδια. Είναι χωράφια, που τα σπέρνουν προπάντων με τριφύλλι και τα μεταχειρίζονται για δυο σκοπούς.

1ον. Για να κόβουν χόρτο, που το χρησιμοποιούν και το κάνουν μπάλλες, που θα χρειαστή το χειμώνα, όταν δεν θα υπάρχει πράσινο χόρτο και

2ον. Για να βόσκουν ζώα. Πολλές φορές τα λειβάδια αυτά χρησιμοποιούνται και για τους δύο σκοπούς δηλ. Κάθε φορά, που θα κόβουν το χόρτο, βάζουν τα ζώα στο χωράφι να το, βάζουν τα ζώα στο χωράφι να βοσκίσουν για μερικές ημέρες.

Τα σπουδαιότερα και πιο άποδοτικά καλλιεργημένα λειβάδια στον τόπο μας είναι του τριφυλλιού. Αυτά τα λειβάδια, όταν είναι σε πλούσιο χῶμα και λιπαίνονται και ποτίζονται τακτικά, δίνουν πέντε κοψιές τριφυλλόσανο το χρόνο και 3 στρεμ. τέτοιο λειβάδι φτάνει για να θρέψη μια μεγάλη άγελάδα ή 7 - 10 πρόβατα για ένα χρόνο.

Για να δώσουν όμως αυτά τα λειβάδια το άνωτατο εισόδημα που μπορούν πρέπει να καλλιεργηθούν σύμφωνα με τον τρόπο, που η επιστήμη έχει υποδείξει ύστερα από πειράματα πολλών χρόνων.

(Συνεχίζεται)

Ο ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

ΣΤΙΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

Νάτος ο Κουτσοφλέβαρος, μās ηρθε κούτσα - κούτσα...

Ετσι αρχίζει ένα παλαιό τραγούδι λαϊκό, που αναφέρεται στο Φεβρουάριο, που ο λαός μας τον λέει Φλεβάρι, γιατί πιστεύει ότι από το μήνα αυτόν ανοίγουν οι φλέβες του ούρα-νου με τις βροχές και της γής με τα ποτάμια και όλων των φυτών με τις φουσκοδεντρίες. Όμως το όνομα και αυτού του μηνός, όπως και του Ιανουαρίου, είναι Λατινικό.

Ο Φεβρουάριος αντιστοιχεί προς τον Άνθεστηριώνα του αρχαίου Αθηναϊκού ημερολογίου.

Την πρώτη Φεβρουαρίου έχουμε την γιορτή του Αγίου Τρύφωνος, προστάτου των δενδροκόμων και των κηπουρών. Η 2 Φεβρουαρίου, γιορτή της Υπαπαντής, είναι μεγάλη άργια για τους γεωργούς μας θεωρείται ως ημέρα καιροσκοπικών παρατηρήσεων. Όταν αυτή την ημέρα δεν χιονίσει, θα έχουμε άφθονια από άρνια.

Και τώρα μερικά ιστορικά γεγονότα, που έγιναν τον μήνα Φεβρουάριο.

— 425. Ίδρύεται στην Κ) πολιν το πρώτο Πανεπιστήμιον, ή «Πανδιδασκήριον» με 15 καθηγητάς της ελληνικής γνώσης και Φιλοσοφίας και άλλους 15 της Λατινικής, (28 Φεβρουαρίου).

— 532. Ετέθη ο θεμέλιος λίθος του Ναού της Αγ. Σοφίας στην Κ) πολιν, (23 Φεβρ.).

— 1404. Γεννήθηκε ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, ο κατόπιν τελευταίος Αυτοκράτωρ του Βυζαντίου, (9 Φεβρ.).

— 1451. Θάνατος του Σουλτάνου Μουράτ Β', τον διαδέχεται ο υιός του Μωάμεθ Β', ο πορθητής της Κ) πόλεως, (9 Φεβρ.).

— 1468. Γεννήθηκε ο Γουτεμβέργιος, ο κατόπιν εφευρέτης της τυπογραφίας, (24 Φεβρ.).

— 1564. Θάνατος του μεγάλου καλλιτέχνη της Ιταλικής Αναγεννήσεως Μιχαήλ Αγγέλου, (18 Φεβρουαρίου).

— 1673. Θάνατος του μεγάλου γάλλου συγγραφέως και ήθοποιου Μολιέρου, (17 Φεβρ.).

— 1725. Γεννήθηκε ο Μέγας Πέτρος, ο κατόπιν Αυτοκράτωρ της Ρωσίας, (8 Φεβρ.).

— 1732. Γεννήθηκε ο Γεώργ. Ουάσιγκτων, ο απελευθερωτής των Ηνωμ. Πολιτειών της Αμερικής, (23 Φεβρ.).

— 1745. Γεννήθηκε ο Βόλτα ο μέγας Φυσικός και εφευρέτης της ηλεκτρικής στήλης, καθώς και του

δυναμικού ηλεκτρισμού, (18 Φεβρ.).

— 1790. Ο Λάμπρος Κατσώνης παθαίνει πανωλεθρία στο στενό της Ανδρου, (7 Φεβρ.).

— 1802. Γέννησις του Βίκτωρος Ουγγώ, του μεγάλου ποιητού και μυθιστοριογράφου της Γαλλίας, (26 Φεβρ.).

— 1815. Θάνατος του Άγγλου μηχανικού Ροβ. Φούλτον, εφευρέτου του πρώτου ατμοπλοίου, (24 Φεβρ.).

— 1821. Ο Άλξ. Ύψηλάντης φθάνει εις Ίασιον, (23 Φεβρ.).

— 1825. Ο Ίμβραήμ φθάνει με ισχυράς δυνάμεις από την Αίγυπτον

και αποβιβάζεται στη Μεθώνη, (11 Φεβρ.).

— 1827. Θάνατος του μεγάλου παιδαγωγού Πεσταλότσι, (17 Φεβρ.).

— 1843. Θάνατος του ήρωϊκού Στρατάρχου της Επανάστασεως Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στās Αθήνας, (4 Φεβρ.).

— 1847. Γεννήθηκε ο μέγας Αμερικανός εφευρέτης Θωμάς Έδισων, (10 Φεβρ.).

— 1913. Απελευθερώνεται η πόλις των Ιωαννίνων και καταλαμβάνονται τα όχυρά του Μπιζανίου από τον στρατόν μας, (21 Φεβρουαρίου).

των 50 μέτρων έχει μόνο μία στροφή. Έπειτα το θαλασσινό νερό είναι πιο πυκνό, χάρις στο αλάτι που έχει, και διευκολύνει τον κολυμβητή να μένει στην επιφάνεια και να πλεεί εύκολα-τερα, ενώ το γλυκό νερό δεν παρέχει αυτές τις ευκολίες. Ο Κλέβελαντ γεννήθηκε και μεγάλωσε στη Χονολουλού, πλάι στη θάλασσα, στα νησιά της Χαβάι, που όλος ο κόσμος μαθαίνει σπουδαίο κολύμπι γιατί είναι ή μεγαλύτερή του απόλαυση όλο τον χρόνο. Γι' αυτό οι χαθάνεζοι διακρίνονται για την επιδεξιότητα και τις ικανότητές τους στο κολύμπι, τις βουτιές και ό,τι άλλο σχετικό με τα θαλασσινά σπόρ. Ο Κλέβελαντ είναι κατάξανθος, ψηλός 1.85 και έχει βάρος 80 κιλά. Συνηθίζουν να τον φωνάζουν ο νέος Ταρζάν. Ο πατέρας του κατ' ευθείαν απόγονος του ήρωα του Αμερικανικού πολέμου στρατηγού Κλέβελαντ, τον βοήθησε πολύ στην κολυμβητική του σταδιοδρομία. Το 1950, σε ηλικία 19 ετών, ο Κλέβελαντ άρχισε να ξεχωρίζει σαν σπουδαίος κολυμβητής. Κέρδισε τότε στο Αμερικανικό πρωτάθλημα τις 100 γυάρδες σε 58'' 2. Η αντοχή του όμως είναι αδύνατη. Η σωματική του διάπλασι τον βοηθάει εξαιρετικά, γι' αυτό και θεωρείται πως έχει την τελειότερη έκκρησι και το καλύτερο γλιστρημα στο νερό. Τώρα ο Κλέβελαντ, αφού μελέτησε με προσοχή το περίφημο γιαπωνέζικο στυλ του κολυμπού και το έφαρμωσε θαυμασία, άρχισε την Ολυμπιακή προετοιμασία του για την 15η Ολυμπιάδα του Έλσίνκι, που θα άρχισι στις 19 Ιουλίου και θα τελειώσι στις 3 Αυγούστου 1952. Όλοι πιστεύουν πως ο Κλέβελαντ θα είναι ο σίγουρος ολυμπιονίκης στα 100 μέτρα και ότι θα πετύχει καινούργιο Ολυμπιακό και παγκόσμιο ρεκόρ, αφού το 56'' 4 που έχει θεωρείται απ' τους ειδικούς πως αντιστοιχεί με 55'' τουλάχιστον για πισίνα 25 μέτρων.

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗΣ

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΝΤΙΚ ΚΛΕΒΕΛΑΝΤ

Ένα καινούργιο άστέρι μεγάλης αξίας ανέδειξε στο κολύμπι ή Αμερική, τον Ντικ Κλέβελαντ, που θεωρείται βέβαιος Ολυμπιονίκης στην έφετεινή 15η Ολυμπιάδα του Έλσίνκι (Φιλανδία). Ο Κλέβελαντ, νέος ακόμα στο αθλητικό στερέωμα, είναι σήμερα ο ταχύτερος κολυμβητής στον κόσμο: Κολύμπησε τα 100 μέτρα «κρόουλ», σε πισίνα 50 μέτρων, με χρόνο 56'' 4) 10. Θαλασσινό φαινόμενο ώνόμασαν οι Αμερικανοί δημοσιογράφοι τον Ντικ Κλέβελαντ, που παρουσιάζει αληθινή προσωπικότητα στο κολύμπι. Μάλιστα οι ξένοι ειδικοί λένε ότι ο Κλέβελαντ θα «σβύση» τους μέχρι τώρα περίφημους κολυμβητάς ταχύτες, τον Γάλλον Ζανυ και τους Αμερικανούς Φόρτ και Ρίς, από τον πίνακα των καλύτερων κολυμβητών του κόσμου. Πραγματικά ο Ουώλμερ Ρίς είχε αναδειχθεί ολυμπιονίκης το 1948 στο Λονδίνο καλύπτοντας την απόστασι των 100 μ. σε 57'' 6, ενώ το ρεκόρ του Κλέβελαντ 56'' 4, είναι πολύ καλύτερο και ο δημιουργός του παρουσιάζει πολλές ελπίδες να το βελτιώσει σημαντικά ακόμα.

Πρέπει να σημειωθεί ότι ο Φόρντ παραμένει επίσημος «ρέκορντμαν» του κόσμου έχοντας κολυμπήσει τα 100 μ. σε 55'' 4, αλλά το ρεκόρ αυτό το πέτυχε σε πισίνα 25 μέτρων και με θαλασσινό νερό, που βοηθάει πολύ τον κολυμβητή. Αυτό γίνεται γιατί στις στροφές κερδίζει ο κολυμβητής και στην πισίνα των 25 μέτρων ο αγωνιζόμενος έχει τρεις στροφές για τα 100 μέτρα, ενώ στην πισίνα



Πώς θα κατασκευάσετε πρόχειρο Ραδιοφωνο



Ι. Α. ΡΟΥΣΣΟΠΟΥΛΟΥ

Ο τρόπος συνδέσεως όπως φαίνεται και στο σχήμα 1 είναι ο εξής:

Το ένα άκρον του πηνίου συνδέεται με το ένα άκρον του ακουστικού. Το σημείον, που λέει ΓΗ, θα συνδεθί μ' όποιονδήποτε σωλήνα του νερού, αποτελεί δε την προγείωσις του ραδιοφώνου σας.

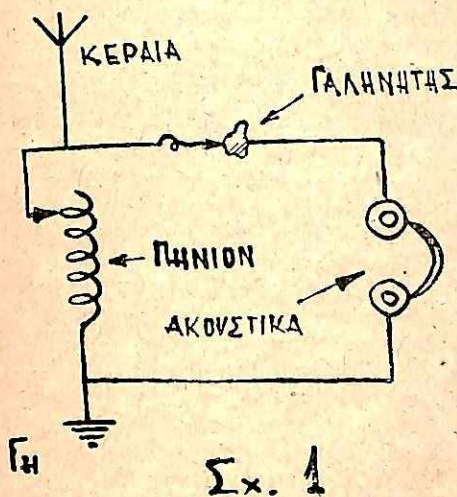
Το άλλο άκρον τώρα του ακουστικού συνδέεται με το κρύσταλλο του γαληνίτου. Ο κρύσταλλος αυτός δεν δείχνει την ίδια ευαισθησία σ' όλα τα σημεία της επιφανείας του. Είναι απαραίτητο λοιπόν να αναζητήτε κάθε φορά το κατάλληλο αυτό σημείο για να έχετε την καλύτερη απόδοσι.

Αυτό θα το επιτύχετε με μία μυτερή άκρη του σύρματος, το όποιον είναι συνδεδεμένο και με την κεραία, καταλήγει δε εις το άλλο άκρο του πηνίου. Αυτό το άκρο όπως βλέπουμε και στο σχ. 1 έχει ένα βέλος, που σημαίνει ότι δεν έχει συνδεθί με το πηνίον αλλά είναι ελεύθερον για το λόγο, που θα δούμε παρακάτω.

Εν τω μεταξύ για κεραία θα χρησιμοποιήθι το ειδικό σύρμα μήκους 15 - 20 μέτρων, που θα στερεώσετε στο ψηλότερο σημείο του σπιτιού σας. Στα άκρα είναι απαραίτητο να παρεμβληθού μονωτήρες. Το σύρμα που θα ενώνη την κεραία με τη συσκευή σας και το όποιον λέγεται κάθοδος πρέπει απαραίτητως να έχη ελαστικό περίβλημα.

Αν δεν είναι δυνατόν να έχετε κεραία, τότε μπορείτε εν ανάγκη να συνδέσετε την συσκευή σας με το σιδηρόνιο πλέγμα του σουμιέ ενός ντιβανιού.

Αφού τελειώσετε όλες τις συνδέσεις σύμφωνα με



με ακουστικά. Θα πρέπει λοιπόν να αγοράσετε ένα ζευγάρι από αυτά ή και ένα μονό, από καταστήματα παλαιών ηλεκτρικών ειδών για να έχετε διαφορά στην τιμή.

Έπειτα είναι απαραίτητο να προμηθευθήτε ένα κοματάκι από κρύσταλλο γαληνίτη, που θα βρήτε, έπισης εύκολα, στα ίδια καταστήματα. Αν μάλιστα διαθέτετε περισσότερα χρήματα θα βρήτε στην αγορά έτοιμες βάσεις με τον γαληνίτη προσαρμοσμένο μέσα σε θήκη γυάλινη. Μιά τέτοια βάση θα σας απαλλάξει από τον κόπο να στερεώσετε και να συνδέσετε τον γαληνίτη.

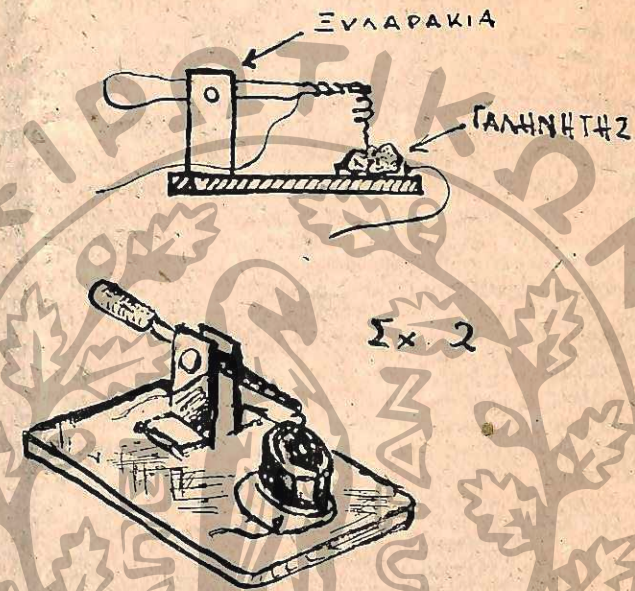
Το τρίτο πράγμα, που θα πρέπει απαραίτητως να αγοράσετε, είναι 15 περίπου μέτρα μεμονωμένο σύρμα (έμαγιέ ή βάμβακος) πάχους 0,3 - 0,5 του χιλιοστού, καθώς και ειδικό πολύκλωνο σύρμα κεραίας από την οποία μάλιστα θα εξαρτηθί πάρα πολύ ή απόδοσις του ραδιοφώνου σας.

Πρώτα λοιπόν θα κατασκευάσετε ένα μικρό κύλινδρο από ξύλο ή από χαρτόνι διαμέτρου 3 - 5 εκατ, και μήκους 10 - 15 εκατοστά. Απάνω σ' αυτόν θα τυλίξετε το μεμονωμένο σύρμα, σε σπείρες (βόλτες, τυλίγματα) τη μία δίπλα στην άλλη σαν κουβαρίστρα, προσέχοντας να μην ανεβαίνει ή μία βόλτα στην άλλη.

Κατά μήκος του πηνίου, που φτιάξατε και το όποιον υπολογισθήκε έπιτήδες με μεγάλο αριθμό σπειρών, θα κάνετε κατά μικρά διαστήματα ευσίματα άπάνω στο σύρμα ώστε να φύγη ή μόνωσις του.

Μετά θα κόψετε μία ξύλινη τετράγωνη βάση στο μέσον της οποίας θα στερεώσετε το πηνίο.

Ο γαληνίτης, ο όποιος εδώ λέγεται κρυσταλλικός φωρατής, εάν δεν είναι αγοράσμένος έτοιμος, όπως είπαμε, μπορεί να κατασκευασθί εύκολα αν συμβουλευθήτε το σχήμα 2.



το σχ. 1 δεν απομένει παρά να καθορίσουμε σε ποιο ακριβώς ευσμένο σημείο του πηνίου (αυτός ήταν κι ο λόγος που εξύσαμε το σύρμα) θα ενωθί το ελεύθερο άκρον του σύρματος με το βέλος. Αυτό θα το καθορίσετε έσεις τοποθετώντας δοκιμαστικώς την άκρη σε κάθε ευσμένο σημείον του πηνίου μέχρις ότου επιτύχετε (έχοντας βεβαίως τα ακουστικά στα αυτιά σας) την ισχυρότερη απόδοσι. Εκεί ακριβώς θα συνδεθί τελικώς το σύρμα με το πηνίο.

ΠΩΣ ΕΜΑΘΑΙΝΑΝ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ

«Όποιος τὸ μάθημ' ἀγαπᾷ καὶ τὴν σπουδὴν γυρεύει, θέλει πολλὰς ὑπομονὰς θέλει πολλὰς ἡμέρας, Τίμην εἰς τὸν διδάσκαλον, δουκάτα εἰς τὰς χεῖρας, Τότε νὰ μάθῃ ὁ μαθητὴς καὶ τέλειος νὰ γίνῃ...».

Ἀπὸ αὐτὸ τὸ τετράστιχο, ποὺ λεγόταν σὰν παροιμία ἀπ' τοὺς προπάτορές μας, φαίνεται καθαρά πόσο ἦταν δύσκολα τὰ γράμματα τὴν ἐποχὴ ἐκείνη, ἀλλὰ καὶ πόσο ἐπιθυμητά. Σήμερα δὲν μπορούμε νὰ νοιώσουμε αὐτὴ τὴ λαχτάρα, γιατί με τὴν ἀφθονία τῶν βιβλίων, χάρις στὴν τυπογραφία, τὴν ὀργάνωσι καὶ τὸ πλῆθος τῶν σχολείων καὶ τὰ τόσα ἄλλα μέσα, ποὺ διαθέτει ἡ Πολιτεία, ἡ ἐκπαίδευσις εἶναι πρᾶγμα τόσο κοινὸ καὶ συνηθισμένο, ὥστε λίγοι εἶναι ἐκεῖνοι, ποὺ δὲν ξέρουν γράμματα.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ καταλάβουμε καλλίτερα τὸ πρᾶγμα, ἂς μεταφέρουμε τὸν ἑαυτὸ μας με τὴ φαντασία μας στοὺς καιροὺς ἐκείνους κι ἂς ποῦμε γιὰ λίγες στιγμὲς πὼς ζοῦμε στὸ παρελθόν.

Λοιπὸν ἔκρινον πρῶτ-πρῶτ καὶ ξεκινῶμε ἀπὸ τὸ σπίτι μας γιὰ τὸ Σχολεῖο, ποὺ βρίσκεται συνήθως μέσα στὴν ἐκκλησία, ἢ σὲ κανένα δωμάτιο, σωστὸ καλὸ, μέσα στὸν αὐλόγυρο τῆς ἐκκλησίας. Στὸ δρόμο μας θὰ συναντήσουμε παιδιὰ κάθε ἡλικίας, ποὺ φοροῦν ποικαμίες μακριές, κι ἔχουν κρεμασμένη στὸν ὦμο τὴν πέτσινη ἢ τρίχινη σάκκα τους, μέσα στὴν ὁποία εἶναι τὸ πινακίδι, δηλ. μιὰ ξύλινη πλάκα ἀλειμμένη με κερί, γιὰ νὰ γράφουν, καθὼς καὶ τὸ ἄβaki, καὶ οἱ ψῆφοι, γιὰ τὴν Ἀριθμητική. Οἱ πὺο μεγάλοι, ποὺ γράφουν με μελάνι καὶ χαρτί, βαστοῦν περήφανα τὴν «καλαμαρέαν», ἕνα εἶδος σιδηρικό, σὰν κουμποῦρα τοῦ 21, ποὺ ἔχει σὲ μιὰν ἄκρῃ τὸ καλαμάρι καὶ στὴν ἄλλῃ μεριά εἶναι ἡ θήκη γιὰ τοὺς κονδυλοφόρους, ποὺ εἶναι ἀπὸ ἀτόφιο καλάμι μαζί με τὴν πέννα καὶ ποὺ μόνον ὁ δάσκαλος ξέρε νὰ φτιάξῃ. Τὸ καλαμάρι ἔχει κι ἕνα μικρὸ σφουγγάρι μέσα, γιὰ νὰ μὴ χύνεται τὸ μελάνι, ποὺ τὸ ἔκαναν ἀπὸ ζουμὶ σουπιάς, ἢ ἀπὸ καρβουνιασμένη σκόνῃ φλούδας φρέσκου καρυδιοῦ. Κάθε παιδί βαστά ἐπίσης καὶ τὴν προθεὶά του, ποὺ τοῦ χρησιμεύει γιὰ νὰ κἀθεταί στὸ σχολεῖο σταυροπόδι, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχουν θρανία καὶ ἂν εἶναι χειμῶνας, ἀπὸ ἕνα-δυὸ χοντρά κούτσουρα γιὰ τὴ φωτιά. Ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιὰ, πρὶν ἀκόμα ἀρχίσουν τὰ μαθήματά τους, ἔχουν ὑποστῇ μερικὲς διατυπώσεις ἀπαραίτητες. Καὶ πρῶτα-πρῶτα οἱ γονεῖς τῶν ἔχοντες ἐξετάσει τὸ ὥροσκόπιο τοῦ κάθε παιδιοῦ γιὰ νὰ θεβαιωθοῦν ἂν «παίρῃ τὰ γράμματα», ἢ ὄχι καὶ γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο ἔχουν βάλει τὸν παπᾶ νὰ διαβάσῃ πάνω στὸ κεφάλι τοῦ παιδιοῦ μιὰ ἀπὸ τὶς συνηθισμένες εὐχές, ὥστε νὰ εἰσέλθῃ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον ἐπὶ τὸ παιδίον καὶ νὰ ἐμφυτεύσῃ ἐπὶ τὰ ὦτα καὶ τὴν καρδίαν του τὰ ἱερὰ γράμματα». Γιὰ τὰ «Κούτσουρα»

δηλαδή τοὺς κακοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς ἀνεπιδέκτους, ποὺ καλὰ καὶ σώνει ἤθελαν κι ἐπέμεναν νὰ τοὺς μάθουν γράμματα οἱ γονεῖς τῶν, ὑπῆρχαν κι ἄλλες προσευχές, ἀκόμη δὲ καὶ μαγικὰ ρητά, ἔριχναν π. χ. μέσα σὲ κρασί καὶ διέλυαν τὰ 24 γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου γραμμένα σὲ κομματάκια ψωμί καὶ τὰ ἔδιναν νὰ τὰ καταβροχθίσῃ ὁ «κακόσκοπος» δηλ. ὁ ἀνεπίδεκτος μαθήσεως.

Ἄς ποῦμε τώρα μέσα στὴν αἶθουσα τοῦ Σχολείου. Αἶθουσα τὴν λέει ὁ λόγος, στὴν πραγματικότητα ὅμως εἶναι συνήθως ἕνα ἄθλιο δωμάτιο, χωρὶς πάτωμα, ἐτοιμόρροπο καὶ χωρὶς κανένα ἐπιπλο, ἐκτὸς ἀπὸ μερικὲς ἐπιγραφές: «Ἀνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον», «Θεὸν φοβοῦ, Βασιλέα τίμα, Γονεῖς σέβου» κλπ.

Τὰ παιδιὰ ἐκάθοντο κάτω καὶ γι' αὐτὸ ἔφεραν καθένα τὴν προθεὶά του. Γι' αὐτὸ ἴσως καὶ τὰ μικρὰ αὐτὰ σχολεῖα λέγονταν «Χαμαιδιδα-σκαλεῖα». Μπαίνοντας μέσα, τὸ κάθε παιδί ἔπρεπε νὰ φωνάξῃ «Χαῖρε Διδάσκαλε» καὶ νὰ προχωρήσῃ ὡς τὴ «Δασκαλοκαθέδρα», ὅπου ἦταν θρονιασμένος ὁ Δάσκαλος καὶ νὰ κάμῃ τὴ «Μετάνοια», δηλ. νὰ προσκυνήσῃ καὶ νὰ φιλήσῃ τὸ χέρι τοῦ «Μαῖστορος», ὅπως λεγόταν ὁ δάσκαλος «ἐπὶ τὸ ἐπισημότερον». Κάθε δάσκαλος εἶχε τὸν Ὑποδιδάκτην ἢ «Πρωτόσχολον», ἕνα ἢ καὶ περισσοτέρους, ποὺ ἦταν συνήθως ὁ πὺο καλὸς μαθητὴς, ἀλλὰ καὶ ὁ πὺο μισητὸς ἀπὸ τοὺς ἄλλους. Τὸ μάθημα ἔτσι γινόταν κατὰ ὁμάδας καὶ ὁ Πρωτόσχολος ἐδιάβαζε τοὺς μικροὺς, φωνάζοντας δυνατὰ τὰ γράμματα, ποὺ ἐπαναλαμβάνουν οἱ μικροὶ ὅλοι μαζί ἐν χορῷ:

Βδέλ - φράς - χράπ - κνῶξ - ναός - υἱός καὶ λόγος τοῦ Θεοῦ — Ἀμήν...

Ἔτσι γινόταν σωστὸ πανθαίμονιο μέσα στὴν τάξι ὅλη τὴν ἡμέρα, ὡς τὸ σούρουπο, με μιὰ μόνο μικρὴ διακοπὴ γιὰ τὸ μεσημέρι.

Τὴν ἀνάγνωσι τῶν μικρῶν ἀκολουθοῦσεν ἡ γραφὴ στὶς Πινακίδες με ρητά, ὅπως τὸ ἐξῆς:

Ἀρξὼν χεῖρ μου ἀγαθὴ, γράψων γράμματα καλὰ, Μὴ δαρθῆς καὶ παιδευθῆς καὶ εἰς φάλαγγα θαλθῆς...

Φάλαγγας ἦταν ἕνα φοβερὸ ὄργανο τιμωρίας, ποὺ ἀνάγκαζε, θέλοντας καὶ μὴ, τὸ μαθητὴ νὰ μὴν κἀνῃ ἀταξίες καὶ ἀπροσεξίες, καὶ νὰ εἶναι φρόνιμος σὰν ἀγαλμα... Γιατὶ με τὴν παραμικρὴ ἀταξία τοῦ ἔδεναν σφιχτὰ χέρια καὶ πόδια μέσα στὴ φάλαγγα.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσι καὶ γραφὴ ἀκολουθοῦσεν ἡ Ἀριθμητική, ποὺ γινόταν με ψῆφους, κουκιά, ἢ καὶ μετὰ δάχτυλα. Ἡ δυσκολία δὲ στὶς πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς, ἦταν πολὺ μεγάλη, γιατί δὲν ἐχρησιμοποιοῦσαν ἀκόμη τοὺς ἀραβικοὺς ἀριθμούς, ἀλλὰ τὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου.

(Συνέχεια στὴ σελ. 22)



ΜΩΝ ΡΕΪΝΤ

ΚΥΝΗΓΗΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΜΙΑ ΑΛΗΘΙΝΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΣΤΙΣ ΠΕΔΙΑΔΕΣ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

1. Ὁ Ἅγιος Λουδοβίκος (τὸ Σαιν Λούις) εἶναι μιὰ πόλη, ποὺ βρίσκεται ἐκεῖ, ποὺ ἐνώνονται οἱ δύο μεγαλύτεροι ποταμοὶ τῆς Ἀμερικῆς ὁ Μισσισιππὴς καὶ ὁ Μισσουρή. Εἶναι κέντρο ἐμπορίου καὶ διασκέδασας, καὶ μπορεῖ κανεὶς νὰ βρῇ ἐδῶ ὅλους τοὺς τύπους κι ὅλες τὶς φυλὰς τῶν ἀνθρώπων — ἕνα πολὺχρωμο πλῆθος, ποὺ ἐμφανίζει τὸν ἐπισκέπτη.

Βρισκόμουν στὸν Ἅγιο Λουδοβίκο τὸ φθινόπωρο τοῦ 183., μετ' ὅτε σκοπὸ νὰ προχωρήσω πρὸς τὰ δυτικά καὶ νὰ κυνηγήσω ἐκεῖ τὸν βίσωνα — τὸ μεγάλο βουβάλι τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ διάθεσις αὐτὴ μοῦ εἶχε ἔρθει παρά-ξενα πρὶν ἀπὸ λίγο καιρὸ, μιὰ διάθεσις νὰ γνωρίσω καινούργιες χώρες καὶ νὰ ξανακυνηγήσω στὶς πλατιεῖς πεδιάδες τῆς Ἀμερικῆς. Γιατὶ πρέπει νὰ σὰς ὁμολογήσω πὼς τὸ κυνήγι εἶναι ἡ μεγαλύτερη μου ἀδυναμία καὶ ἡ πὺο ἀγαπημένη μου ἀπασχόλησις.

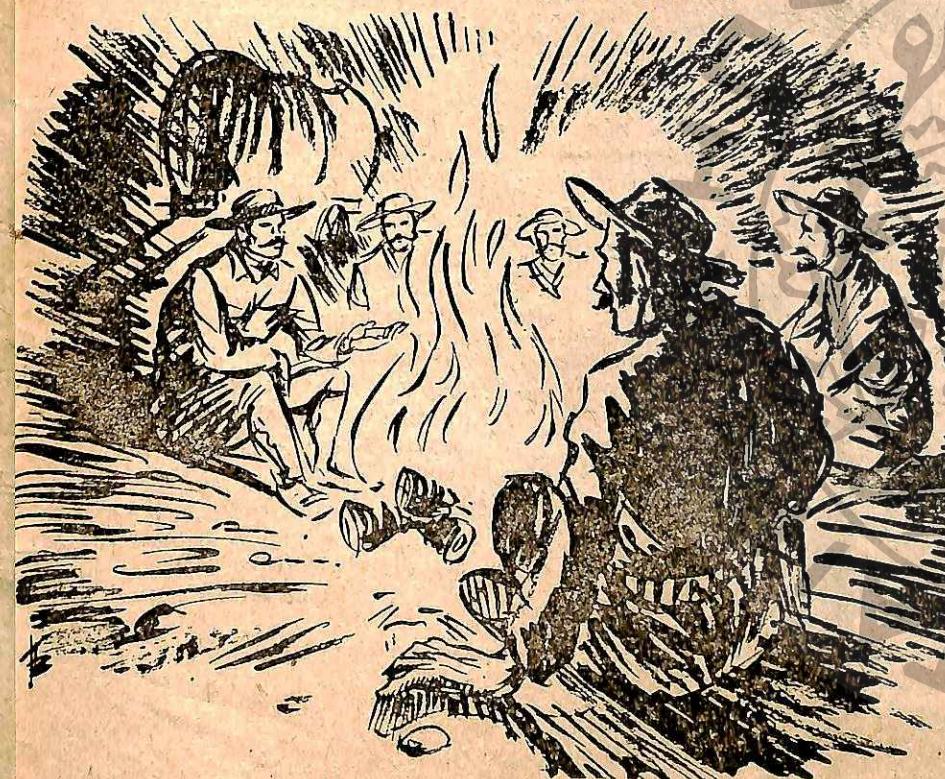
Στὸν Ἅγιο Λουδοβίκο γρήγορα κάνω κανεὶς γνωριμίες. Ἔτσι γνωρίστηκα με μιὰ παρέα ἀπὸ λογιῆς λογῆς ἀνθρώπων, ποὺ εἶχαν σκοπὸ νὰ φύγουν γιὰ τὰ δυτικά, καὶ κυνηγήσουν βίσωνες. Πέντε ἀπ' αὐτοὺς, με τοὺς ὁποίους εἶχα συνδεθῇ στενότερα, εἶχαν ἀποφασίσει νὰ φύγουν σὲ δύο ἐβδομάδες. Ἀποφάσισα νὰ τοὺς ἀκολουθήσω.

Πρέπει ὅμως νὰ σὰς τοὺς συστήσω, μιὰ κι αὐτοὶ θὰ εἶναι ἀπὸ δῶ καὶ πέρα οἱ ἥρωες τῆς ἱστορίας μας. Πρῶτος ὁ Τόμσον, ἕνας Ἀγγλος τζέντλεμαν με ἐξαιρετικὰ λεπτοὺς τρόπους, πελώριος, δυνατὸς σὰν γίγας ἀλλὰ καλὸς καὶ πάντοτε γελαστός. Εἶχε ἕνα ὑπέροχο ὄλογο καὶ τὴν καλύτερη κυνηγετικὴ ἐξάρτησι ἀπὸ ὅλους μας. Φαινόταν — καὶ ἦταν — πολὺ πλούσιος. Εἶχε κυνηγήσει σὲ ὅλες τὶς χώρες τοῦ κόσμου — ὡς καὶ στὴν Αὐστραλία.

Ὁ δευτερός ἦταν ἕνας ἰδιοκτῆτης φυτειῶν ἀπ' τὸ Κεντάκι, ψηλὸς καὶ δυνατὸς ἔξυπνος καὶ εὐχάριστος. Εἶχε μιὰ πελώρια καραμπίνα, ποὺ ἦταν ὁ στόχος τῶν πειραγμάτων ὅλης τῆς παρέας. Παρ' ὅλ' αὐτὰ ἤξερε σὲ στιγμὲς κινδύνου νὰ τὴ χειρίζεται θαυμάσια.

Ὁ γιαντὸς ἔρχεται τρίτος. Ἐνας κοντὸς καὶ πολὺ ἀστείος Ἀσκληπιάδης, ποὺ δέχτηκε νὰ μὰς ἀκολουθήσῃ ὄχι γιατί ἦταν ἐξαιρετικὸς κυνηγός, μὰ γιατί ἦταν ἐξαιρετικὸς φίλος. Προθυμοποιήθηκε νὰ ἔρθῃ μαζί μας γιατί ἤξερε πὼς οἱ ὑπηρεσίες του θὰ μὰς ἦταν πολύτιμες. Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν παρέλειψε νὰ πάρῃ μαζί του καὶ ἕνα τουφέκι τελευταίου τύπου — ποὺ τὸ εἶχε πάντα

Ὅταν τελειώσαμε καθήσαμε γύρω στὶς φωτιές...



κοντὰ τοῦ ὅπως καὶ τὰ ἱατρικά του σύνεργα.

Ἀκολουθοῦν οἱ δύο βοτανολόγοι μας. Ὁ ἕνας νέος, ἐνθουσιώδης κομφοντιμένος καὶ μαρινώδης κυνηγὸς λουλουδιῶν, φυτῶν καὶ ζώων καὶ ὁ δευτερός γέρος, ἀσπρομάλλης σχεδόν, ἀλλὰ καλοστεκούμενος καὶ δυνατός. Αὐτοὶ οἱ δύο μὰς εἶχαν ἀκολουθήσει ποθώντας νὰ βροῦν καινούργια φυτὰ καὶ νὰ πλουτίσουν ἔτσι τὶς συλλογές τους καὶ τὸ ἔργο τους.

Τελευταῖος ἐγὼ — μοῦ φαίνεται πὼς σὰς ἔχω συστηθῇ κιόλας ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἱστορίας. Θὰ προσθέσω μόνον πὼς πλησιάζω τὰ τριάντα καὶ ἔχω κυνηγήσει σ' ὅλες τὶς ἡπείρους, καὶ ἀκόμη πὼς ἦταν ἡ πρώτη φορά, ποὺ ἐρχόμουν σὲ σύγκρουσι μετὰ τὰ βουβάλια τῆς Β. Ἀμερικῆς.

Γιὰ νὰ τελειώνουμε, τὸ καρθάνι συμπληρώνω ἀπὸ δύο ἰθαγενεῖς Ἀμερικάνους ὁδηγούς. Τὸν Μάρκ Ρέντγουντ, ἕναν περίφημο γιγαντόσωμο ἀμερικανὸ κυνηγὸ καὶ τὸν Ἀἰκ Μπράντλεϋ, ποὺ εἶναι ἀκόμα γνωστός στὴν Ἀμερικὴ μετ' ὅνομα «ὁ γέρο Ἀἰκ ὁ κυνηγὸς τῶν λύκων». Πραγματικὰ δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ εἶχαμε βρῇ καλύτερους ὁδηγούς ἀπ' αὐτοὺς, σ' ὅλη τὴν Ἀμερικὴ.

Ἀκόμα ἦταν τὸ καρρότσι, ποὺ τὸ ἔσπρωχναν ἐξῆ γερὰ μουλάρια καὶ εἶχε τὶς ἀπασκυνές μας καὶ τὶς προμήθειές μας. Τὸ καρρότσι αὐτὸ τὸ ὁδηγοῦσε ἕνας ἡλιοκαμένος Ἴρλανδὸς ὁ Μάικ Λάντι.

Ἔτσι ξεκινήσαμε μιὰ ἡλιόλουστη μέρα τοῦ Νοέμβρη γεμάτοι ὄνειρα κι ἐλπίδες.

ΓΥΡΩ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ

Τώρα, ποὺ γράφω αὐτὸ τὸ βιβλίο (τὸ χίλια ὀχτάκωσια πενήντα τέσσερα) μιὰ μονάχα μέρα φτάνει γιὰ νὰ διασχίσῃ κανεὶς τὶς ἀπέραντες πεδιάδες καὶ νὰ φτάσῃ κοντὰ στὰ μέρη, ποὺ συχνάζουν οἱ βίσωνες. Τώρα, ἡ ἔκτασις ἐκείνη εἶναι γεμάτη πολιτείες. Τότε ἦταν ἔρημος σχεδόν — ποὺ καὶ ποὺ λίγα ἀνάρια χωριά καὶ καταυλισμοὶ κτηνοτρόφων καὶ νεωργῶν. Πὺο μέσα ἡ χώρα ἦταν ἀκόμα ἄγρια — συναντοῦσε κανεὶς ὄρδες Ἰνδιάνων καὶ συμμορίες λευκῶν, ποὺ λυμαινόνταν τὴ χώρα. Τόση πρόδοσι σὲ λίγα χρόνια. Εἶναι ἀπίστευτο! Ἀλλὰ οἱ Ἀμερικανοὶ εἶναι νέος λαὸς καὶ ἔχουν ὄρεξι γιὰ δουλειὰ καὶ γιὰ δημιουργία. Σίγουρα θὰ προδεύσουν πολὺ περισσότερο.

Τὴν πρώτη μέρα κάναμε κάπου τριάντα μίλια, καὶ δὲν συναντήσαμε τίποτε — οὔτε φτερό, ποὺ λέει ἡ παροιμία. Στὴν ἀρχὴ αὐτὸ ἦταν κάπως ἀπογοητευτικό, ἀλλὰ παρηγορηθήκαμε με τὴν ἰδέα ὅτι μὰς περίμενε πλούσιος κυνήγι.

Τὸ βράδυ ἦρθε γρήγορα. Στήσαμε τὴν κατασκήνωσή μας με τάξι καὶ ἡσυχία ὅπως εἶχαμε συμφωνήσει ἀπὸ πρὶν. Ὁ καθένας μας φρόντισε πρῶτα τ' ἄλογό του. Ἐπειτα ὅλοι μαζί στήσαμε τὶς δύο μεγάλες σκηνές, ποὺ εἶχαμε φέρει ἐνῶ ὁ Λάντι ἄναγε τὴ φωτιά καὶ ἀφοῦ ἔστησε δυὸ ψηλοὺς διχαλωτοὺς πασσάλους ἀπὸ πάνω τοποθέτησε στὶς διχαλές ἕνα χοντρὸ χλωρὸ κλαδί γιὰ νὰ μὴ καίεται. Ἀπὸ κεῖ κρέμασε ἕνα μεγάλο τέντζερη καὶ ἄρχισε νὰ ἐτοιμάζῃ τὴ σούπα γιατί εἶναι κοντὰ σ' ἄλλα καὶ σπουδαῖος μάγειρας.

Ὡς πού νὰ γίνῃ ἡ σούπα, ὁ καθένας μας ἐπιδίδονταν στὶς ἀγαπημένες του ἀσχολίες. Ἔτσι ὁ Τόμσον σὰν πραγματικὸς λόρδος ἔκανε τὴν τουαλέττα του πρὶν τὸ φαί. Ὁ Κεντακιανὸς ἐτοιμάζει ἕνα ποῦρο. Ὁ γιαντὸς δοκιμάζει ἕνα μπουκάλι ἐκλεκτοῦ οὔσκου (ἔχει ἀδυναμία στὰ καλὰ ποτά). Οἱ δυὸ βοτανολόγοι τακτοποιοῦσαν τὰ εὐρήματα τῆς ἡμέρας. Τέλος οἱ ὁδηγοὶ κἀπνίζαν σὲ μιὰ γωνία συζητώντας σιγανά.

«Τὸ φαγητὸ εἶναι ἑτοιμὸ!» Ὁ καθένας σταμάτησε τὶς ἀσχολίες του καὶ ὅλοι μαζί ἔτρεξαν στὴ φωτιά. Ἡ σούπα τοῦ Λάντι εἶναι σπουδαία — καὶ ἡ ὄρεξι μας τὸ ἴδιο. Σὲ λίγο δὲν εἶχε μείνει τίποτε στὴ σουπιέρα καὶ στὶς πιατέλες.

Όταν τελειώσαμε καθίσαμε γύρω στη φωτιά και καπνίσαμε τα πούρα μας. Έπειδή δεν ήταν ακόμη άργα για να κοιμηθούμε ζητήσαμε από κάποιον να πη μιάν ιστορία. Έτσι καθιερώθηκε ο θεσμός να λέει ο καθένας μας από μιάν ιστορία κάθε βράδυ, και αυτές τις ιστορίες μαζί με τα συμβάντα του ταξιδιού θα σας διηγηθώ εδώ.

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΟΥ ΑΪΚ ΜΕ ΜΙΑ ΑΡΚΟΥΔΑ

«Αγαπητοί μου κύριοι, άρχισε ο Αϊκ, «αν ποτέ σας συναντήσετε μιάν άρκουδα γκρίζα — το καλύτερο πράγμα, πού έχετε να κάνετε είναι ν' αλλάξετε δρόμο, όσο καλά όπλισμένοι κι αν είσαστε. Η άρκουδα αυτή είναι ένα τρομερά δυνατό ζώο, κακό, σαρκοβόρο με τρομερά δόντια και ακόμα πιο τρομερά νύχια. Τρέχει πιο γρήγορα κι απ' τον ταχύτερο άνθρωπο και γι' αυτό ο Ίνδος, πού θα σκοτώσει μιιά τέτοια άρκουδα, θεωρείται ως ο γενναίότερος της φυλής του.

Είχα την τιμή να συναντήσω μιιά τέτοια άρκουδα εδώ και τρία χρόνια. Ήμουν τότε οδηγός σε ένα καραβάνι κυνηγών και εκείνο το απόγευμα είχα προχωρήσει περισσότερο για να βρω ένα μέρος για να κατασκηνώσω. Ήμουν μόνος σε μιάν άπέραντη πεδιάδα όπου βρίσκονταν μόνο βράχια σπαρμένα άτακτα στην άγονη έκταση. Μου τράβηξε άμέσως την προσοχή ένα μικρό κοπάδι αντιλόπες, πού έβοσκαν λίγο πιο πέρα από κεί, πού καθόμουν. Αποφάσισα να τις κυνηγήσω και έτσι άφησα το άλογο μου στο μοναδικό δέντρο της πεδιάδας και τράβηξα, με το τουφέκι στο χέρι, προς τις αντιλόπες. Είχα μαζί μου μόνο μιιά κουβέρτα μεγάλη με πέντε μύτες. Ήταν μιιά θαυμάσια κουβέρτα και της είχα κάνει μιιά τρύπα στη μέση ώστε όταν βρέχει να την περνάω στο κεφάλι μου. Σκεπάστηκα μ' αυτήν και προχώρησα. Όταν έφτασα σε μιιά μικρή απόσταση από τα ζώα στάθηκα και περίμενα.

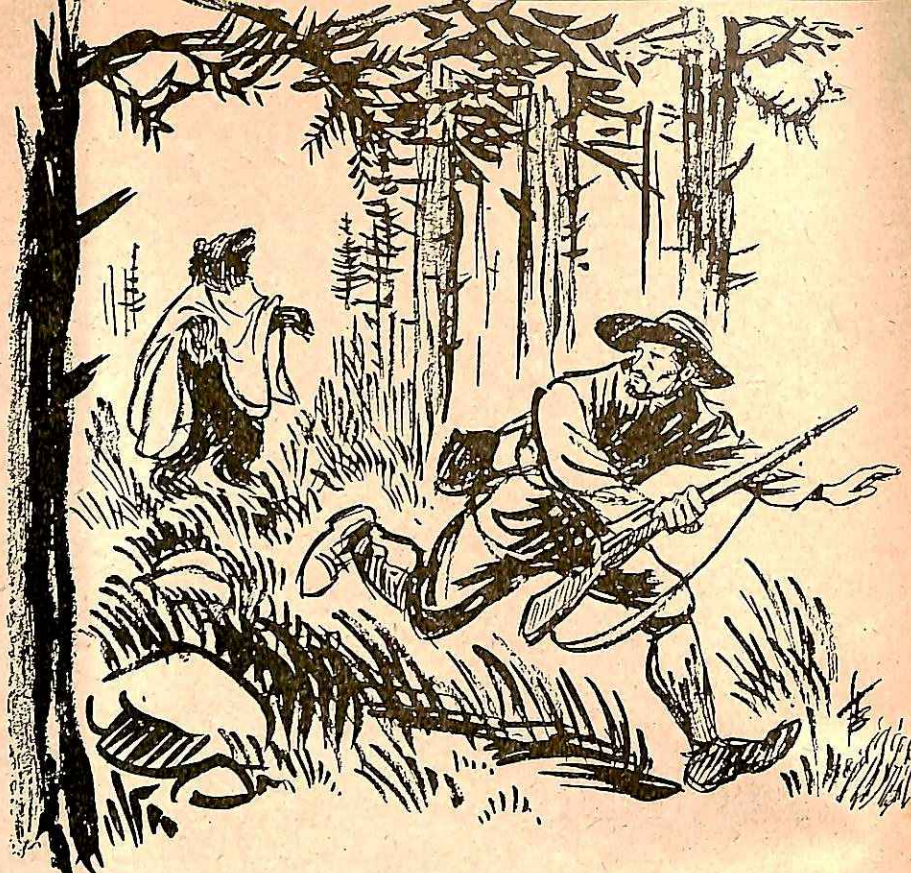
«Όπως θα ξέρετε βέβαια, κύριοι, οι αντιλόπες είναι πολύ περίεργα ζώα. Σιγά σιγά άρχισαν να πλησιάζουν στην κουβέρτα και έγω έτοιμάζα το τουφέκι, χαρούμενος, πού θα είχαμε ένα τόσο καλό μεζέ το βράδυ, όταν, άπτομα, τις είδα να «τρέπονται εις φυγήν». Παράξενο έγινε. Οι άπορίες μου όμως δεν κράτησαν πολύ γιατί είδα να προβάλλει, μέσα από την τρύπα, πού κύτταξα, μιιά πελώρια άρκουδα. Όταν έφτασε κοντά μου στάθηκε. Φαίνεται πως φοβόταν την κουβέρτα. Έγω πάλι φοβισμένος — γιατί ήξερα τον κίνδυνο — προσπάθησα να την πυροβολήσω μέσα από την τρύπα. Το χέρι μου όμως ήταν άσταθές και την χτύπησα στον ώμο πράγμα, πού την εξαγρίωσε και την έκανε να όρμήσει επάνω μου.

Ήμουν χαμένος! Έβγαλα το μαχαίρι μου με τον σκοπό να παλέψω σώμα με σώμα, αν ήταν ανάγκη, αλλά τότε σκέφθηκα κάτι πολύ καλύτερο. Μόλις ή άρκουδα ήρθε πολύ κοντά της πέταξα την κουβέρτα, και τότε στα πόδια.

«Έτρεξα κάπου διακόσια μέτρα χωρίς να γυρίσω να ιδώ. Μετά τρέχοντας ακόμα γύρσα το κεφάλι — και τι να ιδώ! Σας όμολογώ κύριοι πώς ήταν το πιο άστειο όραμα, πού είδα ποτέ στη ζωή μου. Αν πριν από λίγη ώρα κόντευα να πεθάνω από φόβο τώρα κόντευα να πεθάνω από τή γέλια.

«Η άρκουδα είχε φορέσει κανονικά την κουβέρτα, ή όποια της έρχόταν κουτί. Πότε σηκώνόταν στα πίσω πόδια και τότε έμοιαζε σαν να φορούσε μανδύα και πότε πάλι έπεφτε με τα τέσσερα, προσπαθούσε να περπατήσει και μπερδεύονταν όλόκληρη μέσ' την κουβέρτα κλονώντας τρεις και τέσσερις τούμπες σαν κλόουν ίπποδρόμιου. Πότε πάλι κύτταζε μέσ' απ' την τρύπα μ' ένα ύφος άπορίας και άπογνώσεως, πού με έκανε να πεθαίνω στα γέλια. Ήταν ένα υπέροχο θέαμα, κύριοι, υπέροχο θέαμα!

»Αλλά βέβαια αυτή ή κατάσταση δεν μπορούσε να



Τρέχοντας γύρσα το κεφάλι. Η άρκουδα είχε φορέσει κανονικά την κουβέρτα...

κρατήση πολύ. Η άρκουδα θα έσχιζε την κουβέρτα και τότε πάλι άλλοιμόνό μου. Έπρεπε να δράσω — και να δράσω γρήγορα, γιατί ο κίνδυνος δεν χωράτευε.

(Έκ του γαλλικού μετάφραση και διόσκηση Νικ. Δήμου)

(Άκολουθεί)

Η φιλανθρωπία των Τριών Ίεραρχών

(Συνέχεια από τη σελ. 1)

πληξε πολλούς, δεν ώφέλισε κανένα, — λέγει ο Χρυσόστομος. Και προσθέτει: «Ο Παύλος δεν έκαμνε τίποτε από αυτά. Και κοσμίως ένεδύετο και ένοίκιον έπλήρωνε της οικίας όταν έμεινεν εις την Ρώμην».

Η έλεημοσύνη και ή ευρύτερα φιλανθρωπία είναι το κοινόφωμα του κοινωνικού κηρύγματος των Τριών Ίεραρχών. Συνιστούν την έλεημοσύνην άδιακρίτως και ανεξαρτήτως της ήθικης ποιότητος των έλεουμένων, και θεωρούν το καθήκον της έλεημοσύνης άνώτερον και της νηστείας και των προσευχών και των δωρεών εις τας εκκλησίας και πάσης άλλης άρετής. Πρώτοι δέ αυτοί παρέχουν το μέγα παράδειγμα του έλεημονος και του φιλανθρώπου: Ο Βασίλειος, ο πρώτος συστηματικώτερον οργανώσας την Χριστιανικήν φιλανθρωπίαν, ίδρύει με ίδίας δαπάνας περί το 370 και συντηρεί πλησίον της Καισαρείας το πρώτον άρτιον συγκρότημα φιλανθρωπικών ιδρυμάτων, περιλαμβάνον νοσοκομείον, γηροκομείον, όρφανοτροφείον, πτωχοκομείον, λεπροκομείον κλπ., την περίφημον «Βασιλειάδα». Αυτός δέ ο Βασίλειος, ίδιοχείρως, περιποιείτο εκεί τους λεπρούς! Ο Χρυσόστομος περιορίζει εις το έλάχιστον τας δαπάνας της άρχιεπισκοπής της Κωνσταντινουπόλεως και κτίζει με τας περισσεύοντα χρήματα νοσοκομεία. Ο Γρηγόριος άφίνει την περιουσίαν του όλόκληρον εις την Εκκλησίαν της Ναζιανζού χάριν των πτωχών!

Γνησίαν Έλληνικήν παιδείαν, γνησίαν Χριστιανικήν άρετήν, άκαταπόνητον δραστηριότητα υπέρ της δυστυχίας, πίστιν εις τον έξαγιασμόν του ανθρώπινου βίου, — ίδου τί τιμώμεν εις το πρόσωπον των Τριών Ίεραρχών, των «λαμπρών Φωστήρων», του «ύψινου» Βασιλείου του «πυρίπνου» Γρηγορίου, του «χρυσού την γλώτταν» Ιωάννου.

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΑΞΙΕΠΑΙΝΟΣ ΠΡΑΞΙΣ

Δημοσιεύομεν κατωτέρω έπιστολήν του Έπιθεωρητού Δημ. Σχολείων Καστορίας.

Άριθ. Πρωτ. 25

Έν Καστορία τη 5 Ίανουαρίου 1952

Πρός

Τόν κ. Διευθυντήν του Δημ. Σχολείου

Εις Φωτεινήν

Έκ του ύποβληθέντος ήμιν πίνακος κινήσεως και λειτουργίας του σχολείου σας μηνός Δ' θρίου π. έ. εύχαρίστως έλάβαμεν γνώσιν της άξιεπαίνου πράξεως του μαθητού σας, και έρυθροσταυρίτου Ήλία Κοβατσίδου (Δ' τάξεως) όστις άνευρών καθ' όδόν μανδύλιον περιέχον έντός κόμβου τρεις χρυσάς λίρας Άγγλίας, παρέδωκεν τούτο εις όμάς ίνα ακολουθως παραδοθή εις τόν δικαιούχον, όστις ήτο ο Δημήτριος Τριανταφυλλίδης.

Η πράξις αυτή του μικρού μαθητού και έρυθροσταυρίτου, τόν όποιον δι' όμών συγχαίρομεν, ένέχει ύψιστην ήθικήν άξίαν και δέον ν' άποτελέσει αντικείμενον ειδικής όμιλίας σας εις συγκέντρωσιν όλων των μαθητών του σχολείου.

Ο Έπιθεωρητής
Κ. ΜΠΕΝΤΑΣ

Προσθέτομε και τή δική μας συγχαρητήρια, για την άξιεπαίνην πράξη του μικρού Ήλ. Κοβατσίδου, πού είναι ένα φωτεινό παράδειγμα και του άξιζει πράγματι κάθε έπαινος.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ

Ο Καναδικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος όργανώνει τόν προσεχή Ίούλιο 1952 επ' εύκαιρία της 18ης Διεθνούς Διασκεύσεως του Έρυθρού Σταυρού στο Τόροντο, διεθνή έκθεση από έργα σχολικής τέχνης.

Θά λάβουν μέρος σ' αυτήν 69 Έρυθροί Σταυροί Νεότητος από όλες τις χώρες του κόσμου.

Τά έργα, πού θα σταλούν πρέπει να είναι πρωτότυπα, με θέματα από τόν πολιτισμό, τη λαογραφία της χώρας και το περιβάλλον του μαθητού.

Διαστάσεις 0,23 X 0,31 έλάχιστο όριο και 0,46 X 0,61 το μεγαλύτερο μέγεθος.

Μπορούν να είναι ίχνογραφήματα, ύδατογραφίες (άκουαρέλλες), έλαιογραφίες, έργα με κραγιόνι, σινική μελάνη παστέλι κλπ.

Σε κάθε έργο θα άναγράφεται σύντομος περιγραφή του έργου το όνομα, ή ηλικία, ή τάξις και το σχολείο του μαθητού.

Όπου είναι δυνατόν καλόν να παρθή μιιά φωτογραφία των μαθητών κατά την ώρα της έκτελέσεως της παραπάνω εργασίας, διαστάσεων 0,15 X 0,23, καθαρή σε γυαλιστερό χαρτί, κατάλληλη να σταλή προς άνάρτησιν εις την αίθουσα της έκθέσεως.

Όλα αυτά πρέπει να βρίσκονται στα Γραφεία μας το βραδύτερον προ των διακοπών του Πάσχα, όπου μετά την έπιλογή θα σταλούν εις τόν Καναδικόν Έρ. Σταυρόν Νεότητος ώστε να βρίσκωνταν εκεί στις 10 Μαΐου.

Έλπίζομε ότι και τη φορά αυτή οι Έλληνες Έρυθροσταυρίται θα καταβάλουν φιλοτίμους προσπάθειας, ώστε ή χώρα μας να αντιπροσωπευθή έπ άξία.

ΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

1) Η Σχολή Κ. Κατρανίδου Α'. περιφ. Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Μαυρονερίου Φιλιατών 4 σάκκους με είδη ιματισμού και ύποδήσεως, παιχνίδια και γραφικήν ύλην.

2) Η Σχολή «Παλλάδιον» Σημηριώτου - Πιτσάκη έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Ψηλοκάστρου Δράμας δέμα με γραφικήν ύλην.

3) Το Η'. Γυμνάσιον Θηλέων Άθηνών έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Δερβιζιάνων Ίωαννίνων 7 δέματα με είδη ιματισμού και ύποδήσεως, γραφικήν ύλην και παιχνίδια.

4) Η Ράλλειος Παιδαγωγική Άκαδημία Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Τριστενού Ζαγορίου Μετσόβου 8 δέματα με είδη καινούργους ιματισμού και ύποδήσεως, ως και παιχνίδια.

5) Η Σχολή Μ. Χατζήμπεη Ν. Φιλαδελφείας έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Μανωλιάς Σουλίου 7 δέματα και 1 χαρτοκυτίον με είδη ιματισμού και ύποδήσεως ως και παιχνίδια.

6) Το Ιον Δημ. Σχολείον Περιστερίου Γ'. περιφ. Άθηνών έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Όρεινού Παγωνίου 3 χαρτοκιβώτια με σχολικόν ύλικόν.

8) Η Σχολή Αϊκ. Χουμεριανού έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Πολυκάρπου Άλμωπίας 2 χαρτοκιβώτια με γραφικήν ύλην.

8) Η Σχολή Έρ. Λεωνοδοπούλου έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Πισοδερίου Φλωρίνης 3 χαρτοκιβώτια με διάφορα είδη.

9) Το Δημ. Σχολείον Νέας Φωκίας (Χαϊδαρίου) Άθηνών έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Άμπελοχωρίου Ίωαννίνων 2 χαρτοκιβώτια με γραφικήν ύλην.

10) Η Σχολή Γ. Σαλβάνου έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Βερενίκης Ίωαννίνων 3 δέματα και 1 χαρτοκιβώτιον με καινούργη ιματισμόν και παιχνίδια.

11) Το Ιον Δημ. Σχολείον Δ'. περιφ. Άθηνών έστειλε εις το Δημοτ. Σχολείον Παναγίτσας Έδέσσης 5 δέματα και 1 χαρτοκιβώτιον με διάφορα είδη.

12) Το Δημ. Σχολείον Ζαννείου Όρφανοτροφείου Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Έλατοχωρίου Ίωαννίνων 1 κιβώτιον και 1 χαρτοκιβώτιον με διάφορα είδη.

13) Το 17ον Δημ. Σχολείον Ε'. περιφ. Άθηνών έστειλε εις το Δημοτ. Σχολείον Κρατερού Φλωρίνης 1 δέμα με σχολικόν ύλικόν.

14) Η Σχολή Κατρανίδου - Κυριαζοπούλου Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Γουρνιαδών Ευρυτανίας 1 σάκκον και 1 κιβώτιον με διάφορα είδη.

15) Το 21ον Δημ. Σχολείον Α'. περιφ. Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Άγ. Γερμανού Φλωρίνης 1 δέμα με σχολικά βιβλία.

16) Το 16ον Δημ. Σχολείον Β'. περιφ. Άθηνών έστειλε εις το Δημοτ. Σχολείον Γορίτσας Κονίτσας 3 δέματα με μεταχ. ιματισμόν, σχολικόν ύλικόν και παιχνίδια.

17) Το 9ον Δημ. Σχολείον Καλλιθέας έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Ν. Σάντας Κομοτηνής 5 δέματα με διάφορα είδη.

18) Η Σχολή Σταυριανού Πειραιώς έστειλε εις το Δημ. Σχολείον Κεφαλοθύσου Παγωνίου 2 σάκκους με διάφορα είδη.

19) Η Σχολή Α. Κάντα Περιστερίου Άθηνών υιοθέτησε το Δημ. Σχολείον Ταξιάρχου Γρεβενών και έστειλε 2 σάκκους με διάφορα είδη.

ΝΕΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

1) Το 13ον Δημ. Σχολείον Γ'. περιφ. Άθηνών υιοθέτησε το Δημ. Σχολείον Βρυσοχωρίου Κονίτσας και έστειλε 1 κιβώτιον με σχολικόν ύλικόν και έποπτικά όργανα διδασκαλίας.

2) Το Γ'. Γυμνάσιον Θηλέων Άθηνών (τάξις Στ'. Τμήμα Β') υιοθέτησε το Δημ. Σχολείον Σερνικακίου Άμφισσης και έστειλε 3 δέματα με σχολικόν ύλικόν και ιματισμόν.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί των Γυμνασίων: 1) Β' Θηλέων, 2) ΣΤ' Θηλέων, 3) Κηφισίας, έπεσκέφθησαν την Παιδόπολιν 'Αγίου 'Ανδρέου και έψυχαγωγήσαν τους τροφίμους αυτής εις τους όποιους έμοίρασαν και διάφορα σχολ. είδη και γλυκίσματα.

ΟΙ 'Ερυθροσταυρίται του 11ου Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. 'Αθηνών κατά τὸ α' τρίμηνον του σχολ. έτους 1951-52 έδόθησαν απόρους μαθητάς με γραφικὴν ὕλην και βιβλία μεταχειρισμένα.

Προσέφεραν ένδύματα και ὑποδήματα μεταχειρισμένα επίσης εις τὰ πιὸ άπορα παιδιά του σχολείου.

Έπεσκέφθησαν άσθενείς συμμαθητάς των και προσέφεραν δώρα, φρούτα, γλυκίσματα και χρήματα από τὸ ταμείον τῆς ομάδος των δι' άγοράν συμπληρωματικῆς τροφῆς.

Φροντίζουν διά τὴν καθαριότητα του σχολείου. Διέθεσαν διάφορα αντικείμενα και έργα τέχνης ως και προσωπικὴν ὑπηρεσίαν διά τὴν

φιλανθρωπικὴν άγοράν τῆς Κοινωνικῆς 'Αντιλήψεως τῆς περιφερείας των.

Κατὰ τὰς εορτάς των Χριστουγέννων άγόρασαν δύο ζεύγη ὑποδημάτων, κάλτσες και γραφικά είδη διά τους πολὺν άπόρους συμμαθητάς των.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ραλλείου Γυμνασίου Θηλέων Πειραιῶς άργάνωσαν άραιά σχολ. γιορτὴν ὑπὲρ των άπόρων παιδιών.

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 1ου Δημοτ. Σχολ. 'Ελασσόνης φροντίζουν τὴν καθαριότητα του σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. 'Ανοίξαν 180 λάκκους και έφύτευσαν δενδρύλλια γύρω από τὸ σχολεῖόν τους. Καλλιεργοῦν άνηθ σε γλάστρες. 'Οργανώνουν έκδρομές.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του 4ου Δημ. Σχολ. Πύργου καλλιεργοῦν μεταξοσκώληκες.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Γυμνα-

σίου Φιλιππῶν φροντίζουν τὴν καθαριότητα του σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλλιεργοῦν σχολ. κήπο, έχουν φυτῶριον με 12.000 δενδρύλλια, σπορέια άνθέων και διάφορων καρποφόρων, καλλωπιστικῶν και ρητινοφόρων δένδρων έν δὺν 60.000 περίπου.

ΝΗΣΟΙ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου Κεραμίδων Κεφαλληνίας προσέφεραν 62.000 δρχ. εις τὴν Φανέλαν του Στρατιώτου και 40.000 δρχ. διά τὴν άνέγερσιν μνημείου εις Ζάλογγον. 'Ασκοῦνται εις τὰς Α' βοηθείας. 'Οργανώνουν έκδρομάς.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δημοτ. Σχολείου 'Ορφανοτροφείου Θηλέων Χίου φροντίζουν τὴν καθαριότητα του σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλλιεργοῦν σχολικὸν κήπο. Περιποιοῦνται τὸ δασύλιο του σχολείου.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ ΜΕ ΛΟΓΙΑ

—Γάννη, Λελέ, Νανά, τρέξτε.

—'Ηρθε!...

—Ποιά;

—Μὰ σὰς εἶπα.

ΕΥΤΥΧΙΑ ΚΑΤΗΝΙΩΤΗ

Γ' Δημοτικόν Σχολεῖον Πρεβέζης

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΝ

1) Γίνεται σαλάτα. 2) Βουνό. 3) Μέρος του όφθαλμοῦ. 4) Γιός του 'Ιακώβ.

'Οριζόντια και κάθετα τὰ ἴδια.

ΤΡΙΑΙΝΑ

*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*
*	*	*

Καθέτως: Τροφή. — 'Ηπειρος (γενική). — Βούλωμα.

'Οριζοντίως: Κατάρα.

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					

1) Μέρος τῆς έρήμου. 2) Ποταμός τῆς 'Ασίας. 3) 'Αγριόχοιρος. 4) Κλωστή. 5) Σύμφωνον.

'Οριζόντια και κάθετα τὰ ἴδια. ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΜΑΥΡΙΔΟΥΛΟΣ

Γυμνάσιον Βάλτης

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝΑ

—'Ασπασία, Στέλιο, γρήγορα τὸν χάρτη.

—Μὰ ποιόν;

—'Αφού σὰς τὸν εἶπα.

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Οὐράνιο σῶμα

μ' ἓνα γράμμα άν ένώσης, φρούριον μπροστά σου εὐθὺς θὰ φανέρωσης.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΓΟΥΝΑΡΗΣ
Μαθητὴς Δ' Τάξ. Γυμνασίου Νικαίας

ΠΑΙΓΝΙΔΙ

Πάρτε 24 ξυλαράκια και τοποθετήστε τα ὅπως στὸ σχῆμα.

Προσπαθήστε τώρα να βγάλετε 8 ξυλαράκια γιά να μείνουν δύο τετράγωνα άσχετως άν είναι μικρά ή μεγάλη.



ΕΛΠΙΣ ΓΑΒΡΑ

Μαθήτρια Δ' Τάξ. Γυμνασίου Κιλκίς

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

'Ενας ποιμὴν εἶχε ἓνα κοπάδι πρόβατα. 'Όταν αὐτὸς άπέθανε άφήκε τὰ πρόβατα εις τὸὺς ἑπτὰ υἱοῦς του οἱ όποιοι ήθέλησαν να τὰ μοιρασθοῦν. Πρὸς τούτοις λοιπόν οἱ δύο πρώτοι ἔλαβον ἕκαστος από ἴσον αριθμὸν προβάτων και ἔμεινε και ἓνα. Κατόπιν ήλθε και ὁ τρίτος άδελφός και ἐζήτησε και αὐτὸς μερίδιον. 'Ελαβον λοιπόν πάλι από ἴσον αριθμὸν προβάτων και οἱ τρεῖς και ἔμεινε και ἓνα. Τὸ ἴδιον συνέβη και όταν ήλθε και ὁ τέταρτος άδελφός και ὁ πέμπτος και ὁ ἕκτος. Κατὰ τὴν μοιρασιάν δηλαδή ἔμεινε και ἓνα πρόβατον. 'Όταν ὅμως ήλθε και ὁ ἔσδομος άδελφός τὰ ἔμοιράσθησαν και ἐπῆραν ὅλοι από ἴσα πρόβατα. Πόσα ἦσαν τὰ πρόβατα;

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ

Γυμν. Λιδωρικίου

ΑΙΝΙΓΜΑ

1) Γυρίζει τριγυρίζει στη γωνιά πὰ και καθίζει.

2) 'Ισο - ἴσο σάν κερί και ή λαλιά του φοθερή.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Δύο άνθρωποι στέκονται σε απόστασι 5½ μέτρων αλλά ὁ ἓνας κυττάζει πρὸς άνατολάς και ὁ άλλος κυττάζει πρὸς δυσμάς. Πῶς κατόρθωσαν και εἶδαν ὁ ἓνας τὸν άλλον χωρίς να γυρίσουν καθόλου τὸ κεφάλι τους;

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΚΟΡΑΚΗΣ
Μαθητὴς Δημοτικού Σχολείου Λιδωρικίου Δωρίδος

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

1ον

Πόδια στὸν άέρα δύο μεγάλα αὐτιά

τρέξιμο σαῖτα.

Τί είναι;

2ον

Γούρνα μου πελεκητή μαρμαρένια και χυτή με τὰ μαῦρα τὰ ψαράκια με τὸ κόκκινο νερό.

Τί είναι;

ΔΗΜ. ΠΕΤΡΟΥ ΚΟΡΑΚΗΣ
Μαθητὴς Δ'. Τάξεως Γυμνασίου Λιδωρικίου Δωρίδος

ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

— Εἶδες με τί περιφρόνησι με κύταξε ὁ Νίκος; Κι ὅμως του ἔσωσα τὴ ζωή.

— Πῶς; ρωτάει ὁ Τάκης.
— Μάλιστα. Εἶχε πῆ: Προτιμῶ να πεθάνω παρά να τὸν συναναστραφῶ. Κι ἐγώ γιά να μὴν πεθάνη τὸν άποφεύγω.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Δύναμαι να παραστήσω τὸ ὠραῖο σου κεφάλι, τὸ κομψὸν άνάστημά σου, τὴν μαγευτικὴ μορφή σου. 'Ισως νάμαι λεοντάρι μά και 'Αθηνά. 'Απόλων ἴσως νάμαι και ὁ Πλάτων κι ὁ Σωκράτης και ὁ Σόλων. Τὴν μορφή μου στίς πλατεῖες και στὰ σπίτια θ' άπαντήσης και στοὺς κήπους και στίς στέγες δυνατό να μ' άντικρύσης.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Σ. ΜΠΕΚΑΣ

Μαθητὴς Γυμνασίου Μαραθῶνος

ΑΙΝΙΓΜΑ

Τί είναι ἐκεῖνο που σὰς άνήκει και ὅμως οἱ φίλοι σὰς δίχως να τὸ άγοράσουν, να τὸ δανειστοῦν ή να τὸ κλέψουν, τὸ μεταχειρίζονται περισσότερο από σὰς τὸν ἴδιο;

ΑΠΤΕΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Α' Δημοτικόν Σχολ. 'Αθηνών

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

'Απ' τὰ κύματα γεινῶμαι ὅπως εἶμαι άν μ' άφήσης, και τὸὺς ναυτικὸς φωτίζω άν με άναγράμματίσης.

ΑΙΝΙΓΜΑ

'Εχω φτερά μεγάλα τ' άπλώνω, τ' άνοίγω, μά ποτέ δέν καταφέρνω άπ' τὴ θεοῖ μου να φύγω.

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΔΕΛΦΗ

ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΚΩΣΤΑ

— Πατέρα, ὁ Κώστας μὰς λέει πῶς ή άδελφή του θεῖου του δέν είναι θεῖα του!...

— Σωστά, ἔτσι είναι.

— Μά, άν ή άδελφή του θεῖου του Κώστα δέν είναι κι αὐτὴ θεῖα του, τότε τί του είναι;

ΑΘΑΝ. Γ. ΣΤΕΦΟΣ

Μαθητὴς Ε'. Τάξεως Δημοτικού Σχολείου Κοκκίνου



'Ερυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. 'Αγ. Νικολάου - Παραμυθίας, φυτεύουν δένδρα.

Juniors of the Elem. School St. Nicolaos -Epirus, planting trees.



'Ερυθροσταυρίται Δ' Δημ. Σχολ. Πύργου, ξηραίνουν στὸν ἥλιο τὰ κουκούλια.

Juniors of the 4th Elem. School Pyrgos, drying cocoons.

ΠΩΣ ΕΜΒΛΟΙΝΑΝ ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΟΙ ΠΡΟΓΟΝΟΙ ΜΑΣ

(Συνέχεια από τὴ σελίδα 18)

'Όταν τὰ παιδιά είχαν πιά μάθει τὰ «κολυβογράμματα», δηλ. ὅλα να συλλαβίζουν, και να κοιτοσογράφουν, τότε προχωροῦσαν στὴν άνάγνωσι των ἱερῶν βιβλίων, δηλ. στὸ 'Οκτώηχι, στὸ Ψαλτήρι, στὸ Τριῶδιο κλπ. και συνέχιζαν ὕστερα τὰ άνώτερα μαθήματα, δηλ. άρχαίους 'Ελληνες συγγραφείς, μαζί με τὴ Γραμματικὴ, Ρητορικὴ, Φιλοσοφία και πολλά άκόμη. Μὰ στὴν πραγματικὴότητα τὰ πάντα ήταν ἓνας άτέλειωτος παπαγαλλισμός χωρίς σχεδόν κανένα νόημα. Δέν ήταν σπάνιοι οἱ μαθηταί ἐκεῖνοι που ἤξεραν άπ' ἔξω, ὅχι μόνον ὅλη τὴ Γραμματικὴ και τὸὺς κανόνες και τῖς ἑξαιρέσεις των ἑξαιρέσεων, αλλά άκόμη και ὅλη τὴν 'Ιλιάδα και τὴν 'Οδύσεια «ἐκ στήθους». Δέν μπορούσαν άλλως τε να κάμουν κι άλλοιώτικα, γιατί δίπλα στὸ Σχολεῖο ὑπῆρχεν ή «Σκοτεινὴ», δηλ. ή φυλακή, ὅπου δεμένοι χε-ροπόδαρα στὸ φάλαγγα, ἔμειναν νηστεία κι ἔτρωγαν τὸ ξύλο τῆς χρονιάς των, ὅχι με τὴ βέργα αλλά με χοντρή λουρίδα από θωρινὸ δέρμα. 'Εκτὸς ὅμως του φοθεροῦ ξυλοδαρμοῦ είχαν και τὴ «Διαπόμπευσιν», που γινόταν ἐπισήμως, παρουσία ὅλου του Σχολείου και ψάλλονταν τροπάρια, ὅπως τὸ ἔξης: «Δεῦτε συναχθῆτε πάντες, ὅπως θέασησθε τοῦτον τὸν άμελὴ και άχρεῖον ὄνον. Καί γάρ οὐκ οἶδε τὸ μάθημα, οὐδὲ δύναται άπαγγέλλειν τοῦτο ὁ άνόητος»... 'Υστερα άπ' τὸν ἐξάφαλλον αὐτόν, εις

τὸν ὅποιον ἐλάμβαναν μέρος ὅλα τὰ παιδιά, με λύπη τους βέβαια, ὁ δάσκαλος ἔστεφε τὸ άδειο κεφάλι του άμελοῦς μαθητοῦ με τὸν στέφανον τῆς «ἀτιμώσεως», και ὁ ὅποιος ἦταν μιά γαῖδουροκεφαλή, ή μιὰ σκούφια ἐπίτηδες καμωμένη με μεγάλα μαῦρα αὐτιά γαϊδάρου...

Και αὐτὰ μὲν τραβοῦσαν οἱ άμελεις. Και οἱ άλλοι ὅμως, παρά τῖς λίγες χαρές, που είχαν με τῖς διακοπές Χριστουγέννων, Λαμπρῆς κλπ. ὅπου ἔλεγαν τὰ Κάλανδα, ή ἔμασκαρεύοντο, μαζί με τὸὺς δασκάλους των, περνοῦσαν κι αὐτοὶ μαῦρη ζωή ἐπὶ 10-15 χρόνια, μέχρις ὅτου ξεσκολήσουν, δηλ. περάσουν ὅλες τῖς σχολικὲς φυλλάδες, που, κατά τῖς τότε ἀντιλήψεις, ἔπρεπε να ξέρη κάθε γραμματισμένος. Αὐτὴ ή δουλειὰ διαρκοῦσεν άπ' τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ, που σκοτεινίαζε. Και τότε τὰ παιδιά ἔψαλλαν ἓν χορῶ:

'Η τιμὴ των μαθημάτων και ή τάξι των γραμμάτων Προσκυνῶ τὴν βασιλείαν, τὴν τιμὴν και τὴν ἀξίαν, Σχόλασέ μας δάσκαλε, να πᾶμε εις τὸ σπίτι μας. Και τὸ ταχὺ ὅποιος δέν ἔλθῃ τὰ μικρά από δώδεκα τὰ τρανὰ εἰκοσιτέσσερες και τὸν Πρωτόσχολο σα- (ρανταοχτῶ)

Και δύο διά τὴν εὐχὴν πενήντα. 'Αμήν, 'Αμήν, 'Αμήν. Αὐτὴ ἦταν ή καθιερωμένη σχολικὴ διατίμηση. Με άλλους λόγους, τόσες ἦταν οἱ ξυλιές γιά τὸὺς βραδύνοντας να φθάσουν στὸ Σχολεῖο και τὸὺς άπόντας. Αὐτὰ και πολλά άλλα άκόμη χειρότερα ἔτραβοῦσαν οἱ προπάτορές μας γιά να μάθουν τὰ δόλια γράμματα...

Π. Κ.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Α — — — —
 - 2) Α — — — —
 - 3) Α — — — —
 - 4) Α — — — —
- 1) Σύνδεσμος συμπερασματικός.
2) Πόλις της Ελλάδος. 3) Τέλειος (οὐδ. πληθ.). 4) Φθάνουν (οὐδ. πληθ.).

ΣΚΑΛΑ

- 1) Μ — — — —
 - 2) Μ — — — —
 - 3) Μ — — — —
 - 4) Μ — — — —
 - 5) Μ — — — —
- 1) Προσφιλές μας πρόσωπο. 2) Γυναικείο όνομα. 3) Ένδοξος περιοχή της Πελοποννήσου. 4) Αριθμητικών θηλυκόν. 5) Νότα μουσικής.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

- Έλένη, Μαρία, μήπως ξέρετε ποῦ εἶναι;
— Ποιό;
— Μὰ σὰς τὸ εἶπα.

ΧΙΟΥΜΟΡ

- Μαμά, τηγανισέ μου ἓνα αὐγά νὰ φάω.
— Μὰ, παιδί μου, εἶναι Σαρακοστή.
— Τότε φτιάστω μου μὲ λάδι, μαμά.

ΡΕΝΑ ΜΑΝΤΖΙΑ

Μαθ. Ε' Τάξ. Γυμν. Θηλ. Ίωνάνων

1					
2					
3					
4					
5					

ΤΡΙΓΩΝΟΝ

- Όριζοντίως καὶ καθέτως:
1) Παραλιακή πόλις τῆς Ἠπείρου.
2) Αἰσθησις. 3) Ἡ κίνησις τοῦ ὕδατος. 4) Πλανήτης. 5) Φωνήεν.

ΑΠΟΚΕΦΑΛΙΣΜΟΙ

- Εἶμαι ἀρχαῖος ποιητής (ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσης)
μ' ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς μέλος εὐθύς τοῦ σώματος
φίλε μου, θ' ἀντικρύσῃς.

ΝΙΚΟΛ. Α. ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
Δ' Τάξις Γυμνασίου Πάργας

- Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Δὲν ξέρετε τί σχῆμα ἔχει ἡ Σελήνη; σταθῆτε νὰ τὸ καταλάβετε. Τί σχῆμα ἔχει ἡ ταμπакιέρα μου;

- ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ: Τετράγωνη.
Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Όχι αὐτὴ ποῦ ἔχω τὴς καθημερινές. Ἀλλὰ αὐτὴ ποῦ ἔχω τὴν Κυριακὴν.
ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ: Στρογγυλή.

Ο ΔΑΣΚΑΛΟΣ: Λοιπὸν τί σχῆμα ἔχει ἡ Σελήνη;

ΟΙ ΜΑΘΗΤΑΙ (ὅλοι μαζί): Τὴς καθημερινές τετράγωνη καὶ τὴν Κυριακὴν Στρογγυλή.

ΚΩΝΣΤ. ΠΑΝ. ΡΑΠΑΤΖΙΚΟΣ
Μαθητὴς Γ' Τάξεως Γυμνασίου Σαλαμίνος

- Εἰς τὸ μάθημα τῆς φυσικῆς ἱστορίας ὁ καθηγητὴς ἔρωτᾷ ἓνα μαθητὴ:
— Καὶ τὰ πουλιὰ εἰς ποῖαν κατηγορίαν ὑπάγονται;
— Εἰς τὰ μαστοφόρα! ἀπήντησε ὁ μαθητὴς μὲ θάρρος.

— Μπα; Ὡστε ἔχουν μαστοὺς τὰ πουλιὰ;

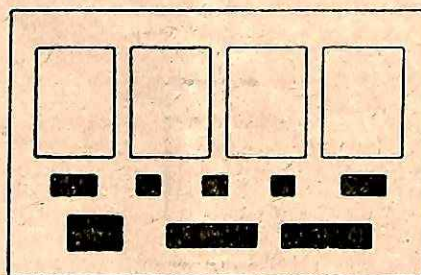
— Ἀσφαλῶς κύριε καθηγητά. Δὲν ἔχετε ἀκούσει νὰ λένε «τοῦ πουλιοῦ τὸ γάλα»;

Μπορεῖτε μέσα σὲ πέντε δευτερόλεπτα νὰ βρῆτε τρεῖς ἀριθμούς, ποὺ νὰ δίνουν τὸ ἴδιο σύνολο, εἴτε προστιθέμενοι, εἴτε πολλαπλασιαζόμενοι;

ΠΑΝ. ΣΚΛΕΠΑΣ

Στ'. Μικτὸν Γυμνάσιον Καστέλλας Πειραιεύς

Τοποθετήστε τὰ μαῦρα σημάδια μέσα στὰ 4 ὀρθογώνια ὥστε νὰ σχηματισθῇ μιὰ ἑλληνικὴ πόλις.



ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Σὲ ἓνα ζῶο σπιτικό βγάζω τώρα τ' ἀρχικὸ καὶ τὰ ἄλλα τὰ μπερδεύω καὶ ἀγρίμι γυρεύω, ποῦ μέσ' στὴν στάνην μὴ πολὺ κακὸ θὰ κάνῃ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΜΑΖΙΩΤΗΣ

Γυμν. Σαλαμίνος

ΛΕΥΚΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

- 1) Ὅργανο αἰσθήσεως.
- 2) Θεότης τῶν Αἰγυπτίων.
- 3) Τὸ πιὸ πολύτιμο προϊόν τῆς γῆς.
- 4) Νεκρὸ σῶμα.
- 5) Νομοθέτης τῶν Ἀθηνῶν.
- 6) Στρατιωτικὴ μονάς.
- 7) Ἀπάντησις.

ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ ΠΕΦΑΝΗ

Γυμν. Σαλαμίνος

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ὁ θεὸς τοῦ Γιαννάκη διαβάζοντας τὴν ἐφημερίδα του, εἶπε ὅτι ἐβουλόθη ἓνα πλοῖον μὲ χιλίων ἵππων μηχανή. Καὶ ὁ Γιαννάκης ἀπορῶν.
Καὶ δὲ μοῦ λὲς θεῖε τ' ἄλογα πνίγηκαν ὅλα;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΣΤΟΥΡΑΪΤΗΣ
Μαθητὴς Β' Γυμν. Ἀρρέν. Πειραιῶς Τάξις Δ'.

ΣΚΑΛΑ

- 1) * * * * *
- 2) * * * * *
- 3) * * * * *
- 4) * * * * *
- 5) * * * * *
- 6) * * * * *
- 7) * * * * *

- 1) Ἐγίνε τὸ 325 ἡ Α' Οἰκουμένη Σύνδοξ.
- 2) Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος.
- 3) Τὸ ἀντίθετον τοῦ καλοῦ (οὐδ.).
- 4) ... Σταύρωσον αὐτόν.
- 5) Μενεξές.
- 6) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.
- 7) Σύμφωνον.

(Καὶ καθέτως ὁμοίως).

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΔΡΟΣΟΣ
ΦΩΤΙΟΣ ΚΑΛΠΑΚΙΩΤΗΣ
Μαθηταὶ Ε' Τάξ. Γυμν. Λεβειδίου.

	1	2	3	4
1				
2				
3				
4				

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟΝ

- 1) Βουνὸ (καθαρεύουσα).
- 2) Εἶδος ποτοῦ, μὲ λανθασμένη κατάληξι.
- 3) Μονὰς βάρους (αἰτιατ.).
- 4) Ὁρος γνωστὸν ἐκ τῶν ὀρησκευτικῶν.

ΣΥΜΦΩΝΟΛΕΙΠΟΝ Υ Ο

Ἀνάμεσα στὰ φωνήεντα ἡ καὶ στὴν ἀρχὴ καὶ στὸ τέλος τοποθετεῖσθε διάφορα σύμφωνα κατὰ τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζουσιν 6 λέξεις μὲ τὴς ἀκόλουθες σημασίες.

- 1) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
- 2) Ὑπῆρξε βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας κατὰ τῶν χρόνων τῶν διαδόχων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου.
- 3) Διάστασις.
- 4) Πόλις τῆς Μεσσηνείας.
- 5) Κάμνει τὴν ἰδίαν δουλειὰ ὅπως καὶ ἡ φθεῖρ ἐπὶ τοῦ σώματός τοῦ ἀνθρώπου.
- 6) Ὁ ἐκκλησιαστικός... δίδει ζωὴ εἰς τοὺς ἱερεῖς ὅταν τὸν ἀναγινώσκουν.

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

- 123451678 — ὠφέλιμος εἰς τὸ ἔθνος.
148 — μέγρι.
45164 — παρέχω ὠφέλειαν.
748 — αὐγὴ.
3754 — ἀπέχω τοῦ οἴνου.
248 — τσακάλι.
5437 — κραυγὴ.
816737 — φεγγάρι.
6143 — ἄγριον θηρίον.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Πόλις τῆς Ἀττικῆς.
- 2) Κωμόπολις τῆς Κυνουρίας.
- 3) Ὅρος τῆς Βοιωτίας.
- 4) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
- 5) Πόλις τῆς Βοιωτίας.

- 6) Ἠπειρος.
 - 7) Χώρα τῆς Εὐρώπης.
 - 8) Νῆσος τοῦ Αἰγαίου.
 - 9) Πέλαγος.
- Τὰ ἀρχικὰ τῶν ἄνω 9 λέξεων σχηματίζουν τὸ πολυτιμώτερον διὰ ὅλους τοὺς λαοὺς καὶ ἰδίως τοὺς Ἕλληνας.
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ν. ΚΟΥΔΑΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Λεωνιδίου
ΕΞΥΠΝΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

- Ἐμαθες τὴν ἀλφαβῆτα, Τοτό;
— Ναί, μπαμπά.
— Ὡραία! Γιά πές μου λοιπὸν ποιὸ γράμμα ἔρχεται μετὰ τὸ ἄλφα;
— Ὅλα τὰ ἄλλα, μπαμπά!
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Γ. ΣΤΕΦΟΣ
Μαθητὴς Ε' Τάξ. Δημ. Σχ. Κοκκίνου

Μὲ τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι λέξεων σχηματίζεται ἓνα ρητόν:
Ταξί, Ὀμηρος, ὕψος, στροφή, διδαγμα, Ἰκαρος, δαμάσκηνο, ἀρχή, στάσις, κύριος, ἀριστος, λαγός, ὀκτάπους, ὕδωρ, σκύλος, σκώληξ, ἐλέας, βόας, ὄρος, ὕδρα.
ΑΡΙΣΤΟΜ. Κ. ΜΙΧΑΛΗΣ
Μαθ. Ε' Τάξ. Γυμνασίου Ἐρυθρῶν

ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Τοποθετήστε στὰ παρακάτω τετράγωνα τοὺς ἀριθμούς 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 μὲ τέτοιον τρόπον ὥστε ἀθροισμὰ τοὺς ὀριζόντια καθετὰ καὶ διαγώνια νὰ εἶναι 34.

Μαθ. Ε' τάξ. Γυμν. Ναυπλίου
ΠΑΝ. Β. ΛΙΑΛΙΑΤΗΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΙΝΑΙ ΕΞΥΠΝΑ

- 1) Ἐτοιμὴ ἀπάντησις.
Στὸ σχολεῖο, ἡ δασκάλα ρωτᾷ τὴ Μαρία:
— Ξέρεις, Μαρία, ποῦ βρίσκονται τὰ δρυκτά;
— Στὴ γῆ, κυρία.
— Πολὺ καλά. Πές μου τώρα ἓνα δρυκτό.
— Οἱ πατάτες κυρία!

**

- 2) Ἐμπορικὸ πνεῦμα.
Ρωτοῦν τὸν μικρὸ Σπύρο Μπεγνὴ τί δουλειὰ θὰ κάνῃ ὅταν θὰ μεγαλώσῃ. Κ' ἐκεῖνος ἀπαντᾷ:
— Θὰ πηγαίνω στὸ Βόρειο Πόλο, θὰ γεμίζω ἓνα καράβι πάγο καὶ θάρχομαι νὰ τὸν πουλῶ τὸ καλοκαίρι.
ΣΩΤ. ΪΣ. ΛΙΑΠΑΚΗΣ
Τάξις Γ' Γυμνασίου Σαλαμίνος
ΑΙΝΙΓΜΑ

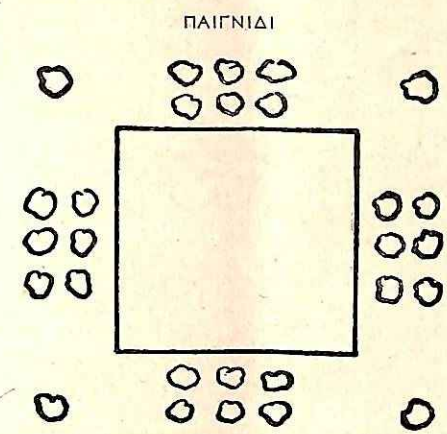
Ἐχω φτερά μεγάλα
τὰ ἀπλώνω τὰ ανοίγω
μὰ ποτὲ δὲν κατωρθῶνῶ
ἀπ' τὴν θέσιν μου νὰ φύγω.
ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ ΗΛΙΑΣ
Γ' Τάξις Γυμνασίου Σαλαμίνος

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

- Όριζοντίως: 1) Ἑλλάς — Πόλις, 2) Πιάτ — Σῶμα, 3) Ἄνω — τὸν — τάν, 4) Νᾶ — Θάσος — σί, 5) Νᾶ — ἄς — καλά — ἄλας, 7) Σῆ — ὄν, 8) Μι — Σάμος — φά, 9) Ἡρα — ἔως — Κῶς, 10) Μάνη — κάτω, 11) Ἀνάσσα.
Καθετῶς: 1) Ἐπάνω — Τμήμα, 2) λινὰ — ἱράν, 3) Λαῶ — ΝΑΣ — ἀνά, 4) στ — θαλῆς — ἡς, 5) Τὰ Α. Ε., 6) Πόσα — ὅμως — 7) Νο — ὅς, 8) ὅς — Σάλος — ΚΑ, 9) Λῶτ — σάν — καί, 10) Ὅμας — φῶτα, 11) Σανίς — ἴασαν.

ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Τὰ πέταλα.

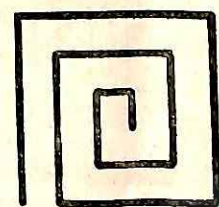


ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Τάγος — Γάτος.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Ἀρά, 2) Αῦρα, 3) Ἀσυλα, 4) Ἀραβία, 5) Ἀστέρια.



ΕΠΙΓΡΑΦΗ

ΕΛΛΑΔΑ ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΟΜΟΡΦΙΑ ΜΟΝΟΝ ΕΣΥ ΤΗΝ ΕΧΕΙΣ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΣ

- 1) Ὀμόνοια, 2) Λεβδέα, 3) Ὑπομονή, 4) Ματθαῖος, 5) Παρίσιος, 6) Ὀδησσός, 7) Σηκουάνας.
Λύσις: Ὀλυμπος.
1) Ἀγκυρά, 2) Γαλιᾶ, 3) Ἀγκίστρι, 4) Πένα, 5) Αὐγὸ, 6) Τριαντάφυλλο, 7) Ἑλαία, 8) Ἀλατιέρα, 9) Λεμόνι, 10) Λάδαραν, 11) Ἥλιος, 12) Λαμπτήρ, 13) Ὀγδόνα, 14) Ὑποδρόχιον, 15) Στυλὸς.

ΑΓΑΠΑΤΕ ΑΛΛΗΛΟΥΣ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟ. ΚΥΚΛΟΛΕΞΟ

- 1) Λέσβος, 2) Γαλιᾶ, 3) Πύργος, 4) Πάτμος, 5) Μαλέας, 6) Ἰσθμός, 7) Χανίων.

- 1) Ὀδὸς, 2) Ὅπως, 3) Ὅσους, 4) Ὀμηρος, 5) Ὀλυμπος.

ΕΙΚΟΝΑ ΜΕ ΛΟΓΙΑ

φίδι.

ΕΛΛΙΠΟΦΩΝΗΝΤΑ

Γιὰ τοῦ Χριστοῦ τὴν πίστι τὴν ἁγία γιὰ τῆς Πατρίδος τὴν ἐλευθερίαν.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

- 1) Ἡ σόμπα, 2) Ψαρά — Ἀραβί.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Τὸ ἓνα αὐγὸ ἦτο δίκροκον καὶ οἱ κρόκοι ἐγίναν 41.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ 2ον

Κανένα σκαλάκι δὲν μένει μέσα στὸ νερὸ διότι ὅταν ὑψώνονται τὰ νερά ὑψώνεται καὶ τὸ πλοῖο καὶ ἐπομένως καὶ ἡ σκάλα.

ΣΚΑΛΑ

- 1) Κῶς, 2) Κρής, 3) Κύρος, 4) Κώστας, 5) Κνωσσός, 6) Κάδουρας.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Λά — ἰδς Ἀάτος.

ΕΙΚΟΝΑ ΜΕ ΛΟΓΙΑ

Ἐλένη μα = νῆμα.

Η ΠΕΤΡΑ

Τὴν πέταξε κατακόρυφα πρὸς τὰ πάνω.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	3	4	5	6	7	8	9	10	1
3	4	5	6	7	8	9	10	1	2
4	5	6	7	8	9	10	1	2	3
5	6	7	8	9	10	1	2	3	4
6	7	8	9	10	1	2	3	4	5
7	8	9	10	1	2	3	4	5	6
8	9	10	1	2	3	4	5	6	7
9	10	1	2	3	4	5	6	7	8
10	1	2	3	4	5	6	7	8	9

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Ρίτα.

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

Τόκος, Τόπος, Ρόλος, Νόμος, Τόσον.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ

- 1) ΒΙΡΑ, 2) ΙΛΥΣ, 3) ΡΥΖΙ, 4) ΑΣΙΑ
- ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ
Ἑλλάδα.

Καταστρέφετε τὴν πευκοκάμνη, ποὺ ἀπειλεῖ τὰ πεῦκα.

Συνεννοηθῆτε μὲ τὰς Ἀρχὰς γιὰ τὴ συστηματικὴ καὶ πιὸ ἀποτελεσματικὴ καταστροφὴ τοῦ φοβεροῦ αὐτοῦ ἐχθροῦ τῶν πεύκων, ποὺ εἶναι πολῦτιμα γιὰ τὴν υγεία μας.

ΑΠΡΟΟΠΤΟ

Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἐνῶ τοῦ προσθέτω τοῦ ἀφαιρῶ ἀπὸ τὴν ἀξίαν του;
ΜΑΡΟΥΛΙΝΑ ΠΑΣΣΑ
Ραλλείου Γυμν. Πειραιῶς Τάξ. Δ'.

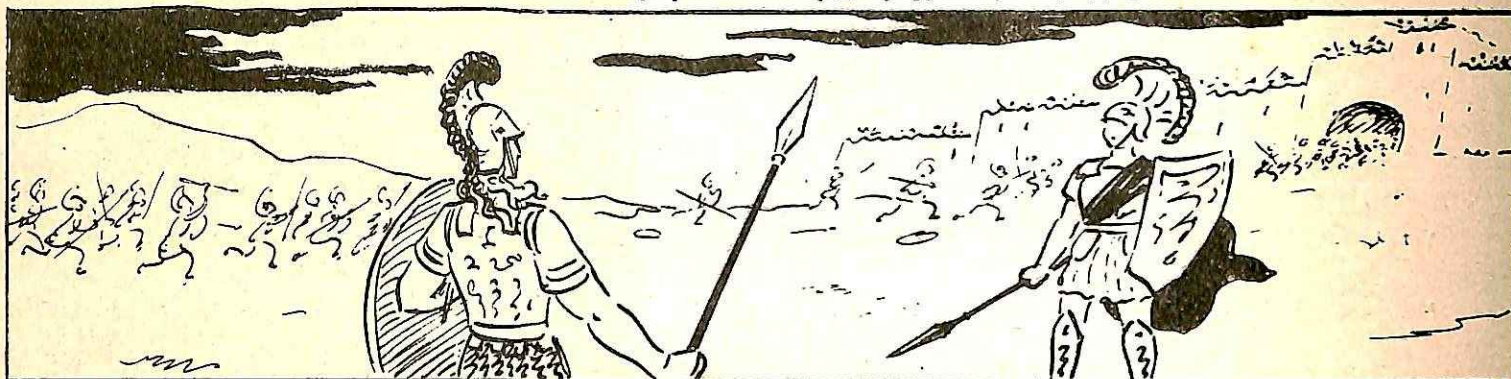
ΠΑΙΔΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

— Ἡ κυρία: Καὶ γιατί σ' ἐδιωξαν ἀπὸ τὸ ἄλλο σπίτι;
— Ἡ ὑπηρετρία: Γιατὶ λησμονοῦσα νὰ πλένω τὰ παιδιὰ.
— Τὰ παιδιὰ ὁμοφώνως: Πάρτην, μαμά, πάρτην.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΕΥΑΓ. ΜΠΙΝΙΑΡΗΣ
Μαθητ. Γ' Γυμν. Σαλαμίνος

Η ΠΟΛΙΟΡΚΙΑ ΤΗΣ ΤΡΟΙΑΣ

Σύντομη εικονογραφημένη αφήγησι υπό ΑΝ. ΒΩ.

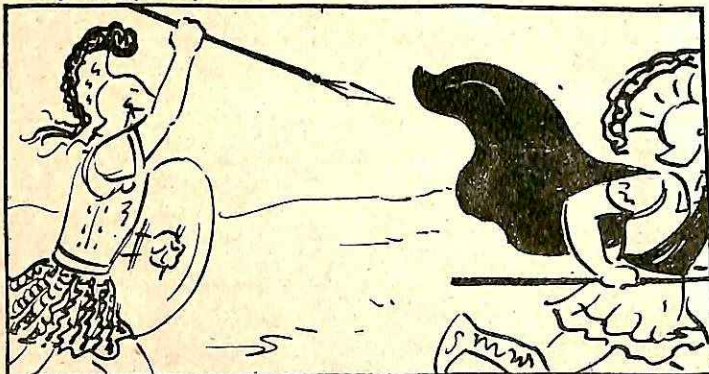


Κ' ενώ η μάχη εξακολουθεί, ο 'Αχιλλεύς πηδᾷ ἀπὸ τὸ ἄρμα του καὶ σὰν κεραυνὸς πέφτει μέσα στὸ ἐχθρικό στρατεύμα. Εἶναι τόση ἡ ὁρμή του, ποὺ τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ. Σωροὶ γίνονται ὀλόγυρα ἀπὸ τὰ κορμιά, ποὺ βρίσκει τὸ σπαθί του. Οἱ 'Ελληνες ὅλοι γιγαντώνονται κοντά του καὶ πολεμοῦν σὰ λέοντες κι αὐτοί. 'Ὡσπου οἱ Τρῶες δὲν κρατιῶνται πιὰ καὶ τρέχουν νὰ κλειστοῦν στὰ τεῖχη τους καταφοβισμένοι.

Μόνον ὁ 'Εκτωρ δὲν ἐννοεῖ νὰ φύγῃ. Εἶναι τὸ πρωτοπαλλήκαρο τῶν Τρῶων καὶ δὲν τοῦρχεται καλὰ νὰ ντροπιαστῇ.

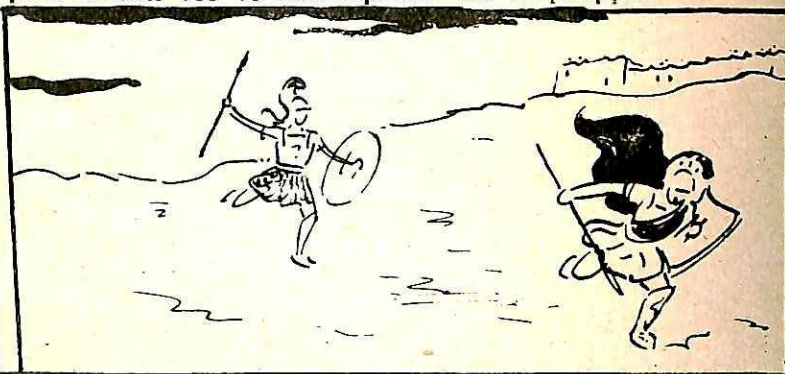
—'Ελα λοιπόν, δυστυχισμένε. Τόση ὥρα σὲ περιμένω, τοῦ φωνάζει ὁ 'Αχιλλεύς μόλις τὸν ἀντικρύζει. Μπρός. 'Ετοιμάσου νὰ πεθάνῃς.

Καὶ λέγοντας αὐτά, ὅλο καὶ τὸν ζυγώνει μὲ καρφωμένο ἀπάνω του τὸ λιονταρίσιο του τὸ βλέμμα.



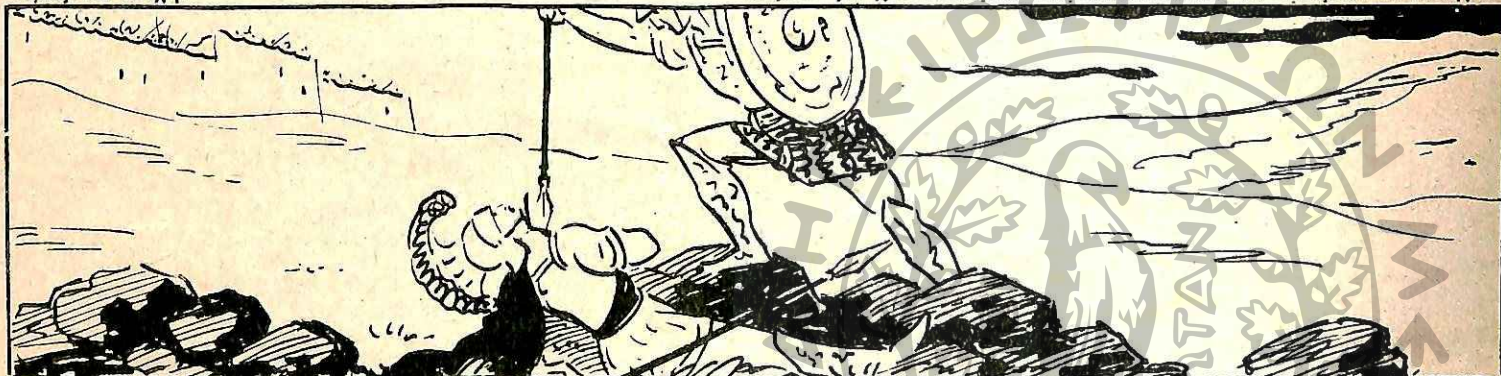
— Μὴν προσπαθεῖς νὰ μὲ φοβίσῃς μὲ τὰ λόγια σου, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ 'Εκτωρ. Κι ἂν ἔχῃς ὅπλα καὶ καρδιά, ἔχω κ' ἐγὼ τὰ ἴδια. Πάψε λοιπόν...

Μὰ δὲν ἐπρόκανε νὰ τελειώσῃ, κι ὁ 'Αχιλλεύς σὰν ἀστραπή χυμᾷ μὲ ὑψωμένο τὸ κοντάρι. Ξαφνιάζεται ὁ 'Εκτωρ μόλις τὸν βλέπει δίπλα του, δειλιάζει καὶ παίρνει δρόμο πρὸς τὰ τεῖχη.



Ὁ 'Αχιλλεύς μ' ἐπιμονὴ τὸν κυνηγᾷ, καὶ λοξοδρομώντας τὸν ἀναγκάζει νὰ φύγῃ πρὸς τοὺς κάμπους. Τρεῖς φορές ἔτσι ἔκαναν τὸ γύρο τῆς πόλεως, μπροστὰ ὁ 'Εκτωρ, σὰν κυνηγημένο ἐλάφι, καὶ πίσω του ὁ 'Αχιλλεύς, σωστὸ ἀκούραστο θηρίο.

Οἱ Τρῶες ἀπὸ τὰ τεῖχη τους κ' οἱ 'Ελληνες ἀπὸ τὸν κάμπο μὲ χτυποκάρδι παρακολουθοῦν τὸ δραματικὸ κυνήγι.



'Ὡσπου μπροστὰ σ' ἓνα ξεροπόταμο, ὁ 'Εκτωρ ἀναγκάζεται νὰ κόψῃ τὴ γρηγοράδα του, καὶ θέλοντας καὶ μὴ, παίρνει τὴν ἀπόφασιν νὰ μονομαχήσῃ. Μὰ δὲν προφταίνει οὔτε τὸ κοντάρι του νὰ σηκώσῃ, κι ὁ 'Αχιλλεύς μ' ἓνα πῆδημα τὸν φτάνει καὶ τοῦ χώνει τὸ κοντάρι στὸ λαιμό.

— Μ' ἔφαγες, τοῦ φιθυρίζει ὁ 'Εκτωρ ξεφυχώντας. Μὰ τώρα ἓνα σοῦ ζητῶ μονάχα. Μὴ μοῦ ντροπιάσῃς τὸ κορμί, ἀφήνοντάς το νὰ τὸ φᾶν τὰ ὄρνια. 'Αφῆσε νὰ τὸ πάρουν οἱ ἄμιοι γονεῖς μου καὶ νὰ τὸ θάψουν τιμημένα, γιὰτὶ ὀλίγως θᾶναι διπλὸς ὁ πόνος τους καὶ γρήγορα κι αὐτοὶ θα θοῦν στὸν 'Αδῃ νὰ μὲ βροῦν.

(Ἡ συνέχεια στὸ ἐπόμενο)